סגנון
יש לנו
תינוק
בשבילך
שובה של
הראומה
אבי,
מקס בודנהיימר
השער:
אירופה קפואה
65872
2063
ובברזיל – קיץ (כתבה בעמ' 12

הכינו את האצבעות... כי האצבעות הגיעו...
אצבעות פילה דג זהבון - הלהיט שכבש את כל העולם - עכשיו בישראל.
פילה עדין ורך נימוח בפה בטעם גן עדן מעודן.
אצבעות זהבון המעדן לאכילה מיידית גם ללא בישול או טיגון.
לבריאות, לדיאטה, להנאה, לפינוק, לאורחים, לילדים, למסיבה, לפני או אחרי... פותחים וחוטפים.
מעולם לא היה חטיף לאניני הטעם. עכשיו יש. אצבעות דג זהבון.

הצעת הגשה
תפריט מוגש ע"י זאב קרן/הילטון ת"א.

אצבעות זהבון בשומשומין לקוקטייל (3 מנות)

החומרים:
1 חב' דג זהבון מתובל.
½ כוס קמח.
1 ביצה טרופה עם כפית פטרוזיליה קצוצה.
½ כוס שומשום מעורב ב-½ כוס פרורי לחם.
שמן עמוק לטיגון.

אופן ההכנה:
1. חוצים את הזהבון לאורך, טובלים בקמח, ביצים ושומשום ומהדקים היטב.
2. מטגנים בשמן עמוק לצבע זהוב ומגישים על מפית ספוגת.
3. על הגשת המנה יש להוסיף מטבל אבוקדו מיקסטי או מטבל חזקמור לבחירתך. הצעות הגשה נוספות ע"ג האריזה.

ויליגר - דג פרוסט

כשר למהדרין בהשגחת הרב היינמן-באלטימור ארה"ב
להשיג ברשתות השיווק ובחנויות המובחרות.

ראובני•פרידן

למי שכבר ראה הכל
ולמי שלא ראה עדיין כלום –

גם אם אתה טייל ותיק או שאלו לך הצעדים הראשונים בעולם הגדול,
אסור לך להחמיץ את דרום־אפריקה.
עולם ומלואו בארץ אחת. כאילו שכל פינות החמד, מכל העולם התאגדו ובאו להיות יחד.

ועכשיו, כל אחד יכול לממש את חוית הביקור בדרום־אפריקה.
ערך המטבע המקומית – הראנד – ירד, יחסית לדולר
ומציאות מחירים מפתיעה נוצרה. למשל: לינת לילה +
ארוחת בוקר בבית מלון ברמה גבוהה עולה
בדרום־אפריקה כ־25 ש"ח בלבד. ארוחת ערב מלאה ל־2,
בתוספת בקבוק יין דרום־אפריקאי משובח, תעלה לך כ־20
ש"ח. ואם חשקה נפשך באופנה העולמית האחרונה,
חולצה למשל, תעלה לך רק 6 ש"ח... והדוגמאות רבות רבות.

אל תוותר. בוא לראות את כל העולם ובמחיר
של ארץ אחת. הכנס עכשיו, לסוכן הנסיעות
שלך ודרוש פרטים נוספים.

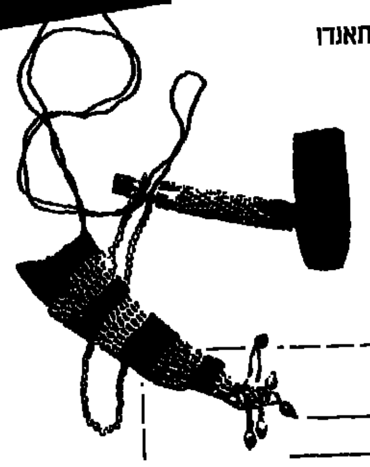

שם ______
כתובת ______
לקבלת פרטים נוספים שלח את הספח ללשכת התיירות של דרום אפריקה. רח' ה' באייר 14 ת"א 61093 טל. 03-257367

satour

דרום אפריקה-רעיון לא יקר.

THE UNIVERSITY OF JORDAN LIBRARY
65872
DATE 21 SEP 1987

כותבים לנו

מי דאג לטשרניחובסקי

שמחתי לקרוא ב„סגנון" מיום 7.1.87. את מכתבו של י. יאזוע־ליט על טשרניחובסקי כמתרגם הקאל־אואלה. ראוי לציין, שטשרניחובסקי נע־זר הרבה בחוקר ארץ־ישראל הידוע, ידידי המנוח הפרופ' אמלי סאריסאלו מאוניברסיטת הלסינקי, והוא הוא שדאג להזמנתו על־ידי ממשלת פינלנד ואוני־ברסיטת הלסינקי כאורח כבוד לפינלנד ולהוקרתו כמתרגם מהולל של קאלאוא־לה.

סאריסלו שלט בלשון העברית והיה ציוני כל חייו. הוא הגיע ארצה ב־1920 התגורר תחילה במושב כנרת וחקר את דרום־מזרח הגליל (אף פרסם ספר על הנושא הזה). מאז היה בא תכופות ארצה התגורר בדרך כלל בביתו בפוריה והשת־תף בחפירות ארכיאולוגיות שונות.

ירושלים פרופ' בינימין מזר

סקינדפסוס מנוקד

רוב שמות צמחי הבית והגן ארוכים ומסובכים, ובנוסף לכל חלקם אינם עבריים או עבריים למחצה. לדוגמה: סקינדפסוס מנוקד, פיטוניה ורשאפלט, אגבת ויקטוריה המלכה, פלורמיה מנוקרת.

פישוט ועיבות שמות הצמחים יקל על העוסקים בענף הצמחים והיכן האקדמיה ללשון בנושא זה?

תל־אביב אלי אלון

ארבעים פלוס

כתגובה למאמרו של אריה יאס, („סגנון" מס' 134) – גיל 40 הוא גיל שעדיין יש באפשרותך ללמוד ולה־תקדם. אנשים רבים מצליחים להגשים תוכניות אשר מסיבות אובייקטיביות, נבצר מהם עד כה.

מי לנו גדול מרבי עקיבא? שלפי האגדה היה רועה צאן בור ועם הארץ ורק בגיל 40 החל ללמוד א"ב' יחד עם בנו. אותו אדם נעשה לגדול התנאים והעמיד 24,000 תלמידים. אחוז גדול מתלמידי האוניברסיטאות וקורסים ללי־מודים גבוהים הם בני ארבעים פלוס. חלק ניכר מהפירסומים על גיל ה־40 בעיקר בנושא המין הינם סטיגמות של החברה בלי ביסוס במציאות.

איני מזדהה עם מאמרו של אריה יאס ואני מאמין, שעוד רבה הדרך לפנינו, בני גיל ה־40.

ירושלים יוסף אהליאב

כתבה אובייקטיבית

מאוד התרגשתי מכתבתך על הישובים מעבר לקו הירוק, זו הפ־עם הראשונה שאני קוראת כתבה אוב־ייקטיבית בלי השמצות או ציניות.

ילדי נישאו ועברו לגור (אחרי סיום למודיהם באוניברסיטה והולדת שתי בנות) לקרני שומרון. אני זוכרת כי כשעברנו לפני שנים מספר לשם ממש פחדתי כשעברנו דרך קלקיליה ועתה אני מרגישה אותו בטחון בדרכי לשם, כמו בדרכי לירושלים או כל עיר במרכז הארץ.

כאב לי מאד לשמוע בדרין שיש אנ־שים שהארץ שלנו כולה מחולקת בעיני־הם בצורה מעוותת, שלא הסכימו לשלח כוח עזר לילדים בשומרון, כי זה אחרי ה"קו הירוק".

חיפה סנינה אלבוים

מריטת שיער

המכשיר למריטת שיער "סופט אנד איזי" הוא חדשות טובות וחדשות רעות – כדברי הקורא הכותב, אריה בר, („סגנון" מס' 134). על העוב־דה, שאינה חדשותית, שיופיה של אשה קורן מפנימיותה – אין עוררין (אגב, גם ביופיו של הגבר), אך האם לדעתו הגב־רים אינם מפחיתים מערכם אם מאמינים הם שנשים מורטות שערן מתוך השתוק־קות לשאת חן בעיניהם?

רגל נקיה משיער אינה תכונת יופי, יש בה ניחוח של נקיון ואסתטיות, כחפי־פת שיער ראש שמן ומלוכלך, ואנו הנ־שים, רוצות ואוהבות להיות נקיות מטופחות למען עצמנו ולמען הסובבים אותנו – ולא רק גברים.

דורית פריץ (רוזנברג)

דעה אחרת

לעבוד או לחדול

בימים אלה מונחות על שולחן הכנסת הצעות חוק שמטרתן לקדם את שוויון ההזדמנויות של הנשים בעבודה. היוזמה להצעות אלו באה הן מהממשלה והן מחברי־כנסת בודדים. אולם, מה יועילו חכמים בתקנתם אם עצם יכולתן של נשים רבות לצאת לעבודה עומדת בפני כרסום דבוזי לנוכח המשבר הפוקד את מעונות היום ועל רקע המגמה החוזרת ונשנית לבטל את נקודות הזיכוי לאמהות עובדות.

בכתבה ששודרה לאחרונה ב„מבט לחדשות" היינו עדים להפגנת הורים מול משרד העבודה והרווחה. „יש אמהות שפוטרו מעבודתן", התריע אחד הדוברים באותה הפגנה, שנערכה בעקבות עיצומי המטפלות שנמשכו כחודש וחצי. בלשון „אמהות" נקט הדובר ולא בלשון „אבות", שכן בתוך עמו הוא יושב.

נטל השיבושים במערכות החינוך, המחסור במעונות יום, והמחיר הגבוה של שירות חיוני זה – נופל בעיקרו על שכם האמהות. כתוצאה מכך, נשים רבות מוצאות את עצמן, למגינת ליבן, מרותקות לביתן ומנועות מלהשתלב במעגל העבודה והעשייה החברתית.

קשה להלין על המטפלות במעונות היום של ויצ"ו, שראו עצמן נאלצות לנקוט בעיצומים. בעבור יום עבודה מפרך בן שמונה שעות, הכרוך באחריות מירבית לפעוטות – הן זוכות לרמת השכר הנמוכה ביותר בדירוג האחיד. חוקי היצע והביקוש במשק אינם חלים על שירות חיוני זה, שכן ציבור הצרכנים הנזקק לו בפועל מורכב ברובו מנשים – ולאלו, כידוע, אין נציגות משמעותית בקרב מעצבי המדיניות הכלכלית־חברתית.

וכאילו לא די באלה, איימה תוכנית הרפורמה במיסוי להנחית מכה נוספת על ציבור הנשים. בין היתר, הוצע בה לבטל את נקודות הזיכוי המוענקות כיום לאמהות עובדות בגין ילדיהן. משמעותה של גזירה זו, אשר שבה ועולה מדי פעם מחדש, היא תמריץ שלילי לתעסוקת נשים. במשפחות רבות מקובל עדיין לחשב את כדאיות יציאתה של אשה לעבודה על־פי מותר הכנסתה על עלות הטיפול בילדים. ברמות הכנסה נמוכות, מיגזר אליו משתייך חלקן הגדול של הנשים, עשוי הביטול של נקודות הזיכוי להכריע בין „לעבוד או לחדול".

בימים אלה הסתיימו אמנם עיצומי המטפלות והכוונה לבטל את נקודות הזיכוי הושתקה לפי שעה, אולם כיבוי שריפה אינו דומה לפתרון בעיה כרונית. הבעיה הכרונית היא היעדר שיכנוע פנימי של קובעי המדיניות בדבר הצורך ביצירת תנאים למימוש זכותה של כל אשה ואם לצאת לעבודה להשתתף בפרנסת המשפחה, וחוסר מודעות מצידם לבזבוז הנגרם כתוצאה מאי־ניצול משאבי־אנוש יקרים לתועלת החברה בישראל.

ד"ר ניצה שפירא־ליבאי

(★ שודר ב„קול ישראל" בתכנית „עמדה" ביום 16.1.87)

סגנון

28,13–12
משה לרר:
כייף בברזיל

19–18
אביבה מץ:
אבי, מקס בודנהיימר

20
אילנה נאום:
שובה של הראומה

25–23
רותי קינן:
מטעמים בסגנון עולמי

29
רפי יעקובי, פסיכולוג:
בתולות, אבל לא סתומות

33
שרות גאמא:
יש לנו תינוק בשבילך

38
יהודית חנוך:
מרימים את הכפפה

42
רות קדייצר־רביב:
הסידן בורח לכן

עורכת: תמר אבידר
עורכת משנה: ליאורה עיני
עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, רותי בנאי
מודעות: גילה שניידר, סימה בללי
טלפון 439474 (03)
מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)
כל הזכויות שמורות ל"מעריב" ©

סיפור השער:

לאחר בילוי חופשה בשווייץ הגיעה אליזבט טיילור ללונדון. אומרים, שבאופן יחסי לשאר חלקי היבשת, בלונדון הרבה פחות קר.
חוץ מזה, אליזבט טיילור לא כל כך דואגת, יש לה גם פרוות וגם מאהב צעיר ממנה.
שרות גאמא

שזירת פרחים
אומנות לכל אחד
מאת אריקה שומרוני
ספר מדריך לשזירת פרחים בסגנונות שונים כמו האיקבנה. הסגנון המסורתי. הסגנון המודרני ועוד. מדריך קניית פרחים. טיפול בפרחים. ההוראות כתובות בלשון בהירה ומובנת. בספר שפע של תמונות. חלקן צבעוניות.
להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ ובספרית „מעריב", דרך פתח תקוה 2דא', תל־אביב.
ספרית מעריב

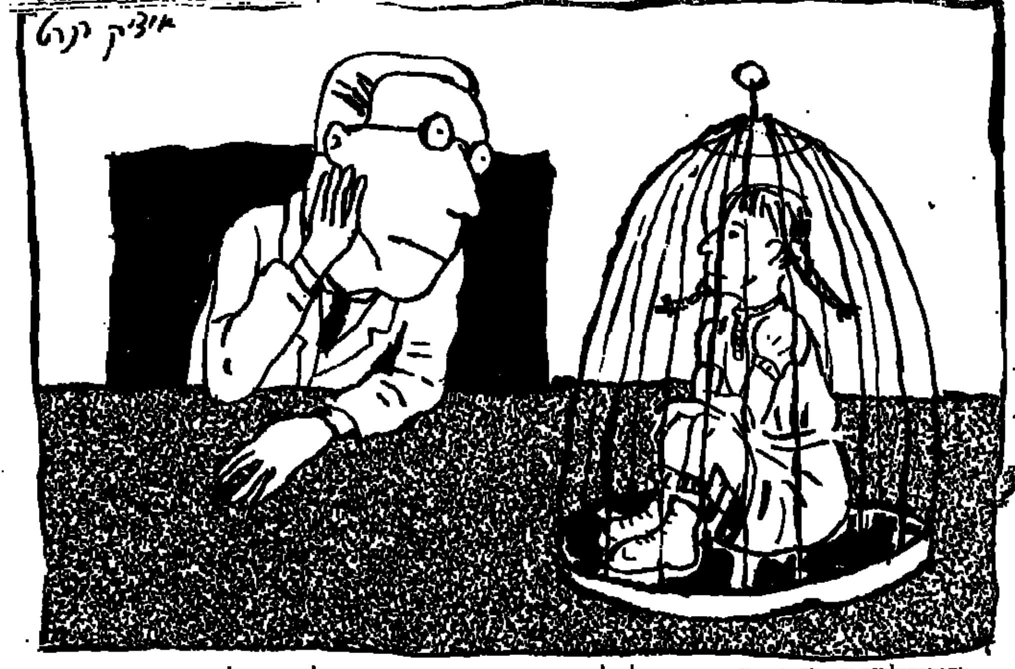

רגע, חושבים!

תחיה בת אורן

מודל לחבר־כנסת

לפני זמן ראיתי בטלויזיה שלנו את המודל האידיאלי של חבר כנסת: איב מונטן. אדם מזוקן כרונולוגית וצעיר מתרענן – ביולוגית. אדם שצמח מאסונותיו. בן 11 כבר השתכר והביא כסף לביתו. קרבן משטרים. קרבן התפכחויות. אוטודידקט. איש־אמן עם כל הרגישות והאינטליגנציה, שניחוח פאריז הוסיפה להם גם את ההרמוניה המאוזנת־בטעם, בחוש־מידה, באלגנטיות ובפשטות – המשווים לו אמינות שעדיין סוחפת מעריצים. קולו עדיין רך ונבון ומלות שיריו מגמדים עד להביך את רדידות הפזמונאות הישראלית דעכשיו. גופו עדיין יודע להתנועע בסווינג אמריקאי, אך גם זה אצלו – בביקורת המידה. כל שיר בפיו – חכם. ושיר עצוב – מתוחכם.

אמן שיש לו מחוייבות לחברה, ואם יכנס לפוליטיקה לא יעשה זאת כדי לרכוש לו מעמד, שכבר יש לו. את בטוחה בו, שאם יכנס למערכת הבחירות בצרפת יעשה זאת בכל הרצינות והמצפון שעשו אותו בעבר לאמן – כל כך מקסים. את בטוחה שיעשה זאת מתוך דאגה לעולם כולו ולא רק לפאריז שלו. דבריו נכנסים ללב כשמן. נשמעת מהן האחריות שאדם בשל נוטל על עצמו מרצונו, מתוך בגרותו והגדרת אמנותו.

אמן הוא גם מי שנוטל על עצמו לשנות נורמות. טובת העולם דורשת למגר את הטרור והוא יתגייס לכך. ובאותה מידה יתגייס למלחמה בגזענות, ובחזרה אל השפיות – לאחר שהתפכח מאשליות שנסחף הוא עצמו בהן, ואין זה משנה מה היו. הוא יודע לטעות, וכאנוש הוא יודע לחזור בו. עצם האנושיות הזו שלו, היותו מעורה ואיכפת'ניק, רצונו לתקן ולתרום, להירתם (בגיל שאחרים פורשים) לפוליטיקה מלוכלכת, וכל זה כשהוא מבוצר היטב בשאנסונים שלו, וביכולת לרקוד לקצב הנעורים והזמן – אלה ויופיו המיוחד, הפנימי, מעוררים בי תחושה של קנאה על שאין איש זה עומד לבחירות לכנסת שלנו. ■

אבי דר

גברת נ.

אילו לא היית מבוגרת מאיתנו בשנתיים, היחידה מבין בנות המחזור בקיבוץ שעדיין לא התחתנה, לא היית נאחזת בו בעיקשות כה רבה, ואפשר כי כיום היו פוגשים אותך ואותי דוחפים בשבילי הקיבוץ עגלה עם תינוק. שלנו כמובן.

אילו היה לך קצת יותר ביטחון עצמי, היית משמיעה יותר את דעותיך ושומעת פחות את אמרות השפר שלו. ציטוטים מבולבלים של חוכמות פולניות שדופות ששטפו את מוחו בחממת בית אימו בשכונת רחביה. לא יעזרו לך שני תארים בפסיכולוגיה ותקשורת – אצלם תשארי תמיד "ההיא" מהקיבוץ שחטפה להם את הילד.

אילו לא ניתלית בו כהזדמנות האחרונה בחייך להכנס לחברה העירונית בצורה ממוסדת ולהשאיר מאחוריך את חרד מגורי הרווקות בקיבוץ, פינה קרה ומנית שלא טיפחת מעולם, כאילו הכרות בכך שלקיבוץ לא תשובי לעולם. אם רק היית מביטה סביב עוד קצת במגוון שבפקולטה, אולי היית מוצאת לעצמך פתרון אחר בחיים, לבד מסטודנט רעשני ודקיק אשר בקושי מצליח להשתוות אליך בגובה, גם כשאת בנעלים שטוחות, ולעולם גם לא יצליח להגיע לרמתך האמיתית, כפי שאני מכיר אותך.

בבית־הילדים שבקיבוץ ובמוסד החינוכי לא לימדו אתכן לחפש בעל לפי מקומו ברשימת הציונים על לוח החוג למינהל עסקים, בהתאם לשנת ייצור מכוניתו או בהתאם למספר הפעמים ששם הוריו מופיע במדורי החברה שבעיתונות הארצית.

אילו רק הבנת שהחיים אינם מתחילים ונגמרים בו, אולי לא היית מפקידה בידיו אחרי הסיכסוך הרציני הראשון בחיי הנישואים שלכם כתב גירושין פתוח. מסמך חוקי שהוכן על ידי עורך הדין במשרדי חברת אביו המאשר כי גברת נ. "להלן צד א"", מוותרת על כל זכויותיה על רכושם המשותף ומוכנה להפסקת נישואיה עם מר נ. "להלן צד ב"" לאלתר. התאריך הושאר פתוח והופקד בידי צד ב'. ירצה ישתמש, לא ירצה יוכל למסגר ולתלות על הקיר כזיכרון לרגע של אינפנטיליות מצידו והתרפסות נוראית מצידה – צד א' כמובן.

אם לא היית מוקסמת מדירת הגג (של הוריו, לא לשכוח) בשכונה היוקרתית, ריהוט יבוא מאיטליה, אוסף תשמישי היודאיקה גאוות המשפחה, ציורי שמן אורגינליים התואמים בהקדשה אישית למשפחת נ. – הורי המציאה הגדולה. אילו רק היית מסוגלת להבחין בזמן בין ברק חיצוני לאיכות חיים, בין כסף חדש לישן, בין זוהר פולני דהוי לאיכות עמוקה ובלתי מלוטשת מקומית.

אוח, למה לא הסברתי לך את זה אז שעדיף לחכות עוד קצת, אפילו אם כל חברותיך כבר נשואות או לשעבר'יות, ומזכיר המשק יכול היה לקפוץ לך, ולהמשיך ולהשתתף בתשלומי שכר הדירה של דירת מגוריך בעיר. אגב, לא הבנת שמה שמשך את נ. אליך היתה הדירה? זאת היתה עבורו האפשרות היחידה לברוח מאמא שתלטנית ואבא שלא הסכים לעזור לו בשכירת דירת סטודנטים.

טוב, כיום בוודאי שכבר גילית בדרך הקשה את מסתורי הקסם המסתתר מאחורי משפחת נ. שכל כך הקסימה אותך, הכתורה מהקיבוץ, וכל תוספת מצידי הינה רק זריעת מלח על הפצעים. ממה ששמעתי מחברינו המשותפים מתקופת הלימודים באוניברסיטה לא יצא בעלך עדיין מתחת לסינורה של אימו ואביו עדיין חושב שהילד צריך להצדיק את עצמו לפני שיקבל תמיכה משפחתית לרכישת דירה. נטע זר היית ותמשיכי להיות אצל הנ.ים, הוריך מזמן הבינו עם אילו מחותנים יש להם עסק ואינם מקיימים איתם קשרים בכלל, קופצים רק אליכם להנות מהנכדים – בעיקר בשעות שבעלך לא בבית, או בשביל זה נחפזים כל כך?

אם תעשי לך כצר מאזן ביניים – דירת זוגות צעירים שכורה בפרבר שינה בטווח של שעה נסיעה בפקקים מכל מרכז תרבות עירוני, שלושה ילדים המתרוצצים ככדורי סנוקר בין קירות דירתכם הקטנה, חותנת שמדברת עליך בגוף שלישי גם בנוכחותך, וארון נ. שכל כך הערצת את כספו מעמדו ובעיקר את יוצא חלציו – בעלך, חותן שבקושי הסכים לסדר לבנו מקום עבודה אצל חבריו כמנהל חשבונות. חשבת שמצאת לך טייקון וקיבלת בוכאלטר, ואהבה? בפעם האחרונה שפגשתי את נ. בפאב של עמירם, לא היכרתי את בת זוגו הצמודה, ואותך אני הרי לא אשכח.

כפרה, שיהיה לך בהצלחה. סליחה, אך העוזרת הפיליפינית מבקשת ממני שאזיז את הרכב השני שלנו שחוסם את הגישה לחצר האחורית, כי הגיעו מחברת התחזוקה לנקות את בריכת השחיה שלנו בחצר. צרות, הפילטר שם סתום מהשתוללות האורחים במסיבה האחרונה שערכנו בחצר, אך על זה בוודאי שקראת בעיתונות. ■

גילה קראוס

לחץ

אחותי הצעירה החליטה לשחרר אותי מכבלי הבית, ככה פתאום. הסיעה אותי לבית־קפה, לסרט, לבוטיק. היה נחמד, עד לפנצ'ר הבלתי־נמנע, שהעמיד אותי במבחן עד כמה אני "משוחררת" באמת. איפה: אני "געולה" זה עשרים שנה על העובדה שבשש אשה צריכה להיות בבית להכין אוכל לילדים. ולא חשוב שהמערכת השתנתה ועתה מסתובב לו בבית רק בן־עשרה גמלוני והבעל מגיע גם בשמונה. הקונצפציה מבית אמא עוברת גם היום.

לאיזה לחץ נכנסתי... כל דקה הצצתי בשעון, מוללתי בצעיפי, טופפתי ברגלי, כעסתי למה חנינו כל־כך רחוק. כשאחותי פתחה לי את דלת המכונית, טסתי הביתה טרופת נשימה... בשעת "הספרינט" הזה התעודדתי שעוד כוחי במתני, אבל במשהו חשתי בושה עמוקה. אני, סבתא, טסה כמו ילדתי הקטנה, שאמא לא תכעס...

ואשר יגורתי בא. אישי היה בבית, מטגן לו בעגמומיות חביתה (רק אני ממונה בביתנו על חימום האוכל, חלוקתו ומיונו), הוא כבר הספיק לצלצל לאמי. והיא ... שומו שמים, מה קרה? היא חשבה על נטישה, אסון, משהו אימתני. אצלה לא יכול להיות משהו פרוזאי כמו איחור סביר. ללכת לסרט, ככה סתם אחרי הצהרים, זה לא נתפש אצלה. לפיכך סיפרתי לה משהו חביב, איזו אספת מורים, שתרגע, כדי שלא יתקיימו אצל הורי דיונים עד חצות בהשערות נלוזות על מה שקרה לי.

שחרור האשה נעצר אצלי בפתח הדלת. אני גיבורה גדולה בחוץ, ומדברת על הגשמת "האני הפנימי". ה"איפה היית?" הנדהם ששמעתי מפי בני־ביתי הבהיר לי, שיש לי פרצוף של אשה במטבח, ולא יעזרו שום תרגילי התחמקויות ליומיות. ארבעה סירים העמדתי על האש – שלושה מיותרים – בגלל המצפון המציק. תוך רבע שעה ישבנו לבדנו לארוחה חמה.

איזו גאווה! עשיתי זאת. הייתי בשני העולמות. אחותי טילפנה לדעת איך זה עבר. היא חיכתה לקטסטרופה בבית. צחקנו בהקלה, והיא שריינה לי את יום רביעי הבא. היא הכינה פתק התנצלות מראש לבני ביתי. ■

קורים דברים

שולמית שמיר. "תמיד פחדתי".

שמיר בלי בחינות

"אני כבר יודעת מה אעשה כאשר אתפנה מתפקידי: אני באה אליכם – כסטודנטית", אמרה רעיית ראש הממשלה שולמית שמיר בתום ביקור באוניברסיטת בר־אילן. היא הציגה תנאי אחד להצטרפותה לתכנית ברוקדייל, שבמסגרתה לומדים 1200 סטודנטים בגיל הפרישה: "בלי בחינות, מפני שאני פוחדת נורא מפני בחינות. תמיד פחדתי ממבחנים לא יודעת למה".

שולמית שמיר הוזמנה לסיור בבר־אילן גם בזכות היותה יו"ר "המועצה למען הזקן", ונפגשה עם נשיא האוניברסיטה פרופ' מיכאל אלבק, עם סגנית הרקטור דינה ברניקר, עם פלורנס מיטווך האחראית על תכנית ברוקדייל, עם ד"ר ראובן שינדלר, מנהל ביה"ס לעבודה סוציאלית ועם סטודנטים־פנסיונרים וצעירים המטפלים בזקנים.

דוד גלאנץ, סוציולוג, סיפר על מחקר חדש שלו: למה פנסיונרים מעוניינים ללמוד? התשובה הממצה: התפקיד של "להיות סטודנט" מעניק אפשרות, או אשלייה, להיות צעיר ולהתפתח. להיות סטודנטי זו תכנית אינסופית...

באוניברסיטת בר־אילן מספר הסטודנטים הקשיש הגדול ביותר בארץ. הקשישים משולבים בכתות עם הצעירים. סגנית הרקטור, דינה ברניקר, קבעה בחיוך: "הרקטור מציין מידי פעם באזני כי אנחנו עובדים באחד המוסדות הסודיים ביותר המדינה. אנשים חולפים במכוניותיהם על הכביש הראשי ליד בר־אילן והם משוכנעים כי אין זו אלא 'ישיבה', או משהו דתי־מסתורי. פשוט לא גילו להם כמה מן הסודות שלנו: למעלה מעשרת אלפים סטודנטים וסטודנטיות שמחציתם אינו, מה שקרוי דתי. גם על תכנית ברוקדייל כמעט שלא ידוע בציבור. ואשר לי: הופעתי פעם ב'פאנל' של נשים בעבודה ולבשתי שמלה קייצית נאה בצבע לבן־צהוב. כשהגעתי למקום שאלו אותי: האם מרשים לכן להתלבש כך בבר־אילן? והשאלה הזו פתרה לי את הבעיה במה לפתוח את ההרצאה..." ■

תמר אבידר

החתונה כמו בחתונה

הדוגמנית היפהפיה דניאל ישיוובסקי נישאה לאלון ברנוביץ', בנם של הקבלן אריה ברנוביץ' ורעייתו ריבה. שמלת הכלה נתפרה בבית ארברזון ו־35 דוגמניות באו גם הן לראות ולהיראות בחגיגה. בתמונה (מימין): הרב לאו, אריה ברנוביץ', חתן אלון, כלה דניאל ושתי האמהות המאושרות. ■

זוהר אחליאב

אריאלי: זה מוכר.

המהפכה עדיין לא הגיעה

"רוצה חיים קלים? כדאי לך להשתמש במכונת כביסה, מדיח כלים ושואב אבק שלנו" מציע סרטון פרסומת אנגלי ל...עקר־הבית הטורח בנקיון הבית בזמן שאשתו עושה קריירה במשרד. "אנחנו לא עדים לביטוי מגמתי, אלא לביטוי קריאטיבי בלבד", מבטל אמנון אריאלי, נשיא "קבוצת אריאלי לתקשורת", את ההנחה שהמאבק לשוויון האשה חודר גם לפרסום: "אין כאן ניתוץ סטריאוטיפים ולא שינוי עמדות, אלא גימיק חכם ונחמד שכל כולו מכוון למשוך תשומת לב", הוא מבקש להרגיע את מי שנתפש, חלילה, לבהלה.

המאבק על תשומת לבו של הצופה בקולנוע ניכר היטב במרתון סרטוני הפרסומת שהתקיים באחרונה בתל־אביב בחסות קבוצת אריאלי. הוקרנו כ־100 סרטונים שזכו לציון מיוחד, מבין 2500 שהוגשו השנה על־ידי חברות פרסום מ־30 מדינות לתחרות ה"סאווה" (ארגון בינלאומי של בעלי זכיונות להקרנה בטלוויזיה ובקולנוע), המתקיימת במסגרת פסטיוואל קאן.

הגידול במספר הנשים העובדות מעודד, לדברי אריאלי, הפקת סרטוני פרסומת המתהדרים בתרומת המדע למין הנשי – משיכלול המיכשור לעבודות הבית ועד למזון מוכן. עידוד הצריכה מכוון גם על־ידי מסרים פרסומיים שמנצלים את רגשות האשם הטבועים באמהות עובדות. "אז מה? כל עוד הם מוכרים – זה לגיטימי", עמדת אריאלי. ■

נטע שדמי

כשדיפלומטים חוגגים

היא עובדת זה שנה בשגרירות זאיר, משמשת כמזכיר ראשון בשגרירות: רוז מובונגה, בת 30, אמא לשניים, חיה בנפרד מבעלה שנמצא בזאיר. כשהיא עוברת ברחובות תל־אביב, מפנים אחריה את הראשים. יש מה לראות. רוז מובונגה, אשה יפה, דוברת צרפתית, בולטת בבגדיה הססגוניים. גם במסיבת יובל ה־50 לחברת "לים", חברת בת של "צים", עוררה היפה מזאיר תשומת לב מיוחדת. היא לבשה חצאית עור אדומה, חולצת פסים בצבעי אדום־לבן וחבשה לראשה כובע עטור נוצות.

לחברת "לים" רשת חנויות למוצרים פטורי מכס, הכוללים

רוז מובונגה. ססגונית ומשוחררת.

מוצרי יוקרה ישראלים המיועדים לאנשי הסגל הדיפלומטי. רוז מובונגה היא לקוחה טובה של מוצרי קוסמטיקה ומשקאות חריפים. במסיבה שנערכה בשבוע שעבר השתתפו דיפלומטים רבים, ביניהם: שגרירת הפיליפינים אטה אנריקז, שגריר נורבגיה טור אנדה, שגריר האיטי פרנק ג'וזף, שגריר בוליביה גנרל אלפרדו וידואל, שגריר אוסטרליה רוברט מירליס, שגריר פינלנד אוסמו וולה, שגריר בורמה בה מן ושגריר הרפובליקה הדומיניקנית רוזאס אבריו.

נכחו גם נספחים ומזכירים ראשונים שהגיעו בלווית הנשים והילדים. השגרירות בעלת הייצוג המרשים ביותר היתה זו של מצרים. אנשי השגרירות המצרית היו גם אלה שזכו ברוב הפרסים בהגרלה ששימשה כאחת מאטרקציות האירוע. בין הפרסים שהוגרלו שם: מערכת וידאו, מצלמה, משקאות חריפים, תקליטים וצעצועים. ■

אירית רותם

הבית. מסעדת דגים ומנות הלבוות

ת"א, דיזנגוף 309 (פינת ירמיהו) טל. 459286

★ ארוחות עסקיות; שרות משלוחים; ארועים עד 120 איש.
★ שרות החניית רכב חינם ללקוחותינו.
★ בימי רביעי ערב שכולו סול: צמד זמרי נשמה כושים + דג סול וכוס יין ב־12 ש"ח.
★ בימי חמישי ערב מוזיקת קאנטרי עם גידי של ליפשיץ.

בואו ללמוד מקצועות יפים

במוסד ציבורי מוכר

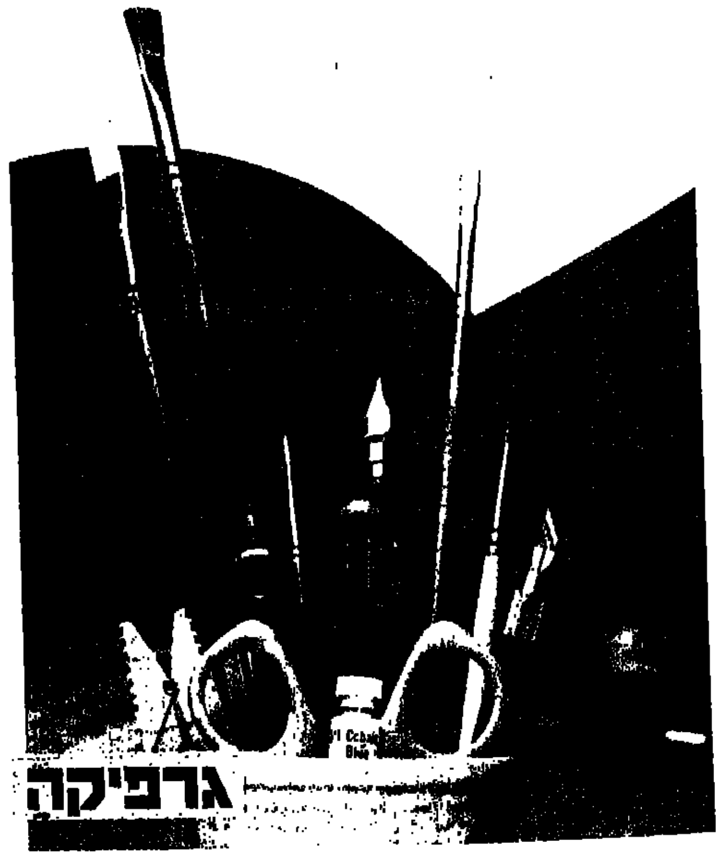

נמשכת ההרשמה לקורסים שיפתחו בחודשים פברואר - מרץ בכל חלקי הארץ.

אורט ישראל

קורים דברים

(מימין:) תא"ל בן־חנן, אלוף מרדכי והולצברג עם חירבאווי וגיסו נסיף. צילום בנצי חג'ג'

כמה שווה שמחה

שמחה הולצברג, כהרגלו, ממשיך לערוך חגיגות לפצועים שלו. בשבוע שעבר הוא אירגן ב„הילטון" תל־אביב, ארוחת ערב ל־150 איש, נכי צה"ל ובני משפחותיהם. האכיל אותם בסלמון מעושן ופרגית ממולאת, ומזג וויסקי מתוך בקבוק ענק. לסולימן חירבאווי, חבלן איש משמר־הגבול שהתעוור, הוא אמר: „אתה אורח הכבוד פה", והגיש לו שרשרת זהב.

את ההוקרה שלו מקבל הולצברג מבני־טיפוחיו. במסיבה שבה השתתפו גם אלוף פיקוד דרום, איציק מרדכי וקצין שריון תת־אלוף, יוסי בן־חנן, הגישו לו נכי צה"ל מגן שעליו נכתב: „בהוקרה ובתודה על פועלך ועזרתך הרבה לפצועי צה"ל. אוהבים בניך ונכדיך".

הפצוע, שהגיש לשמחה את את המגן בשם החברים, אמר: „ששה נכים יקבלו את מגן שר הבטחון. אנחנו מאד אוהבים את שמחה, היחיד שמתחיל לטפל בנו מהרגע שנפצענו. הוא לא כל־כך מקובל על המוסדות ולפי־כך אנחנו ממש מאושרים להגיש בשם הנכים כולם מגן מטעמנו, שיהיה שווה יותר ממגן שר הבטחון, מבלי לבטל את ערכו של המגן ההוא". מישהו מהנוכחים איחל לו את הפנסיה של ארנסט יפת. ■

אירית רותם

אירוע ירושלמי

בשבת האחרונה כיבה בירושלים מרדכי סגל (מי שהיה השליש של משה דיין בפיקוד צפון) את נרות עוגת יום ההולדת אותה אפתה אשתו, המשוררת **בת־שבע שריף**, כאשר ברקע צלילי פסנתר של „יום הולדת שמח" אותם הפיק האח, **נועם שריף** אשר שב זה לא מכבר משהות ממושכת בגרמניה. בין המון הידידים אשר גדשו את הבית נראו אשת הטלוויזיה **אסתר סופר**, ד"ר **עזרא זהר**, ארכיטקט תאטרון ירושלים **מיכאל נדלר** ורעייתו, והאמנים **תמרה ומשה טמיר**. הם הביאו לבן ה־59 ציור „שער הגיא" מעשה ידי משה טמיר אשר איור את ספר שיריה הראשון של בת־שבע לפני שנים. הפסלת **יונה פלומבו** נזכרה בציוף אותו קיבלה לפני 25 שנה מתמרה טמיר, שהיתה אז סטודנטית לאמנות. נועם שריף הבטיח לכל כי אם יגיע לגיל 70, יכתוב ספר על אחותו המיוחדת במינה וגם אז, זה יהיה בשעת בין־ערביים, השעה בה שורה עליו המוזה... כל אורח קיבל בחיבה ובזכות את ספר שיריה החדש של בת־שבע „החובה והזכות..." ■

בלהה דבורי

בת־שבע ונועם שריף: ספר על האחות בגיל 70. צילום: בלהה דבורי

שווה ושווה יותר

מאדאם הלן ג'יסארו היא הממונה על מעמד האשה בממשלת צרפת. חייכנית, גבוהת קומה, שער שטני קצר ושמלה קצרת־שרוולים בעצומו של חורף ירושלמי קשה, הגיעה לישראל בראש משלחת של תשע נשים כדי להשתתף ב„כינוס הירושלמי הבינלאומי הראשון על האשה ביהדות". „אחרי שזכיתי להכיר כאן אנשים אני חושבת כי אחזור לבקר בשנית", אמרה בתום ארוחת הערב החגיגית שהכינה עבורה **פנינה הרצוג**, יו"ר ארגון נשים אקדמאיות בישראל.

על מעמד האשה בישראל מול מעמדה בצרפת, אומרת ג'יסארו: „ההבדל הגדול בינינו נוצר בשל היהדות. אנחנו, הנשים בצרפת, אזרחיות ולא חלות עלינו חובות או הגבלות השונות מאלו

מארחת (משמאל) הרצוג ואורחת (מימין, בכחול) ג'יסרו. צילום: סקופ 80

המוטלות על הגברים בשל הדת. הדת היא בחירה אישית. מבחינה אזרחית האשה והגבר שווים. גם מבחינה חוקית. לא כך הדבר כשבוחנים את המציאות. כאן יש הרבה דמיון בין מעמד האשה בישראל ובצרפת".

ג'יסארו, השמשת בתפקידה מאז אפריל 86', מצביעה על מספר יעדים שלהשגתם היא חותרת: „להגיע לשוויון הזדמנויות בתעסוקה, ליותר מעורבות של נשים בפוליטיקה ובעיקר בתחום העירוני ולהגיע לשלוב נכון של קריירה ומשפחה". אין ספק כי במישור האישי היא דוגמא שראוי לחקותה: יש לה ארבעה ילדים (גילאי 18־25) ונכד בן חודשיים. בעלה פקיד בכיר במשרד האוצר הצרפתי באגף הפקוח על המטבע. „מאז שנולדו הילדים בעלי ואני השקענו המון־המון כסף במטפלות ובחינוך שלהם, כך שאנחנו יכולנו להתפנות גם לקריירה", אומרת ג'יסארו. ■

אילנה באום

כריסטיאן (מימין) ומסיאס. שורשים משותפים.

קורים ושירים

לאחר הופעתו בהיכל התרבות, קפץ הזמר אנריקו מסיאס לטעום ממעדניו של השף כריסטיאן ב„אלהמברה", יפו. השניים הם ידידים מנוער, נולדו וגדלו בעיירה קונסטנטין באלג'יר. ■

שטות פרטי

אלה יפת, גרושתו של ארנסט, נדהמה מגודש הפרסומים האישיים על אודותיה בעקבות פרסום מכתבו של בעלה („אלה היקרה"), המקצץ לה מדמי המזונות בשל היותו פנסיונר. מאחר שהיא לא הנפיקה שום ראיון לשום עתונאי – היא לא ציפתה לכל מה שנכתב באחרונה על אודות חייה. התוצאה המיידית: סירוב מוחלט להעניק ראיון עתונאי. היא מבקשת לחזור ולהנות מן הפרטיות שלה, כשם שהיה זה עד כה. שאלה: האם זה אפשרי?

ויקטוריה פרינספל, פאמלה יואינג מסידרת „דאלאס", אשר ביקרה לאחרונה בישראל בלויית בעלה היהודי, הגישה תביעה משפטית נגד מראיינת הטלוויזיה חדת־הלשון **ג'ואן ריברס** (53). לאחר שבתכנית הראיונות שלהמסורה ריברס, מחוף־לחוף בארצות־הברית, את מספר הטלפון בביתה של פרינסיפל בלוס־אנג'לס, הוצפה הכוכבת במאות טלפונים, עד אשר שינתה את המספר. היא תובעת מריברס 3 מליון דולאר. שאלה: למה היא לא ניתקה את הטלפון מיד? ■

תלמה הדר

את מי הכנסת הביתה?

לתיקונים ביתיים קרא רק לאנשים שאפשר לסמוך עליהם

ידי זהב

* אינסטלציה - פיצוצי צורת, נזילות, סתימות
* פוליש * נגרות וזגגות * צביעה ושיפוצים * חשמל

תל־אביב וגוש דן – טל. 289827, 201039, 284739 • ירושלים טל. 02-527740 • חיפה והקריות טל. 04-337951 • באר־שבע 32030, 33229

מחלקה מיוחדת לטיפול במשרדים ועסקים.

מקצועיות, מהירות, אמינות

בזלת. מרצפות מאבנים טובות.

מרצפות בזלת עשויות כולן מאבנים טובות. כל אבן נבחרת בקפדנות וכל האבנים יחד יוצרות שילוב נהדר של דגמים ועיצובים מקוריים.

השיש שמיובא מאיטליה עושה את המרצפת לא רק יפה אלא גם איכותית. בזלת, 35 שנה בשטח ובהרבה בתים טובים.

כן, גם בבית שלך יכולות להיות מרצפות בדוגמאות יחודיות ובאיכות גבוהה.

רוצה הוכחה?

מרצפות בזלת עומדות בכל הדרישות של תו התקן הישראלי ויותר מזה.

ועכשיו - מרצפות בזלת גם במחיר שאתה יכול להרשות לעצמך

אז מה דעתך?

בוא לראות מרצפות מאבנים טובות.

מרצפות בזלת

צומת גהה אזור התעשיה פתח־תקוה טל. 03-9231757

סוכנויות בזלת

■ נתניה - אקסלרוד, רח' הרצל 50 טל. 053-22676 ■ אשקלון - כץ יצחק רח' העבודה טל. 051-24598 ■ ירושלים - אליצור, רח' הנביאים 75 טל. 02-232224 ■ תל-אביב - "מירמרי", מגרשי התערוכה הישנים סוף דיזנגוף טל. 03-5460406 ■ בת-ים - לב חר, רח' רוטשילד 26 טל. 03-865095

כייף בברזילאי

משה לרר

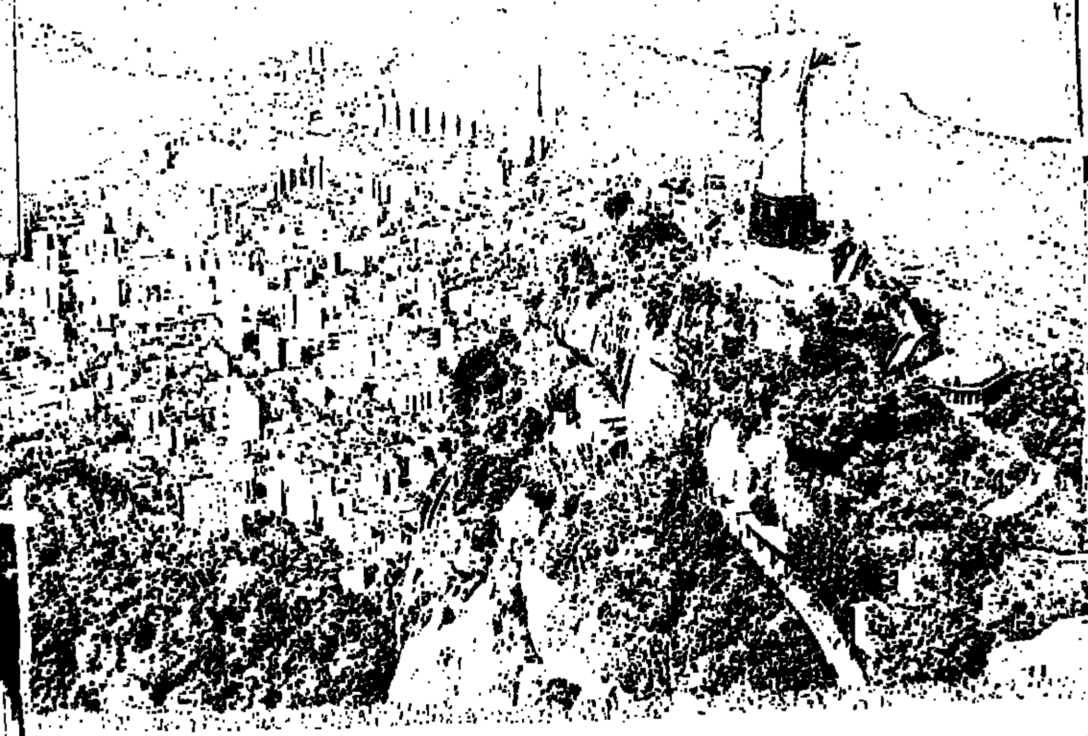

▶ ריו־דה־ז'נירו. לב לבה של ברזיל. ממרומי ההר — אתה מחסיר פעימה.

▼ ישראלית ליד אתר תיירות „כבר הסוכר": (פאו־דה־אסוקר). ברזיל. נוף ואדם.

▶ היא מוכרת את באהיה לתיירים.

ברזיל: לפתע הופכים כל התמונות, סרטי הקולנוע, הפוסטרים, ומה לא — למוחשיים. הנה הם בהישג יד. מאות הישראלים שיצטרפו לטיולי „נאות הכבר" ו„מועדון מטיילי מעריב" יהיו שם בחגיגה הגדולה בפברואר.

אחרי 12 שעות טיסה מלונדון דרך ליסבון לריו־דה־ז'אניירו, כל מה שאתה רוצה זה לישון. אבל מי נותן לך?

„לישון אפשר בבית" — אומרת לי הדיילת היפהפיה במטוס חברת התעופה הבראזילית „ואריג" — „בברזיל לא ישנים..."

נקפו לא יותר מ־10 עד 15 דקות כדי להבין למה התכוונה.

המראה המתגלה לעיניים כאשר המטוס משייט בדרכו למסלול הנחיתה — מהמם. לפתע הופכים כל התמונות, סרטי הקולנוע, הפוסטרים ומה לא — למוחשיים. הנה הם בהישג יד.

דומה שהקורקובאדו, אותו הר עצום ונישא שבראשו ניצב פיסלו של הצלוב מנצרת, כמעט נושק את גלגלי המטוס. לפתע — „הנערה מאיפאנימה" ו„קופאקאבאנה" אינם רק שירים, כפי ש„פלאמנגו" או „בוטאפוגו" אינם רק שמות של קבוצות כדורגל ידועות מברזיל.

כל השמות/השכונות/החופים החלומיים הופכים למציאות.

לא אני הוא הגיבור הכובש את יצרו בפני כל אלה והולך לישון.

כבר בתור לביקורת הדרכונים קורה לך משהו, מעל ומעבר לשליטתך. מאופק ככל שתהיה — משהו בקולות הבוקעים מכל עבר ילחיץ אותך, ועוד איך! גם אני, בעל חמישה דרכונים גדושים ומלאים, הלכתי שבי אחרי הקול שהודיע על נחיתת והמראת המטוסים. קול שכזה — מימי לא שמעתי ועם בעלת הקול הייתי קובע, ללא היסוס, פגישה עיוורת בכל מקום.

ליד מסוף המזוודות, בלי להרגיש, החל הגוף נע לצלילי המיקצב הדרום־אמריקני, הבוקע מכל רמקול, קרוב כרחוק. אתה השמרן, הביישן, שאינך מזיז רגל במסיבות, לא תישאר אדיש. הגוף ינוע קדימה ואחורה כלולב. ואת גבירתי, מלכתה של כל מסיבה ואירוע, שכחי כל מה שידעת עד כה על סמבה. אינך יודעת מאומה. לפחות 200 סגנונות ריקוד שונים יש לסמבה בברזיל.

מאוחר יותר, בערב מיוחד המוקדש לתיירים באחד מאתרי הבילוי המפוארים והמפורסמים ביותר בריו — "פלאטפורמה 1" שמו — כבר נסגל לעצמנו את הקצב החדש, בעזרתן האדיבה של כמה מולאטיות יפהפיות.

חהום בין המעמדות

אלף פנים לה לברזיל היפהפיה, על הודה, נופיה, אמונותיה, הפולקלור שלה ואורח החיים המיוחד שבה. אלף פנים — ואלף עמודים בעתון לא יספיקו כדי לגלות צפונותיה. לא יספיקו גם אלף ימים כדי להתאורח כרבעי במדינת ענק זו.

ומה לנו, חבורה של סוכני נסיעות ותיירות מישראל, עם „גילוייה" בתוך שבועיים של סיור מודרך בארבע ערים?

ובכל זאת — על קצה המזלג אפשר ללמוד ולחוש. אפשר ללמוד שברזיל היא הרבה מעל ומעבר למלונות־פאר של חמישה כוכבים. הברזילאי הממוצע מעולם לא נכנס בשעריו של מלון מפואר, זה או אחר. הוא פשוט אינו יכול להרשות זאת לעצמו, אבל הוא תמיד שמח. יותר מאותם אמידים המתגוררים בחווילות.

כברבות ממדינות דרום־אמריקה — כך גם בברזיל. אין איזון בין עני לעשיר. הבדל תהומי שורר בין המעמדות. אותו פקיד קבלה במלון מפואר, המשרת תיירים ממדינות רווחה, משתכר לא יותר מ־100 דולר לחודש. ואמרו לי שם שזו משכורת יפה, ושיש כאלה המשתכרים פחות. כיצד הם חיים? — שאלה טובה. חיים עם זה. עובדה.

וכך, ביציאה ממועדון לילה מפואר, אתה פוגש בזאטוטים הפורשים מול עיניך כף יד קטנטנה ומפיהם נשמעת התחינה קורעת הלב: one dollar sir וכל זה בשתיים או בשלוש לפנות בוקר.

איך אמרה לי הדיילת? — „בברזיל לא ישנים". גם לא הילדים.

והדולר כולו מהו? שום דבר. כמה שערים לו לדולר בברזיל. שער רשמי, שער לתיירים ושער כפול ומכופל המוסכם על כולם, אפילו על השוטר הניצב ביציאה משער נמל התעופה, וכלה בבתי הכל־בו הגדולים. מי, בכלל, שם לב לשער הרשמי?

צריך סבלנות

ברזיל — מדינת ענק בסדר גודל של כל מדינות אירופה גם יחד (להוציא את שטחה של בריה"מ) — מתמרקת עכשיו לקראת הקרנוואלים הגדולים והמפורסמים, שתחילתם מדי שנה בפברואר. בתי־הספר לסמבה שוקקים, תלבושות הפאר כבר מוכנות. הכל כמעט מוכן ל„הצגה הגדולה מכולן". כך מכונה הקרנוואל של ריו. אך שאל ברזילאי ויגיד לך, שקרנוואלים לא פחות מפורסמים ומוצלחים מתקיימים גם בסאלבארור שבמדינת באהיה או ברסיפה שבמדינת פרנמבוקו. ואמנם — טסנו בעקבות ההכנות לקרנוואלים בשלוש הערים הללו — כל אחת והסגנון שלה.

על הצ'ופר האמיתי של הסיור — מפלי האיגוואסו — במסגרת נפרדת.

ריו היא לב ליבה של ברזיל. בראזיליה היא אמנם

(המשך בעמוד 28)

אגדת האיגוואסו

גשרון עץ מוביל אל הנהר הגדול. קילומטר אחד אורכו. מטר אחד רוחבו. ואם העולם כולו גשר צר מאוד — זה המקום.

1000 מטרים אל הלא־נודע. עד כה — רק שמעתי. ראיתי בתמונות. האמנם כך?

קילומטר שנמשך עד אין קץ. הצעדים, מהססים כלשהו, אינם מהירים. חושש, משום מה, מפני הצפוי?

מבטים גנובים לימין ולשמאל. אין זכר וסימן לגשר על פני מים סוערים. ההיפך הוא הנכון. האגם נראה שקט. מתנהל כאילו על מי מנוחות. אי פה, אי שם, איוושת גלים קלה. לובן מקציף. לא יותר.

והדרך ממשיכה להתפתל. ההליכה על פני הגשרון הצר מתחילה להעיק יותר ויותר.

אנו הולכים שניים־שניים. אין מקום ליותר. צילי ואני מנסים לשוחח על כל דבר שבעולם. רק לא על הנהר. שנינו יודעים שבקרוב, בקרוב מאוד, משהו יתרחש. זה יכול להיות איום ונורא.

עוד קודם לכן, לפני העלייה לגשרון המוביל אל המפל, הציעו לנו כיסויי ניילון. רחינו באריכות. כאילו ידענו שכאן לא המקום להתכסות. כאן יש צורך דווקא להתערטל. אדרבא, שיכו בנו המים, שיצליפו. בקיץ הברזילי מתייבש הכל במהירות רבה.

שוב מבט גנוב אל מימי האגם. דומה שהם צוברים תאוצה. עוד 20 מטרים, עוד 10, עוד 5.

ואז זה קורה. שוב אינך יכול לשוחח בניחותא. הרעש מחריש אוזניים ואתה עומד נפעם מול אחד מפלאי הטבע. המפל הגדול של האיגוואסו, גדול לאין שיעור, גדול מכל תיאור.

לנגד עיניך כבסרט נע. דמיין לך משהו/מישהו — ויר־פע מיד.

הדרך חוזרת איטית עוד יותר. אינך רוצה להיפרד מהמקום. דיבורים מיותרים.

אגדות רבות נקשרו בשמו של הנהר הגדול במיפגש שלושת הגבולות: ברזיל — ארגנטינה — פאראגוואי. הראשונה מספרת על נאיפי וטארובה, נערה ונער בני 15, שהלכו יד ביד לאורך הנהר. טארובה הובילן את חברתו נאיפי וסיפר לה על יפי הנוף. נאיפי, נערה יפהפיה שאיבדה את מאור עיניה, בלעה בשקיקה את תיאוריו של חברה.

לפתע נאלם קולו. דקות ארוכות של שתיקה לא הפרו את השלווה שהיתה נסוכה על המקום. נשמע רק רחש הפרפרים שעל גדות הנהר.

נאיפי לא התאפקה. „טארובה אהובי, מה אתה רואה?" שאלה.

„אני רואה את הנהר הגדול, את האיגוואסו", השיב לה טארובה.

„ספר, ספר לי עליו", ביקשה נאיפי. וטארובה אמנם הפליג והפליג בשבחי המקום.

„אלי הטוב", ספקה נאיפי כפיים ופנתה בתחינה ובבקשה, „עשה עימדי חסד והשב לי את מאור עיני כדי שאוכל גם אני להנות מיפי היצירה".

ואז, כך באגדות, רעשה הארץ והאדמה כאילו פערה פיה ואיימה לבלוע הכל תחתיה. רעש אדיר ליווה את ההתרחשות. סלעים התפוררו לאבק. וכאשר שקטה הארץ מקץ דקות ארוכות — התרחש ובא הנס הגדול. עולמה החשוך של נאיפי התבהר. היא ראתה קשת על

גשר צר מאד מעל מפל האיגוואסו. צריך לשפשף את העיניים.

משפשף עיניים כלא מאמין. צובט בבשר החי. פאטה מורגאנה?

לא. זהו האיגוואסו.

צילי ואני עמדנו שם שותקים, נועצים עיניים בנקודת השבירה של המים שהתנפצו לראשו של סלע ומשם המשיכו, כאילו נבלעים בלועו של השטן. היתה לי תחושה שהסלע מתרומם לקראת המים וחוזר למקומו. כך עולה ויורד.

הפרתי את השתיקה. ביקשתי מחנוכה שיאשר שאמנם אינני הוזה בהקיץ. אחרי דקה ארוכה — היה שותף לדעתי. סלע מתרומם ויורד.

ואז חזרנו אל השתיקה. העינים נעוצות בנקודה אחת. אלף מחשבות מתרוצצות בראש. אין להן מנוח. דמעות בעיניה של צילי. גם בעיני. החיים עוכרים פני המים.

כך בכך התרחש ובא האסון. במפולת הסלעים והצוקים, נבלע טארובה לבלי שוב. וכך נמהלה שמחתה של נאיפי ביגון קודר על אבדן אהובה טארובה.

זקני הנהר יספרו לך שבלילות הקיץ הארוכים עדיין מהדהד במקום קולה של נאיפי הזועק: „טארובה, טארובה, אייכה?"

והקול מתגלגל ומתגלגל למרחק אלפי מילין. כך באגדות. המציאות אינה שונה כהרבה. אותה „גרוגרת השטן" (a garganta do diabo), הלוע שבתוכו נבלע טארובה, עדיין במקומה.

מאות מיליוני מלים כבר נכתבו על המפל, לדעת רבים היפה ביותר עלי אדמות.

וגם אני עמדתי שם משתאה ותוהה. ■

"מוצרים" של טלמיילקס בע"מ

הזמנות 24 שעות ביממה:
03-7511235

דמי אריזה ומשלוח – 7.5 ש"ח

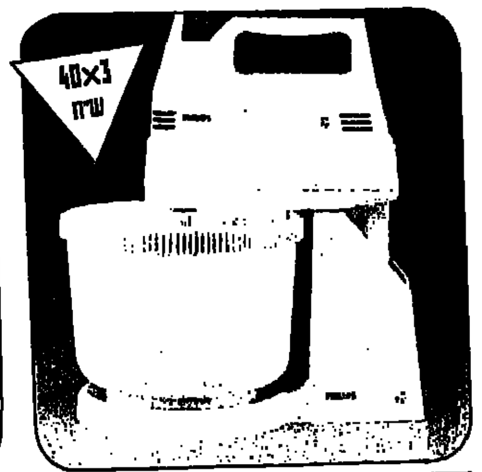

מיקסר יד PHILIPS

כולל מעמד 3 מהירויות עם קערה מסתובבת של 2.5 ליטר להקצפה, לישה ועירבול.

מסחטת מיץ – פרוקטור סיילקס ארה"ב

בעלת עוצמה חזקה במיוחד 125 וט. מתאים לעבודה מאומצת גם לחוויות.

ידחון צרכנות בתשלומים באמצעות כל כרטיסי האשראי ישראכרט, ויזה, דיינרס והתחאות

VISA

ניתן לשלוח שקים למי שאין כרטיסי אשראי

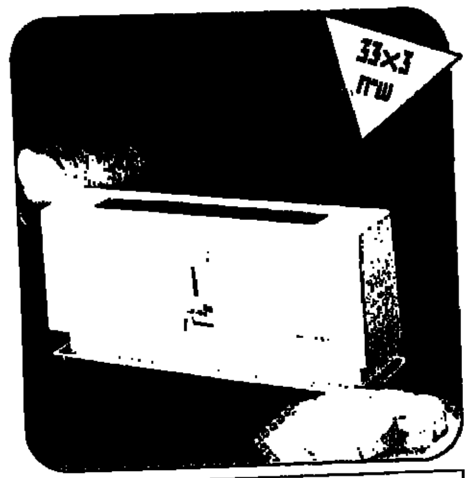

מצנם + פרוקטור סיילקס – ארה"ב

בעל יכולת השחמה לפרוסות עבות במיוחד. כיוונון אוטומטי, מכוון להשחמת כעכים ובגמים 1000 וט – תקן אמריקאי.

פרקולטור – פרוקטור סיילקס – ארה"ב

ל-12 כוסות קפה, פילטר פחם אקטיב, לסינון מים מתו בורר חוזק הקפה הרצוי, שומר חימום אוטומטי, מד גובה מים, 1200 וט

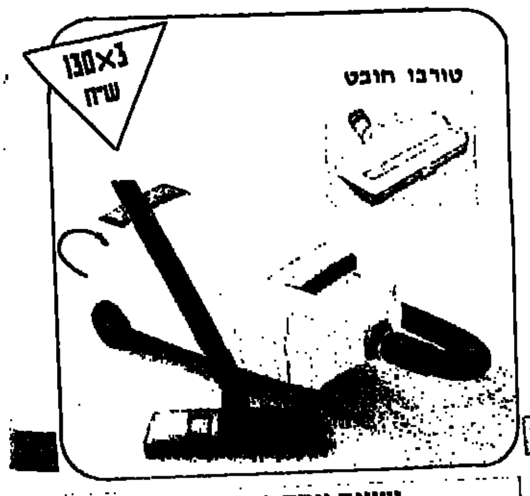

שואב אבק PHILIPS

עוצמת שאיבה של 850 וט + תוספת טורבו חובט יחודי ומוקה שטיחים בכל עובי

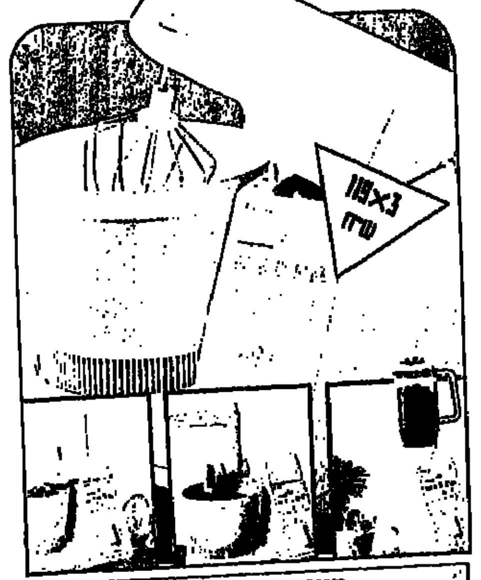

מעבד מזון PHILIPS

כולל קערה, התקן ללישת בצק, בלנדר, טוחן בשר וקוצץ ירקות ופירות.

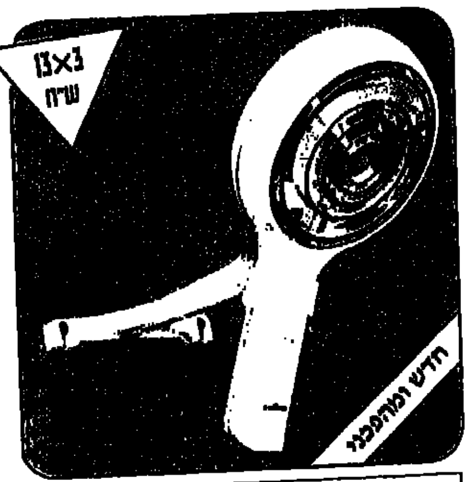

מייבש שיער

מייבש שיער חדשני עם גוף חימום אינפרא אדום לייבוש עדין השומר על השיער בפני זקי שריפה וייבוש. שומר על גוון טבעי קל משקל, שומר במיוחד על שיער גלי ועל תלתלים. תוספת התקן לתלייה על קיר.

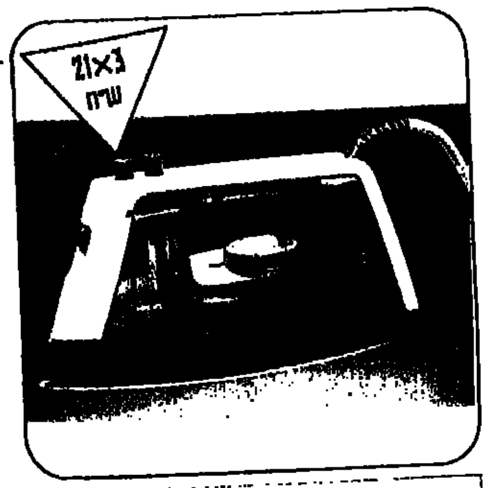

מגהץ אדים – PHILIPS

קל משקל. מיכל מים שקוף. זוסת חום

סניף נצרת: ... 230 ... טלפון: 065-74741/2

סניף חליות אל כרמל: פגיש ראשי חיפה ... טלפון: 04-233528

סניף קרית שמונה: ... טלפון: 069-47074

בית בכור רמת-גן,
ביאליק 83 (פינת ז'בוטינסקי)

טלמיילקס... TELEMAILEX

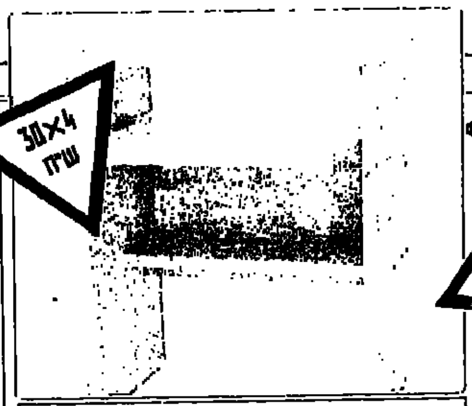

שולחן מחשב עם מדף נשלף

מתאים לכל סוגי המחשבים, יכול לשמש גם כשולחן לכל משחקי הטלוויזיה וכד'.
מידות 80×70×50 ס"מ

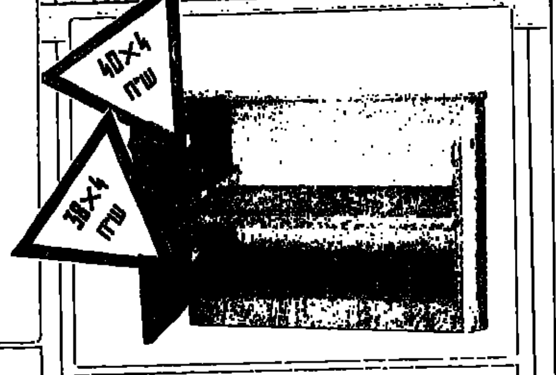

ארונית חדשנית לטלוויזיה עם מדף נשלף לוידאו + מדף לקסטות

מידות 60×80×40 ס"מ
* יש אפשרות להוסיף ללא דלתות.

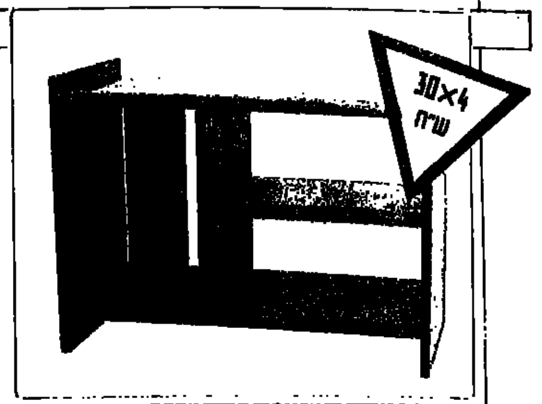

ארונית למערכות סטריאו ותקליטים

מידה 60×80×40 ס"מ

1. שואב אבק 1000 וט.
2. חובט ומבריש
3. מנקה שטיחים
4. מבריק רצפות
5. סמרטוט רצפה.

תוספת עבור מיכל פלסטי לשמפו ולמברשת פוליש 3×23 ש"ח.

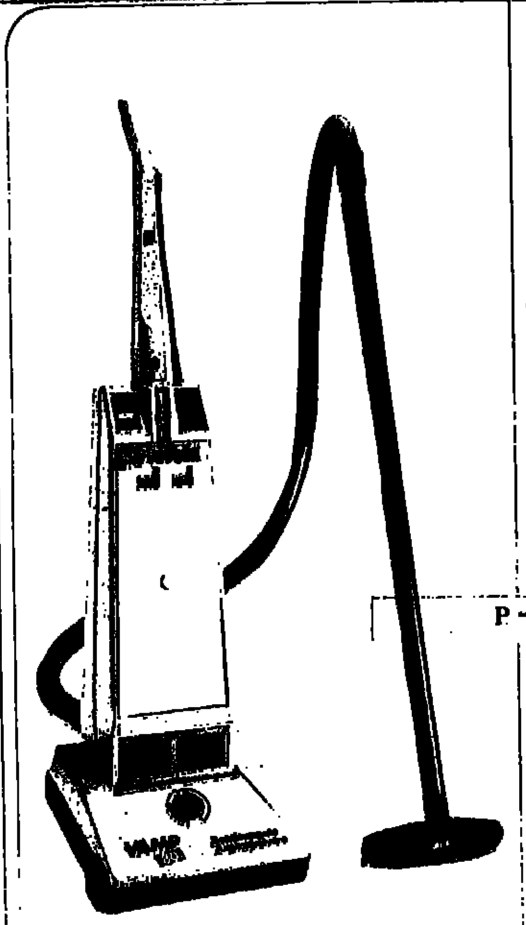

P – 900

שואב אבק מושלם, כפתור בקרת גובה על-פי אורך שיער השטיח, שק פינוי אבק גדול. מד כמות אבק, זווית מ-0–90 מעלות. עם כפתור בקרה ונעילה רגלית. 1000 וט.

השואב המוביל באירופה vetrella

BARON

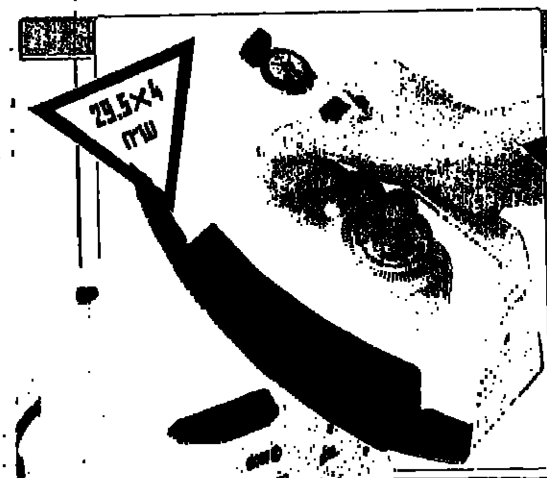

מגהץ אדים ללא חוט SICER
NO-CORD SICER

- מגהץ בעל ויסות אדים אוטומטי, מתיז מים קרטי.
- מים רגילים מהברז
- מיכל שקוף וגדול (בקורת על כמות המים).
- 1300 וואט הספק.
- חוט החשמל מאוחסן בתוך כנות ההטענה.
- סגר לנעילת המגהץ לכנות ההטענה מאפשר אחסון אפילו כשהמגהץ ...

דמי אריזה ומשלוח 7.5 ש"ח

ברון – המדיח הגאון!

במחיר ללא תקדים

מחיר מתנה 178×5 ש"ח
~~198×5 ש"ח~~ מחיר רגיל
מוצר החודש

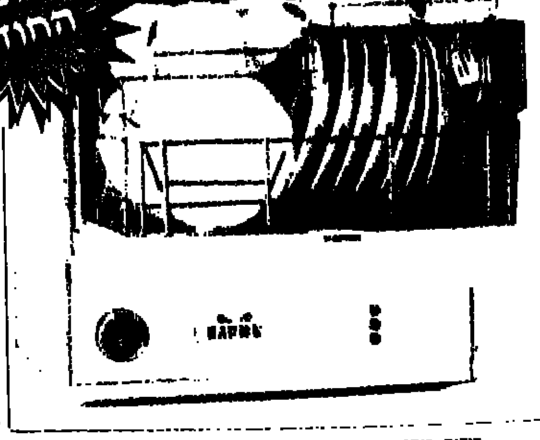

המדיח עם היתרונות הבלעדיים:
- קיבולת הכלים הגבוהה ביותר מכל מדיחי ה"מיני" עד 42 צלחות + כוסות וסכום בהתאם.
- היחיד עם שלוש זרות בקרה ממוחשבות.
- היחיד עם ה"סל הגמיש" – שתי "רשתות פלא" ושלפות.
- היחיד בעל רופן כפולה לבידוד ומניעת רעשים.
- היחיד עם מבנה ואומצרי המותאם להעמדה על השיש וגם ל-BUILT-IN
- ארבע תוכניות הדחה שונות לחיסכון במים ובחשמל.
- הדחה אוטומטית לחלוטין בכלל הבדיקה וייבוש.

לא פחות חשוב: "פטנט" מיוחד המאפשר פעולה מושלמת של המדיח גם בלחץ מים נמוך. (אידיאלי לקומות גבוהות)

מידות: רוחב – 45.5 ס"מ, גובה – 46 ס"מ, עומק – 55 ס"מ

הזמנות 24 שעות ביממה:
03-7511235

קורים דברים

מלחמת מחוות

ומיים אחרי שהותקף ע"י דוד לוי – בהצגת היחיד בירושלים – מצא עצמו ראש הממשלה, יצחק שמיר, מאוגף ע"י שני אנשי לוי בהצגה אחרת: ח"כ דייסר וח"כ שמאי ישבו משני צידיו בשורה החמישית של הצגת „מירל'ה אפרת" ב„הבימה" – הצגה שגם היא, אגב, עוסקת במלחמת מחוות... ואולם ספק אם במעמד זה נפתרו בעיותיה של תנועת החרות לקראת ההצגה הגדולה באמת: המושב השני של הוועידה.

בתום ההצגה התגיגית, בחסות מועדון „היקב" שהזמין לאירוע את כל המי ומי בחרות (ושמענו ממי ששמענו – „סופסוף הצגה בלי פלשתינאים"), אמר ראש הממשלה: „האזנתי להצגה בעברית, אבל בראש זה התנגן לי ביידיש..." ■

ליה קרן

הדתי הראשון

דן אלמגור, מי שהינחה את מופע האידיש שהוקלט לגלי־צה"ל באולם הקטן של „הבימה", לא חסך דברי הלל מהזמר דודו פישר, התגלית האחרונה של התיאטרון הקאמרי להצגת „עלובי החיים": „יש זמרים שהם קטנים מדי עבור ברודוויי – ויש שברודוויי תהיה קטנה עבורם", הציג אלמגור את פישר חובש הכיפה – מי שצמח במקהלת הרבנות הצבאית – והוסיף: „בעוד החילוני האחרון יוצא מן התיאטרון הקאמרי – נכנס אליו הדתי הראשון". ■

תלמה הדר

עוברה חזה אצלך בסלון

השנה חוגגת ברלין יומולדת 750. הצייר הגרמני וולפגנג ר. קונראד, יליד וירצבורג החי בברלין, החליט לפתוח את החגיגות דווקא בתל־אביב. בימים אלה הוא מציג תערוכה בגלריה שי דנון, ברחוב פרוג בתל־אביב. קונראד, בן 30, מצייר ב„טכניקת עט כדורי". הוא אוהב לצייר נשים יפות. האשה היפה הראשונה שנתקלים בה, ישר כשנכנסים לגלריה, נראית מוכרת. זוהי גם התמונה היחידה בתערוכה שצייר קונראד מיד עם הגיעו לארץ – תמונתה של עפרה חזה. מה פתאום חזה? או, אז ככה: לקונראד יש חבר טוב, ישראלי, צייר גם הוא, דני להב, לשעבר גם שחקן, שחי כבר כמה שנים טובות בברלין. וכל אמן ישראלי שנוחת בברלין, מתארח אצל להב. גם עפרה חזה, שהופיעה לפני כחודש בנשף תרומה לישראל שערכה שם הקהילה היהודית, התארחה אצל להב. קונראד פגש אותה, התלהב ורצה להנציח את דמותה האקזוטית בציורים שלו. אבל חזה נסעה להופיע בלונדון וקונראד המתפעל היה צריך לחכות בסבלנות עד שיגיע לארץ.

בין הנוכחים בפתיחת התערוכה, בשבוע שעבר: שגריר גרמניה בישראל וילהלם האס, ח"כ דב בן־מאיר, נידה גל, יעקב

צייר קונראד ויצירה חזה. צילום: ראובן קסטרו

בן־הרצל, שמעון פינקל ושייקה לוי מהגששים, מינוס הכרס המפוארת שלו. שייקה שהיה בזמנו הסגן של שי דנון בלהקת פיקוד המרכז, הצליח בעזרת דיאטה קשוחה להפחית תוך חודש 14 קילו ממשקלו. נעדרה עפרה חזה, שנסעה ללונדון, כך סיפר דני להב, מי שיזם את בואו לארץ של קונראד.

תערוכתו של קונראד תינעל בסוף חודש זה. מחירי התמונות נעים בין 650 ש"ח ל־3.800 ש"ח. מי שירצה לתלות את חזה אצלו בבית, ישלם 1.500 ש"ח. ■

איריס רוחם

הסבלנות פקעה מזמן

שבוע ימים לאחר ש„ארגון הנשים למען אידה נודל" ציפה לשווא בביתה של היו"ר, רעיה יגלום, לשיחת טלפון ממסורבת העליה הוותיקה בברית המועצות – צלצל הטלפון בביתה של יגלום. על הקו: אידה נודל. היתה זו הפעם הראשונה שהיא עצמה התקשרה עם ישראל.

רעיה יגלום בישרה לה כי השרה השוודית לסחר חוץ אניטה גראדין מציעה את מועמדותה לפרס נובל לשלום. נודל לא גילתה התרגשות וסיפרה כי לפני שבוע חיכתה משך שעות במקום מגוריה כי יעבירו אותה בשיחה לישראל. יגלום הגיבה במילה אחת: „סבלנות". השיבה אידה: „כבר שש עשרה שנה אני מחכה. סבלנות כבר אין לי מזמן". השיחה, אגב, נערכה ברוסית שוטפת – משני הצדדים. ■

תלמה הדר

מכירה אחרת

עד 50% הנחה על עודפי חורף 87 וסוג ב' באריסטו שמט.

חנויות המפעל: נחלת בנימין 24, דיזנגוף 194, תל אביב.

aristo shmat

עד 50% הנחה

ספרית מעריב

תקן בעצמך

מדריך שימושי לתיקונים בבית

מי שניסה להשיג בעל־מלאכה לתיקונים בבית, יודע מה הקושי להשיגו ומחיר התיקון. הספר יקנה לך את הידע הבסיסי כיצד לטפל בתקלות קטנות בבית ובשיפוצים שונים.

להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ או ישירות בחנות ספרית מעריב, דרך פתח־תקוה 72א', תל־אביב, טלפון 03-332211.

המרכז ללימוד והדרכה, לעיצוב שיער ברמה בין לאומית.

מקצוע מדליק בראש טוב.

במסגרת הקורס הדרכה בנושאים:
• איפור • אופנה • תזונה • דיאטה נכונה
• רפואת עור ועוד.

רח' אוסישקין 48 רמת השרון טל. 403661;403063

TELEMAILEX

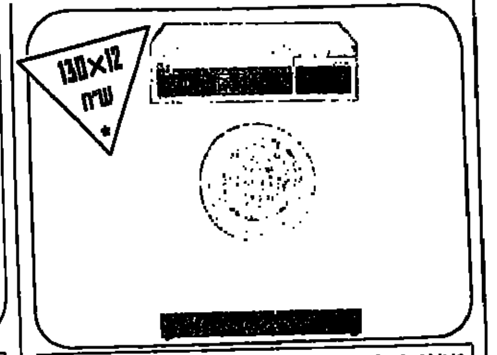

130×12 ש"ח *

מכונת הכביסה קריסטל – BAUKNECHT

עם שיא השכלולים
★ משקל כביסה מקסימלי – 5 ק"ג
★ תצרוכת חשמל בתכנית מלאה – 2.7 קוט"ש
★ צריכת מים 112 ליטר
★ מהירות סיבובי סחיטה 650 סל"ד

טלויזיה טומסון

224×12 ש"ח * 21"

195×12 ש"ח *

"21, "25, 10w, מונו, ברונז מטלי
פאל־סקאם – עם שלט, פינות מרובעות
מסך חדשני „בלאק מטריקס"
המשוכללת מסוגה

טומסון וידאו J.V.C.

199×12 ש"ח *

יוצר במפעלי J.V.C. עם התוספות והשכלולים של טומסון
תכונות עיקריות: ★ שלט־רחוק אינפרא אדום משוכלל ★ שלוש אפשרויות הקלטה ★ ניתן לכוון הקלטה אוטומטית של תוכניות טלויזיה לתקופה של עד 14 יום. כמו כן ניתן להקליט תכנית כל יום במשך שבוע באותן השעות.
שיטת PAL-V.H.S., 4 שעות הקלטה, הפעלה ובקרה באמצעות מחשב, שלט־רחוק.

מבצע מתנות בקריסטל

1. ארון טלוויזיה במתנה על כל רכישת טלויזיה + וידאו

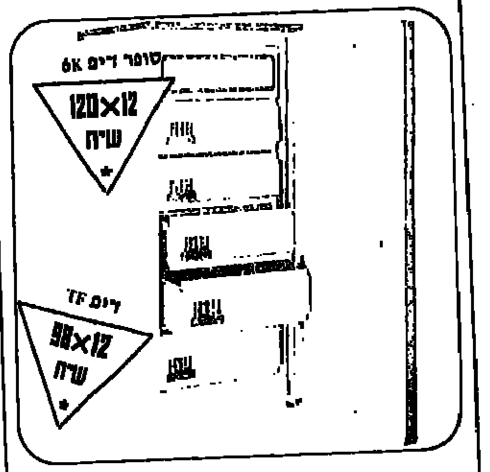

סופר דיפ GK
120×12 ש"ח *
דיפ TF
98×12 ש"ח *

קריסטל – סופר דיפ GK–דיפ TF

דיפ TF
קיבולת – 125 ליטר
יכולת הקפאה של 12 ק"ג ב־24 שעות.
צריכת חשמל 1.3 קילוואט שעה ל־24 שעות.
התאמה ישירה ל־220V.
דיפ GK
קיבולת – 200 ליטר
יכולת הקפאה של 15 ק"ג ב־24 שעות.
צריכת חשמל 1.6 קילוואט שעה ל־24 שעות.
התאמה ישירה ל־220V.

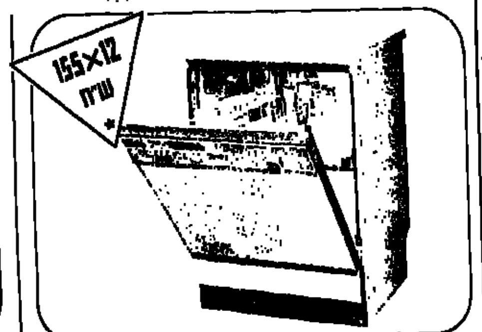

155×12 ש"ח *

מדיח־כלים קריסטל טומסון „פלש"

20 דקות – והכלים נקיים! אפשרות חיבור לברז מים קרים או חמים תוכנית פעולה: תוכנית אחת קצרה במיוחד (20 דקות) FLASH להתליך הדחה קלה במים חמים. תוכנית אוות לצבירת כלים. שתי תוכניות רגילות. תוכנית אחת מיוחדת לחימום וייבוש כלים. הערה: ניתן להציע תשלובות שונות של התוכניות.

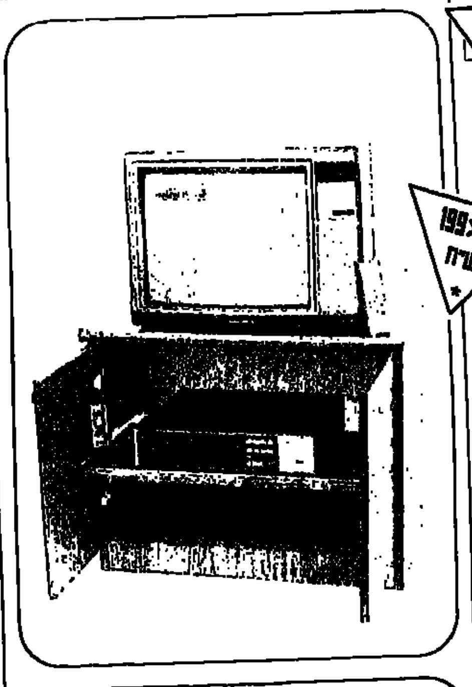

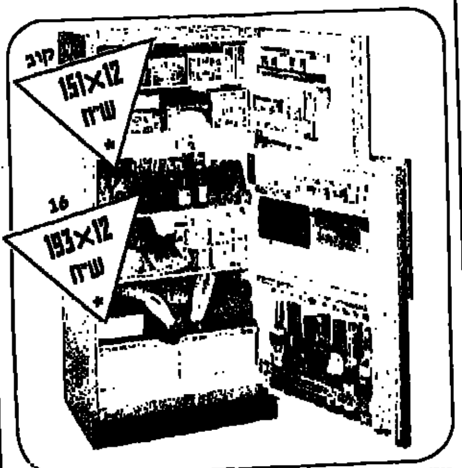

קוב 151×12 ש"ח *
16 193×12 ש"ח *

מקרר WESTPOINT

"NO FROST"
מקרר בעל מבנה פלדה עבה במיוחד, צבוע בצבע אפוקסי חזק במיוחד, בידוד פוליאוריטן עבה במיוחד.
בגדלים 13 ו־16 קוב.

מחירי הובלות	מכל המוצרים	מקררים
גוש דן	18 ש"ח	35 ש"ח
עד רחובות בדרום וחדרה בצפון	22 ש"ח	38 ש"ח
חיפה בצפון באר־שבע בדרום	27 ש"ח	45 ש"ח
גליל בצפון ודרומה מבאר־שבע	34 ש"ח	50 ש"ח

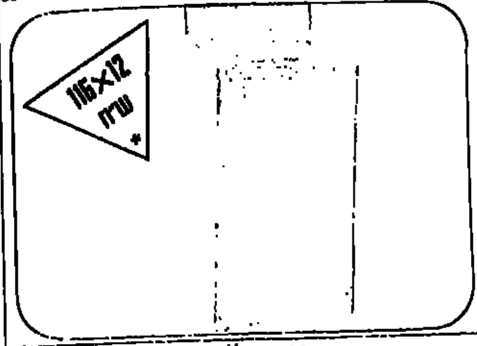

116×12 ש"ח *

סופר לורד

קיבול התוף: 5 ק"ג. צבע המכונה: לבן, חום. עגלת גלגלים: נכללת במכונה. תכניות פעולה: 2 לבנות כותנה. 1 לבנה חסכונית. 3 צבעוניות. 1 הלבנת כותנה. 1 שטיפה ומרכך כותנה. 1 סחיטת כותנה. 3 עדינות (כולל צמר). אפשרות לכביסה חסכונית בכל התוכניות. שליטה נפרדת: כ־ כמות כביסה. קביעת טמפרטורה. נוים. מפסק מיוחד לסיום. כביסה עם סחיטה. או הורקה בלבד (ביטול סחיטה)

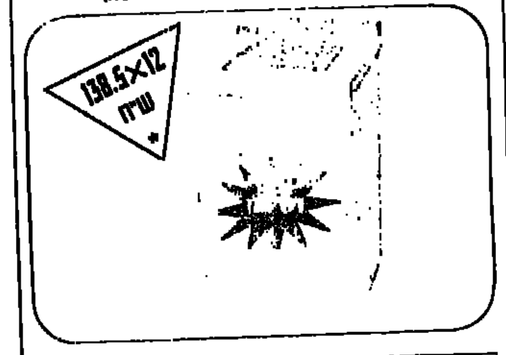

138.5×12 ש"ח *

מכונת כביסה – ייבוש טומפסון – קריסטל

תוכניות פעולה: 15 תוכניות כביסה, 1 תוכנית שטיפה, 1 תוכנית סחיטה, 1 תוכנית הורקה, 1 תוכנית ייבוש כותנה, 1 תוכנית ייבוש לארוג סינטטי.

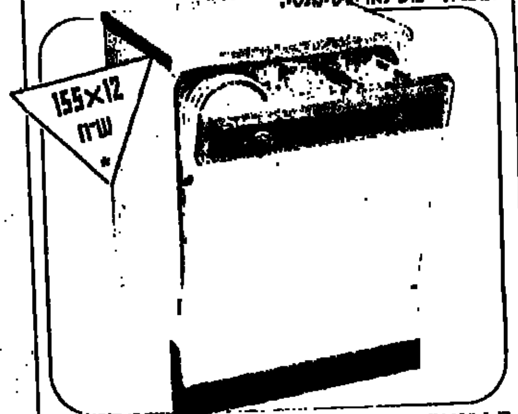

155×12 ש"ח *

מדיח כלים קריסטל – BAUKNECHT

מדיח הכלים החוסך לך 30% מהוצאות הדחת הכלים הידנית
6 תוכניות להדחת כלים, מהן שתיים חסכוניות
זמן הפעולה לתכנית מלאה – 83 דקות
צריכת מים – 34 ליטר
צריכת חשמל – 2 קוט"ש

115.5×12 ש"ח *

מיקרו־גל 422 T

הפשרה, חימום וצליה. הספק עד 700 ווט. קיבולת 35 ליטר.
מידות 550×400×420 מ"מ. 10 דרגות חימום. תאורה פנימית.

★ סכום כל אחד מהתשלומים יהוה צמוד לשער הדולר תוציג תידוע ביום התשלום של כל תשלום ותשלום.

הזמנות 24 שעות ביממה!
03-7511235

אין מה לדבר קריסטל הטוב ביותר!

אשה

אבא סיבסד את הציונות

אביבה מץ

מאז פטירתו של מקס בודנהיימר ב־1940, חיה בתו חנה בצל אביה. כל חייה קודש להפצת כתביו ופועלו. היא גם סופרת ידועה בזכות עצמה ונמנית עם 5000 האישים המפורסמים ביותר בעולם. כיום, בגיל 88, היא זקוקה לעזרה כדי להשתלט על החומר החשוב השמור בביתה. „איזה עושר יש כאן", היא אומרת.

חנה בודנהיימר. „אם לא מתחתנים בגיל צעיר, מתחילים יותר מדי לחשוב..." צילום: סקופ 80

חנה בודנהיימר נולדה במאה הקודמת, ב־1898 ליתר דיוק, וזה עושה אותה בת 88 היום. מי שהשם הזה מזכיר לו רחוב בצפון תל־אביב, צודק. הרחוב נקרא על שם אביה, מקס בודנהיימר, „הוא היה הציוני הראשון בעולם", היא אומרת בלא מעט מרירות, „אפילו לפני הרצל".

חנה בודנהיימר גרה בגפה, בירושלים, אי שם במושבה של הציונים הראשונים שהתיישבו בבירה, עליד בתיהם של אוסישקין, מוצקין וצ'לנוב. כולם גרו אז בשכונות ברחביה היוקרתית.

כשנכנסים לביתה של חנה, נזרקים מאה שנה לאחור, כמו במנהרת הזמן. הכל שם נעצר, כמו לקוח ממוזיאון לריהוט עתיק בגרמניה. רהיטים מסוגננים מתקופת הרוקוקו, ריפוד קטיפה, מפיות תחרה קטנות, שטיחים פרסיים בכל החדרים, המון ספרים וציורים אורגינליים על הקירות. הנרי גליצנשטיין, שהיה מבאי ביתם של הבודנהיימרים, צייר לה תמונת פסטל עם הקדשה אישית. הצייר אורי לסר צייר אותה בפורטרט, תוך כדי שתיכה אצלם לארוחת הצהריים, ועוד הרבה תמונות של ציירים גרמניים ידועי שם.

חנה מקבלת את פני זקופה ומחייכת. „מאיזה עתון? 'מעריב'? נו, זה עוד עתון שאפשר לסבול".

במיבטא יקי כבד, שכנראה לא משתחררים ממנו אף פעם, מספרת חנה על הבלגן אצלה בבית. „זה תוהו ובוהו כאן", היא מתלוננת. „אני הייתי בקלן שנתיים ושלושה רבעי שנה, עבדתי שם ואני לדאבוני לא כל־כך צעירה ובינתיים כל הבלגן בדירה, צריך לעשות רמונט, שהכל יראה בסדר, אני מוכרחה לסדר אותו כמו שהיה תמיד. בית אומנותי".

לטעמי, גם עכשיו הדירה שלה מסודרת להפליא. אבל סדר גרמני זו לא שאלה לוויכוח.

מקס בודנהיימר נולד בשטוטגארט ב־1865. לפי הכתובים, הוא היה עוזרו האישי של הרצל וביחד איתו ועם וולפסון הם הגיעו לפגישה ההסטורית עם הקיסר וילהלם השני בארץ ישראל. בעקבות המסע, רשם בודנהיימר יומן, אותו הוציאה מאוחר יותר חנה הבת, לאור.

במסכת הציונית לא מובלט שמו יותר מדי. חצי עמוד באנציקלופדיה העברית. לא כך רואה את הדברים הבת שלו. „ההיסטוריונים שלנו סילפו את ההיסטוריה", אומרת חנה. „הם נותנים את כל הקרדיט להרצל ושוכחים את האחרים. הארגון, היסודות של הארגון באו מאבא. הוא נתן את כל הארגון להרצל. אחרי שהרצל מת, כל המשרדים בוינה היה תוהו ובוהו, ידעת שהוינאים אין להם סדר? אליזו, אין להם סדר, כל המשרדים של הקונגרס עברו אחרי מותו של הרצל לקלן. אחרי הרצל אבא סיבסד את הציונות בכיסו".

אבל כתוב שבודנהיימר ייסד את חובבי ציון?

„זה לא נכון", אומרת חנה. „מה את חושבת שכל מה שכתוב זה נכון? הוא ייסד בקלן את הציונות הפוליטית. זה חוצפה איך שהם מעתיקים ולא יודעים כלום. למשל, בספר שהוציאו על וולפסון כתוב שהוא הירצה בגרמנית. איך ייתכן? הוא בא מליטא ודיבר אידיש ולא גרמנית".

הייתי חלוצה

חנה בודנהיימר סיימה לימודי חקלאות ותעשיה באוניברסיטה של בון והלכה לפתוח בית ספר ראשון לבנות יהודיות בנושאי משק בית חקלאי. „זה היה לפני העליה לארץ", היא אומרת. החלום התגשם, חנה ייסדה וניהלה בית ספר כזה אלא שלא לזמן רב.

„ב־1933 עזבתי את גרמניה ומשם לקחתי את כל הדברים שיש לי עכשיו בבית. כולל הרכוש הפרטי של אבא, שעבר לפני כן לאנטוורפן.

בארץ עברה חנה את כל המסלול החלוצי שאפיין את אותן השנים. „גרתי בעפולה, הייתי חלוצה, הייתי נוהגת עגלה עם מים מנהלל לעפולה. אבל היהודים בארץ שנאו את הגרמנים. פחדו מאתנו, מהחנוך ומההשכל ואמרו שאין מה לעשות עם זה בארץ. אחר־כך פתחו בית ספר חקלאי ע"י חדרה והלכתי ללמד שם, זה הוציא אותי מהחום ומהזבובים של עפולה".

בודנהיימר עצמו עלה לארץ ב־1935 ומת כאן ב־1940. בתקופה הקצרה הזאת, הוא עבד על התקנון המשפטי בשביל המדינה שבדרך. „הוא מת לפני המדינה אבל בנה אותה", אומרת חנה.

מאז חיה בתו חנה לבדה, בצילו של אביה, כל חייה קודש להפצת כתביו ופועלו בעולם. אוספת, ממיינת, עורכת ומגיהה. מתרוצצת בעולם כמו נערה צעירה לא מוותרת לאף אחד על קטע ממעשיו. שומרת שהכל יירשם וייזכר, מקפידה על קוצו של יוד. „כשנולדתי", היא אומרת, „קיבלתי זריקה של ציונות וזה נותן לי עכשיו, בגילי, את הכוח להמשיך".

בנוסף לכך, חנה היא סופרת בזכות עצמה. היא כתבה, למיטב זכרונה, כ־12 ספרים, בשלוש שפות, העוסקים בציונות. אחד המפורסמים הוא אוסף של חליפת מכתבים בין אביה לבין הרצל, עד יום מותו של הרצל: „ההתחלה של התנועה הציונית". היא רשומה ב„מי הוא מי" שיצא בקמברידג' אנגליה תחת הערך: נשים מפורסמות ואינטלקטואלים מפורסמים. שמה מופיע בספר חשוב אחר: „חמשת אלפים האנשים המפורסמים בעולם". בקהיליה העולמית היא שם דבר, בארץ בקושי יודעים מי היה אבא שלה.

מה עשית עכשיו בקלן?

„הוצאתי הוצאה שניה של הספר של אבא והבאתי לכאן את כל החומר של אבא שעוד היה שם, באתי עם 14 מזוודות, אני לא יודעת אם אוכל עוד לחזור לגרמניה".

לתקן צריך מבפנים

חנה מעולם לא נישאה. „אם לא מתחתנים בגיל צעיר, מתחילים יותר מדי לחשוב...", אומרת חנה בחיוך שובב. „היו לי ידידים נחמדים אבל חשבתי שלחיות אתם, בתוך בית אחד, לסגור את הדלת... יותר טוב שנשארים ידידים טובים. אז נהניתי מזה. אני חיה לבד בעולם, מאז שאבא נפטר. היום אני יכולה להגיד שהחיים לבד קשים, כל שנה יותר קשה. אני מוצאת שילדים זה חשוב... אבל בכל זאת אני לא מצטערת, זאת היתה דרכי להמשיך את הציונות".

מה היה חושב בודנהיימר על המדינה היום?

„אבא היה בודאי מצביע בשביל ארץ ישראל השלמה. הוא לא היה נותן אף שעל אדמה, בשבילו זה היה יותר חשוב מכסף. מהפרת עד הסואץ. הוא דווקא היה בידידות עם ז'בוטינסקי, כשז'בוטינסקי פרש מהתנועה הציונית, אבא אמר לו אז שארגון עושים רק פעם אחת, לתקן צריך מבפנים ולא לפרוש. אבא צדק. בכלכלה הוא היה יותר בעד יוזמה פרטית".

ימני? – „*דאס איס נישט ימני, דאס איס נורמלי*. לא נחוץ לנו לבנות מדינה סוציאליסטית, יש מספיק כאלה בעולם, נחוצה לנו מדינה יהודית".

חנה בודנהיימר רק בת 88 והסתדרה לא רע עד עכשיו אבל היא צריכה עזרה. קשה לה להשתלט על כל החומר החשוב שיש לה בבית. „אני רוצה עזרה מהאנשים שהציונות חשובה להם. יש עוד שני רומנים של אבא שצריך להוציא לאור, שום דבר לא נעשה חוץ ממה שאני הוצאתי. את לא מתארת לך איזה עושר יש כאן, בית כזה עם כל הספרים שיש כאן וזה משהו חד פעמי. הפרוטוקולים של הקונגרסים שאבא תיקן עם היד שלו, את כל זה צריך לסדר". ■

שף סנדר גולדשטיין וחיילים. כולם טבחים. צילום: ישראל מלובני

הזדמנות

סמדר בת אדם

תס"ח גסטרונומי

מי שחושב על צבא רק במונחים של תרגילי סדר, סיורים ליליים ומלחמת־לבנון, היה בוודאי נדהם לנוכח המחזה הבא:

המקום – חדר במלון דן־פנורמה המפואר שבדרום הטיילת.

המשתתפים – ארבעה עשר חילים במדים, מורה־חיילת העונה לשם שרון, והיא בעצם המפקדת של היחידה הקטנה הזאת. ואורח אחד – השף סנדר גולדשטיין.

נושא ה'סצינה' – העגל. לא איזו סיסמא, או קוד צבאי נסתר. ממש עגל בשביל לאכול. קוט־דה־וו; אוסובוקו; לונג־דה־וו ברוטב מוירה...

עכשיו, כשלכולנו כבר 'נפתח התיאבון', אפשר להסביר: שף סנדר גולדשטיין, משמש מזה עשרות שנים כאשף המטבח של רשת מלונות־דן. בספרי ההיסטוריה הגסטרונומיים (אם יש כאלה) הוא יירשם כמי שהאכיל את מלכת בלגיה, את סאדאת, ולמלך נאפל הוא הגיש את העוף הכי הכי... כל זאת מלבד היותו אחראי לאווירה נכונה, בזכות המזון הנכון, בהרבה ארועים בעלי חשיבות מדינית/ כלכלית/ חברתית.

עם רקורד כזה, מה הפלא שהוא חושב שיש מה ללמוד ממנו? ובכן, איכשהו הרצון שלו ללמד התחבר עם גוף צה"לי שנקרא מרכז־קידום־אוכלוסיה (מקא"מ) ושכל מטרתו להכשיר אוכלוסיה הנחשבת לזכאית לכך, לקראת החיים האזרחיים. בשנת השירות האחרונה שלהם, יכולים אותם חיילים לבחור קורס בתחום שמעניין אותם וכל חובתם הצבאית באותה תקופה היא ללמוד. לא צריך להבין מכאן שהנ"ל משתחררים ממסגרת צבאית: האנשים אותם פגשנו בבוקר שישי יפה במלון דן־פנורמה בתל־אביב, לובשים מדים ללא רבב מנעל צבאית ועד כומתה. הם מתייצבים מדי יום אצל שרון בשעה היעודה, מגולחים ומצוחצחים. כמובן שהיא יכולה להעמיד את הנפקדים והמאחרים למשפט־צבאי, אבל באווירה האינטימית הזאת משתדלים לפתור דברים בדרכי נועם.

מן הכתוב יובן שאנשי הקבוצה שאנו פגשנו, בחרו ללמוד טבחות. רוצים להיות שפים. למה?

מתי עכו, גדל כילד חוץ בקבוץ גשר־הזיו ומאד מקווה ליישם את למודיו בבית ההארחה שם. אבי דלויה הוא כבר נשוי פלוס ילד, והוא מקווה לשרת כטבח במסגרת צבא־קבע. (ושיעיזו להגיד משהו על איכות האוכל הצבאי אחר כך!) שבתאי פרימו מקווה להתקבל לצי הסוחר.

זה בעניין תקוות ותוכניות. בינתיים, הם לומדים אצל השף ארבעה ימים בשבוע ועוד יומיים של לימודי העשרה כלליים אצל שרון. בקורס, שנמשך כשנה, עוברים את כל מחלקות המטבח החל בחלבי־קל וכלה בקונדיטוריה. הרוב נלמד בשעורים מעשיים, אבל יש גם שעורים עיוניים ואפילו מבחנים. במה אפשר לבחון חניך בטבחות? למשל, כמה ליטרים של מים צריך ל־250 מנות מרק? או איך מבשלים קונסומה? (מרק־צח) ועוד כהנה וכהנה בענייני ממולאים ורטבים וקינוחים.

כך נותן הצבא את האנשים, המלון נותן את המקום והתנאים הדרושים, והשף נותן את עצמו ואת כל הידע שלו, בהתנדבות כמובן.

אגב, לא התכוונו לתת פה איזה קטע סופרלטיווי בנושא צמצום פערים ואינטגרציה חברתית. גם סנדר גולדשטיין השף לא בדיוק לזה התכוון, הוא בסך הכל רוצה להעביר את הידע שלו בשלום. ■

זה רדיו

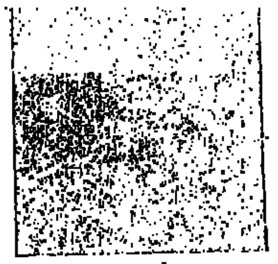

אילנה באום

שובה של הראומה

שנת 1986, שהיתה שנת הנוסטלגיה של „קול ישראל" ובתוך זה חגיגות החמישים להווסדו של הרדיו העברי, החזירו את ראומה אלדר אל המיקרופון: נקראה למשדר חד־פעמי „ותיקים חוזרים למיקרופון" ועוררה גל של געגועים. עשרות מאזינים הציפו את מרכזת הרדיו בבקשות כי תחזור. לאחר ניתוק של קרוב לעשרים־שנים חזרה לחדשות: קראה – לאט יותר מן המוכר לאוזן – את מהדורת החדשות הבוקר של ה־31 בדצמבר 1986, הדגישה את האותיות הגרוניות – „זה מרגיז אותי שמכנים אותי קריינית ה'חית' וה'עין'" – בדיוק כמו לפני עשרים, שלושים וארבעים שנים.

במובנים רבים יש עליה חותם של נכס לאומי: יש משורר לאומי וסופר לאומי ויש גם קריינית לאומית: „אני מרגיש כאילו ביאליק נכנס לאולפן", אמר אחד העורכים הצעירים, כשראה את ראומה נכנסת לחדר החדשות. ואמנם, בעבר, משה שרת, שהיה ראש הממשלה ושר החוץ, היה אחד ממעריציה העקביים: „היה לנו רומן ממש. עמדנו בקשר יומיומי. משה שרת היה מטלפן מדי יום, תופס אותי ביציאה מן הרדיו ומשוחח בענייני לשון". באחת הפעמים בהן ביקר ברדיו אף השאיר פתק קטן על נייר דק ובו כתוב בכתב ידו: „הדקדוק 100% וההטעמה לעילא ולעילא. מ.ש." הפתק שמור עימה עד היום. גם דוד בן־גוריון הבחין בקריאתה המיוחדת: באחד הדיונים בענייני לשון בכנסת, בשנת 1950, אמר בן־גוריון כי הוא „מאד אוהב את קריאתה של הקריינית אלדר, רק חבל שאיננה מבחינה גם בין 'ט' ל'ת' ובין 'ק' ל'כ'".

גם היום מסתבר כי המאזינים אינם אדישים לקול החדש־ישן הבוקע מן המקלט שלהם. בני השלושים פלוס מזהים את קולה כמו את נופי ילדותם. רבים אינם מתעצלים ומציפים את מערכת החדשות במכתבים ובקריאות טלפוניות: „רבותי הרשוני להודות על שובה של ראומה אלדר לקריאת החדשות. זה עונג לאוזן וללב", כותב אחד. או: „איזו קריינית נהדרת, כמה נעים לשמוע אותה וכמה נורא לשמוע חלק מקריינות אחרות". ויש גם תגובות הפוכות: „מה, ככה אתם רוצים שהילדים שלנו ידברו עברית?" שאלה אחת, והיתה אפילו מאזינה שהתקשרה לאולפן וביקשה לדעת „מי זו הקריינית החדשה הזו? אני לא הבנתי מה שהיא אמרה".

הרומאן של ראומה עם הרדיו החל עוד בשנת 1937, כשהיתה ילדה קטנה: „אבי היה חזן. כשרק התחילו שדורי 'קול ירושלים' הוזמן אבי על־ידי אמרים דייזהב לשיר פרקי חזנות ברדיו. עד היום אני זוכרת איך הלכנו מרחק כמה רחובות ועמדנו מאחורי חלונו של רוקח בשכונת הבוכרים, שהיה לו מכשיר רדיו בביתו, כדי לשמוע את שירתו של אבא. על אחי משה (משה תובב א.ב.) ועלי זה השפיע מאד. הקמנו תזמורת בשכונה, עם פחים, אבנים וקרשים, והחלטנו להתאמן לקראת שדור ברדיו".

קולה המיוחד משך תשומת לבו של מנהל השדור העברי כבר כשהיתה בת 12, הוא שאל אם תרצה להיות קריינית ברדיו ואמר לה: „חכי, אנחנו נכתוב אליך ונפנה רשמית. עד היום אני מחכה למכתב". בשנת 1948 הגיעה לרדיו לשדור תסכית במסגרת הגדנ"ע. מרים חרמן לקחה אותה ביד, הציגה אותה בפני ריטה טרסילי, שהיתה האחראית על משדרי הנוער, ואמרה „הבאתי קריינית חדשה" – ומאז היא שם. בשל סיבות משפחתיות עזבה משפחת אלדר בשנת 1968 את ירושלים. ראומה נשארה ברדיו (כעורכת משדרי ספרות ומזה שנים אחרות כאחראית על משדרי האוניברסיטה הפתוחה), נותקה מהחדשות, אך נשארה מזוהה עמן: „זה כמעט מעליב ההתרגשות הזו סביב חזרתי לחדשות. במשך השנים עשיתי דברים חשובים לאין ערוך ולא עוררו תגובות כאלה".

החזרה למיקרופון היא גם רגע של חשבון נפש: „יש חילוקי דעות באיזו מידה הרדיו הוא מכשיר לימודי, האם צריך לרדת אל העם או להרים את הרמה? בעבר, אנחנו היינו המורים של הלשון העברית. פעם לקחתי כטרמפ זוג צעיר. הם התווכחו בענייני לשון והיא אמרה: 'שמעתי את ראומה אלדר אומרת כי...' והם לא ידעו שזו אני. גם היום אומרים 'שמעתי ברדיו' – אבל לא כסמכות בענייני לשון".

נקודת המפנה החשובה ביותר מבחינת הרדיו, לדעת ראומה, היתה כאשר החלו שדורי הגל הקל ועמם הפרסומת: „פנו אלי פעמים רבות להגיש פרסומת, וגם הציעו הרבה כסף. אני תמיד סרבתי. אני חושבת שאם יש לי סמכות כקריינית חדשות זה לא נכון שננצל זאת למכירת תחתוני סטרץ'. והיום עושים זאת ומיד אחרי זה מספרים על ראש ממשלת בריטניה.

„הקידמה זה דבר חשוב, אבל צריך לזכור שהמורַמון יסודות של קול ישראל נמצאים היום מתחת לאדמה. מי שחושב שהרדיו זה, עם כל הכבוד, רק גדעון לב־ארי ושות' – טועה. אני חושבת כי כשאנחנו חוגגים אנו חוטאים קצת. לא יודעים לתת כבוד למייסדים".

אוהבת דווקא שירה

לפגישה מופיעה ראומה אלדר במכנסי ג'ינס, חולצה, אפורה ומעיל זאמש קצר בהילוך קליל של נערה. התלתלים השחורים והפנים הגלויים אינם מסגירים את גילה, אך ההיסטוריה וגיל הילדים (איתן, 34, רונית, 28, ותמר, 20, עומדת להשתחרר מצה"ל) – מבהירים כי היא סגרה כבר את החמישים. בימים שאינה עובדת אחר־הצהריים, סבתא ראומה שומרת על הנכדה בת השנה לי. ביום בו חזרה לקרוא חדשות שחקה עם לי הסבתא השניה: „טטה אומה" אמרה הקטנה שזיהתה את הקול המוכר הזה וסחטה כמה דמעות אושר משתי הסבתות.

קריינית עם משמעת. מגיעה לעבודה, כמו שצריך, חצי שעה לפני מהדורת החדשות. בזמן שנותר עד למהדורה הבאה היא נשארת באולפן, עונה למכתבים ומתכוננת למהדורה הבאה. פגישות אישיות או ראיונות – רק אחרי העבודה ולא כמנהג הימים האלה, תוך כדי.

הצהרה: „חדשות היא לא אהבתי הגדולה". ראומה מעדיפה לקרוא פרוזה ושירה, אבל בכל זאת התגעגעה למתח, לתחושת היד על הדופק לשידור הישיר – ולתגובות. המהדורה הזכורה לה ביותר היא זו בה הודיעה על הרצחו של נשיא ארצות הברית ג'ון קנדי: „היתה אז התרגשות גדולה. אנחנו קראנו חדשות בקומה העליונה ואילו חדר החדשות היה למטה. כשנרצח הנשיא קנדי רצו אלי כל פעם למעלה עם נייר חדש, כדי להכניס עדכונים, וזה היה קשה – גם בגלל תוכן הידיעה", נזכרת ראומה. היום זה כבר לא יקרה: חדר החדשות והאולפן סמוכים זה לזה ויש קשר עין בין הקריין למערכת החדשות. על מנת להכניס עדכון במהדורה צריך ללכת מקסימום מטרים אחרים. ■

מערכת חדר שינה "מאסטרו" אצלך בבית בחודש הבא!

מיטה חגית + ארגז מצעים + יחידה פינתית + 4 שידות + מראה.

חבלצקי מהמלאי - עוד יותר כדאי

ב"חבלצקי" יש מבצע של חדרי שינה מדגם "מאסטרו" בגימור אלון או תיק. העיצוב – מיוחד, האספקה – מהירה והמחיר – מציאה! אל תלך לישון לפני שתראה את "מאסטרו"...

המבצע עד גמר המלאי

אוירה שונה בחדר השינה

רח' 280 יפו מול מוסך רנו, שד' ירושלים פינת רח' החרדי סל. 03-258312 [illegible]

בימים א'-ה' בשעות 30-17 30 [illegible] 07 00-15 00

קורים דברים בחו"ל

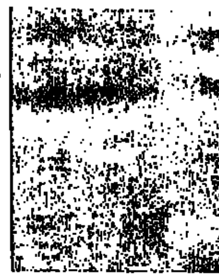

תלמה הדר

עוגה אמריקאית

מי הם "25 האמריקאים החשובים" ביותר של העת הזו? ירחון הפנטהאוז ערך את הבחירה ופרסם את הרשימה בגליון האחרון. יש ביניהם תערובת של אנשי בידור, פוליטיקאים, אנשי תקשורת ומדענים.

ניתן למצוא שם את: שחקן הקולנוע סילבסטר סטלונה, קלינט איסטווד (שהוא גם ראש העיר כרמל בקליפורניה ומנבאים לו שיגיע ויהיה מושל המדינה), אייב רוזנטל (אחד מעורכי ה„ניו־יורק טיימס"), בן בראדלי (עורך ה„וושינגטון פוסט"), קתרין גרהם (המו"ל של אותו עיתון), וולטר קרונקייט שדרן הטלוויזיה, דן ראדר שירש את מקומו ברשת סי.בי.אס., בעל הטור וויליאם ספייר מ"הניו־יורק טיימס", בוב בארטלי עורך עמוד הדיעות ב"וול סטריט ז'ורנאל", מילטון פרידמן ה"גורו" של עולם הכלכלה האמריקאית המטיף למתן חופש לפרט.

בהמשך הרשימה מופיע שמו של הבדרן השחור ביל קוסבי על תרומתו בעיצוב, מעל המרקע, חיי משפחה של הקהילה השחורה בארה"ב. בחיר המדינאים הוא – למרבה הפלא – הנשיא המודח ריצ'ארד ניקסון. גם שמו של הנרי קיסינג'ר לא נעדר מן הרשימה. מי שנעדר תחת הכותרת "אידיאולוגית" מופיע שמה של בטי פרידן, מי שנודעת לה השפעה מכרעת על מעמד האשה והעמקת המודעות של השוויון בקרב האמריקאים. שמה של רעיית הנשיא, נאנסי רייגן, מופיע תחת הכותרת לוביסטית (שתדלנית), וזה כדי לבסס את הדעה הרווחת בארה"ב כי נאנסי היא השתדלנית האפקטיבית ביותר במדינה. היא השפיעה על בעלה בנושא מדיניותו בפיליפינים, לפטר אנשים בבית הלבן, להקדיש משאבים למלחמה בסמים, והיא מחווה תשובה כנגד הפמיניסטיות בסגנון חייה.

בין הפוליטיקאים בולט שמו של המטיף השחור והלוחם לשינוי זכויות ג'סי ג'אקסון, ובמשקל נגדי המושל לשעבר של אלבאמה ג'ורג' וואלאס, בעל הדעות הגזעניות. גם שמו של בנימין ספוק לא נעדר, בגין ספרי ההדרכה שלו לטיפול בתינוק ובילד. איש מצנת חממן אדוארד טלר גם הוא ברשימה ולצידו יונה סאלק, איש זריקת החיסון נגד שיתוק ילדים.

"מישמאש" כזה של אישים. רק באמריקה בעלת 240 מליון התושבים אפשר לאפות עוגות עם כל כך הרבה מרכיבים. ■

1 בן בראדליי
2 ג'סי ג'אקסון
3 ריצ'רד ניקסון
4 ג'ים קוסבי
5 קלינט איסטווד
6 סילבסטר סטלונה

מיהם הישראלים של לידי?

מי שעדיין זוכר את השם גורדון לידי, אחד מ"כל אנשי הנשיא" בפרשת ווטרגייט אשר נשפט ל־21 שנות מאסר – יופתע לשמוע עד כמה האיש הזה עושה חיל כיום. הוא שוחרר ממאסרו לאחר 5 שנים בתקופת הנשיא קארטר והירחון "פנטהאוז" האחרון מדווח כי הנ"ל הקים במיאמי אקדמיה לאנשי בטחון וחוקרים פרטיים. חברה אחרת שלו, "ג. לידי ושות'" מעניקה תדריכים ללוחמה בטרור במסגרת חברת הבת הקרוייה "כוח הוריקאן" בה שותפים ישראלים אנשי קומנדו לשעבר. שמותיהם של הישראלים אינם מפורטים.

בין יתר עיסוקיו הוא מרצה מבוקש בקמפוסים ושכרו 4000־8000 דולאר להופעה. הנ"ל נותן 60 הרצאות במשך השנה ומהווה הוכחה כי הפשע משתלם. הוא אף מופיע זו העונה השניה בסידרת הטלוויזיה החמה ביותר בארה"ב "פשעי מיאמי".

גורדון לידי בן ה־56 לא פצה פה בפני ועדת החקירה של פרשת ווטרגייט ולא בפני בית הדין. הוא היה החייל של הנשיא ניקסון – ששתק. "כיום, התגובה הכללית כלפי היא, שעשיתי את הדבר הנכון. סירבתי לדווח על אודות חברי ומרבית הילדים האמריקאים מתחנכים שלא להיות מלשינים. בית הסוהר היה עבורי סיכון מקצועי. הייתי על הגשר של האניה כאשר היא עלתה על שרטון". ■

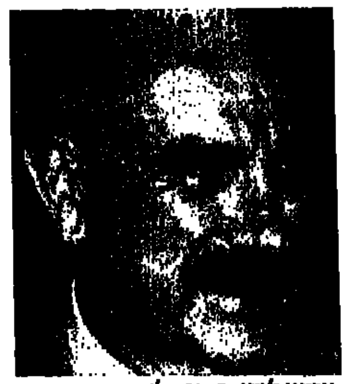

גורדון לידי. בחורה לאושר.

חמה ומבוקשת

היא יכולה להרשות לעצמה. אמי אירווינג, רעייתו של המפיק סטיבן שפילברג, היא שחקנית „חמה" ומבוקשת בעולם הבד, הבמה והטלוויזיה. אמא למקס בן 19 חודש. היא הצטלמה לסידרה אופנתית ב„אל" האמריקאי בבגדים שהיא אוהבת: „אני אוהבת לחבוש כובעים בסרטים ובהצגות, אבל בחיים הם מושכים יותר מדי תשומת לב". היא מציגה כאן תשלובת מעניינת: מקטורן ג'ינס (95 דולאר), מכנסי כותנה (125 דולאר) וצעיף של הרמס (495 דולאר). ■

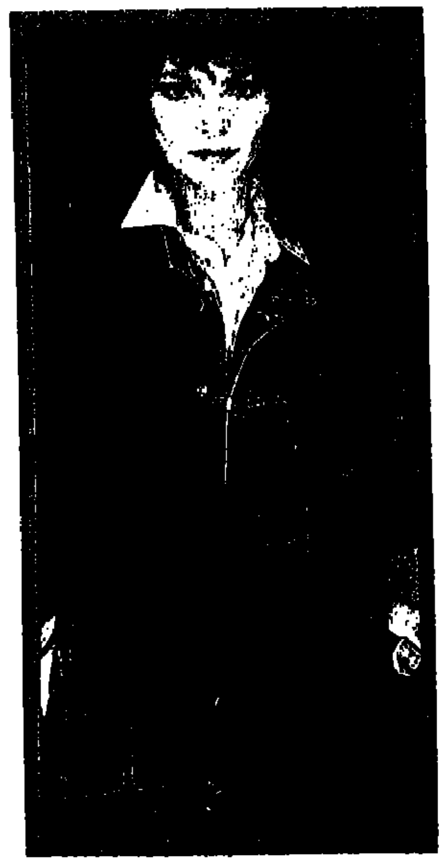

אמי אירווינג

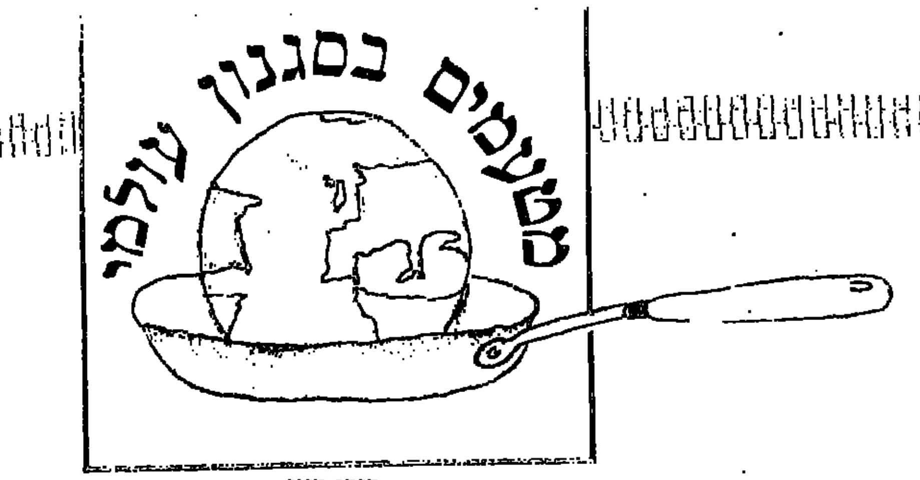

רותי קינן

טעים, מזין ולא משמין

קיים סוג מסויים של מאכלים, אשר מאז ומעולם נודע לו ביקוש רב – מאכלים משביעים וטעימים, יפים לעין ולחיך ובעת ובעונה אחת – גם אינם גורמים לסטיה חדה מכיוון המאזניים – כלומר דלי שומן. זה נשמע יותר מדי טוב מכדי שיהיה אפשרי – ובכל זאת, יש מחלקה אחת בתחום הקולינארי שבתוכה אפשר למצוא שפע של מאכלים כאלה, וזוהי מחלקת תבשילי הירקות.

בימים אלה אפשר למצוא בדוכני הירקות שפע של ירקות חורפיים, שבנוסף לכל התכונות שמנינו לזכותם קודם – הם גם לא יקרים. כמעט כל דבר שתכינו מהם – יצלח לשמש מאכל המתאים לארוחה דלת קלוריות. ייטיבו לשרת מטרה זו יותר מכל, התרכובות הטריות של מיני ירקות שונים, מאוחדים תחת רוטב אחד, מה שקרוי בפשטות סלט. כל ירק שלא בושל, מכיל יותר ויטאמינים ומינרלים מירק שעבר תהליך של בישול כלשהוא.

עם זאת, בישול קצר וקולע עדיין מותיר בירק את מירב ערכו התזונתי. ולפעמים, אפשר להסתפק במנת ירקכזאת לארוחה שלמה. הפעם, נביא מבחר מאכלי ירקות חמים, שלצידם נציין את ערכם הקלורי למנה וכן את תרומתם למאזן אבות המזון הנחוץ לגוף.

מיועד לכל מי שלא עבר את החגים בשלום וגם למי שחושב, שתמיד יש מקום לשיפור איכות האוכל – אך גם היקף המותניים.

תבשיל ירקות מעורבים / ארצות הבלקן

משהו דומה מאוד לגיבץ' הרומני – וגם לרטאטוי הצרפתי, לרגו ירקות יוגוסלבי וליתר תבשילי הירקות המעורבים העממיים. יכול לשמש תוספת מצויינת למנה העיקרית – אך גם מנה עיקרית משביעה ומספקת בפני עצמה.

בכל מנה: 155 קלוריות, 3 ג' חלבון, 15 ג' פחמימות.

החומרים (ל– 4 מנות):
2 כפות שמן
50 ג' בשר מעושן, בקוביות קטנות (לא הכרחי)
½ בצל קטן (25 ג'), קצוץ
2 שיני שום כתושות
כף קמח
1½–2 כוסות מרק צח (אפשר מקוביה)
ק"ג ירקות מעורבים (שעועית ירוקה, אפונה, חצילים, קישואים, מעט עגבניות, תפוחי אדמה, לפת, גזר וכו') – קצוצים או פרוסים דק
צרור עשבי תיבול
חומץ בן יין
מלח, פלפל
פטרוסילינון קצוץ

ההכנה:
מטגנים בשמן את הבשר המעושן, הבצל והשום עד שהבצל נעשה שקוף. מוסיפים את הקמח ובוחשים היטב. מוסיפים בהדרגה ותוך בחישה את המרק וממשיכים לבשל עוד מספר דקות עד שמסמיך. מוסיפים את הירקות ועוד מעט מרק אם יש צורך (הנוזלים צריכים לכסות את הירקות) ומניחים מעליהם את צרור עשבי התיבול. מבשלים על להבה נמוכה ובוחשים מידי פעם, כ־30–40 דקות או עד שכל הירקות מתרככים. מוסיפים את החומץ ומתבלים לפי הטעם זורים פטרוסילינון קצוץ ומגישים חם.

כרובית בפירורים ובביצה / פולין

הדרך הפולנית להגיש ירקות מבושלים היא לכסותם בפירורי לחם מטוגנים וביצה קשה מגוררת או קצוצה. לכרובית המבושלת, דלת הקלוריות אך התפלה במקצת, עושות התוספות האלה נפלאות.

בכל מנה: 110 קלוריות, 3 ג' חלבון

החומרים (ל־4 מנות):
500 ג' כרובית, נקייה מופרדת לתפרחות
2 כפות פירורי לחם או פירורי גריסיני
25 ג' מרגרינה
1 ביצה קשה מגוררת או קצוצה
2 כפות גבינה קשה מגוררת (לא הכרחי)

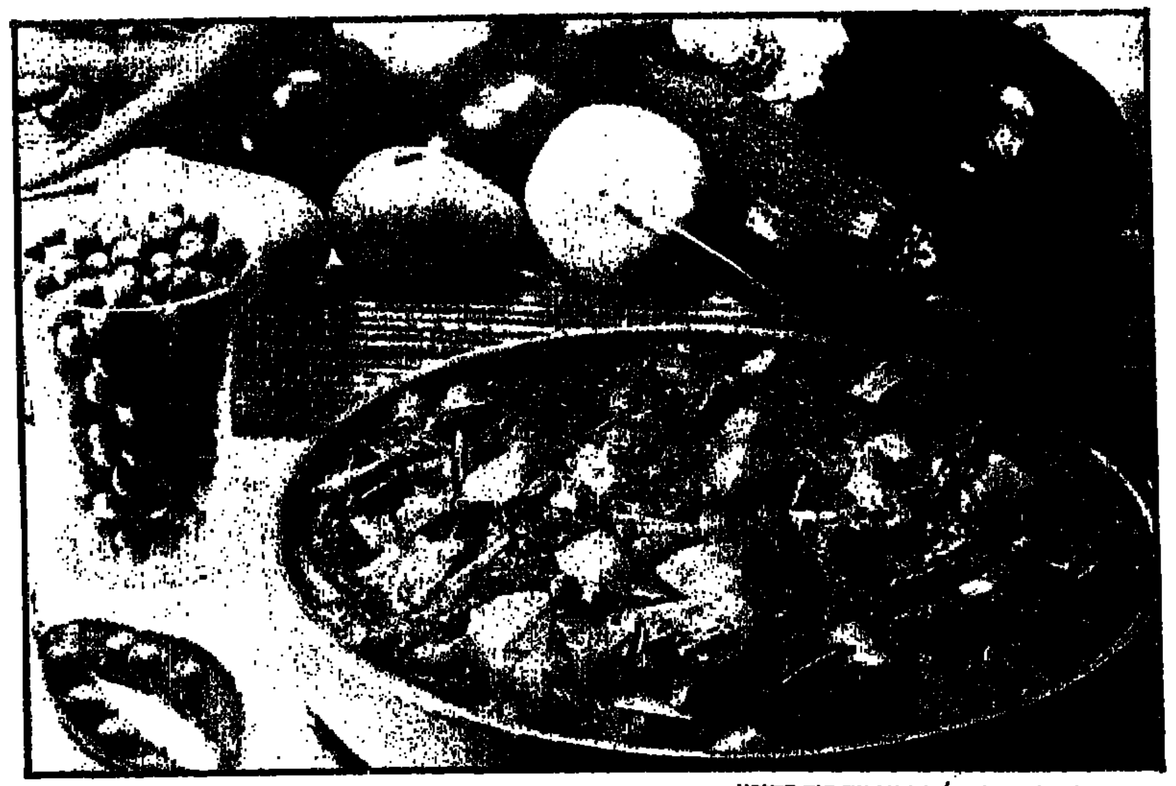
ירקות מעורבים – מהבלקן ומורדות הים התיכון

סימנס מציגה בישראל את:

המיקרוגל המשולב!

★ גם תנור אפיה ★ גם תנור צליה
★ גם גריל (משחים)

במיקרוגל סימנס החדש תמצאי את כל היתרונות של מיקרוגל מודרני בשילוב עם תנור אפיה, צליה וגריל מתוחכם. בנוסף להפשרה וריכוך של בשר ופשטידות למיניהן או חימום מהיר ושמירת חום האוכל עד ההגשה, את יכולה להשתמש בו כתנור קלאסי לכל דבר.
האויר החם מסביב לאוכל מבטיח בישול אחיד מכל צדדיו באופן שכל מיציו הטבעיים נשמרים, בטעם מעולה והוא מתבשל, נאפה או נצלה במהירות המירבית.
המעלה בנפרד ומהירות הבישול מאפשרות לך ליהנות בכל פעם מתנור מסוג אחר תוך כדי חסכון ניכר בזמן ובחשמל. הפעלה המשולבת של פעולת המיקרוגל יחד עם גריל או אפיה נותנת את הפתרונות האידיאליים לכל סוגי התבשילים.
VARIOGRILL שיטת ההשחמה של סימנס המשלבת 3 מצבי גריל מאפשרת לך להשיג את הגוון הזהוב חום כשהבשר כמעט ואינו מתכווץ.
העיצוב המודרני מאפשר הנחה חופשית על השיש במטבח או שילובו כ-BUILT-IN בריהוט המטבח. כל אלו ועוד הופכים את מיקרוגל סימנס לחלק בלתי נפרד מהמטבח המודרני במלאו את כל תפקידי האפיה, הצליה, ההפשרה והבישול.

מיקרוגל משולב סימנס דור אחד לפני כולם.

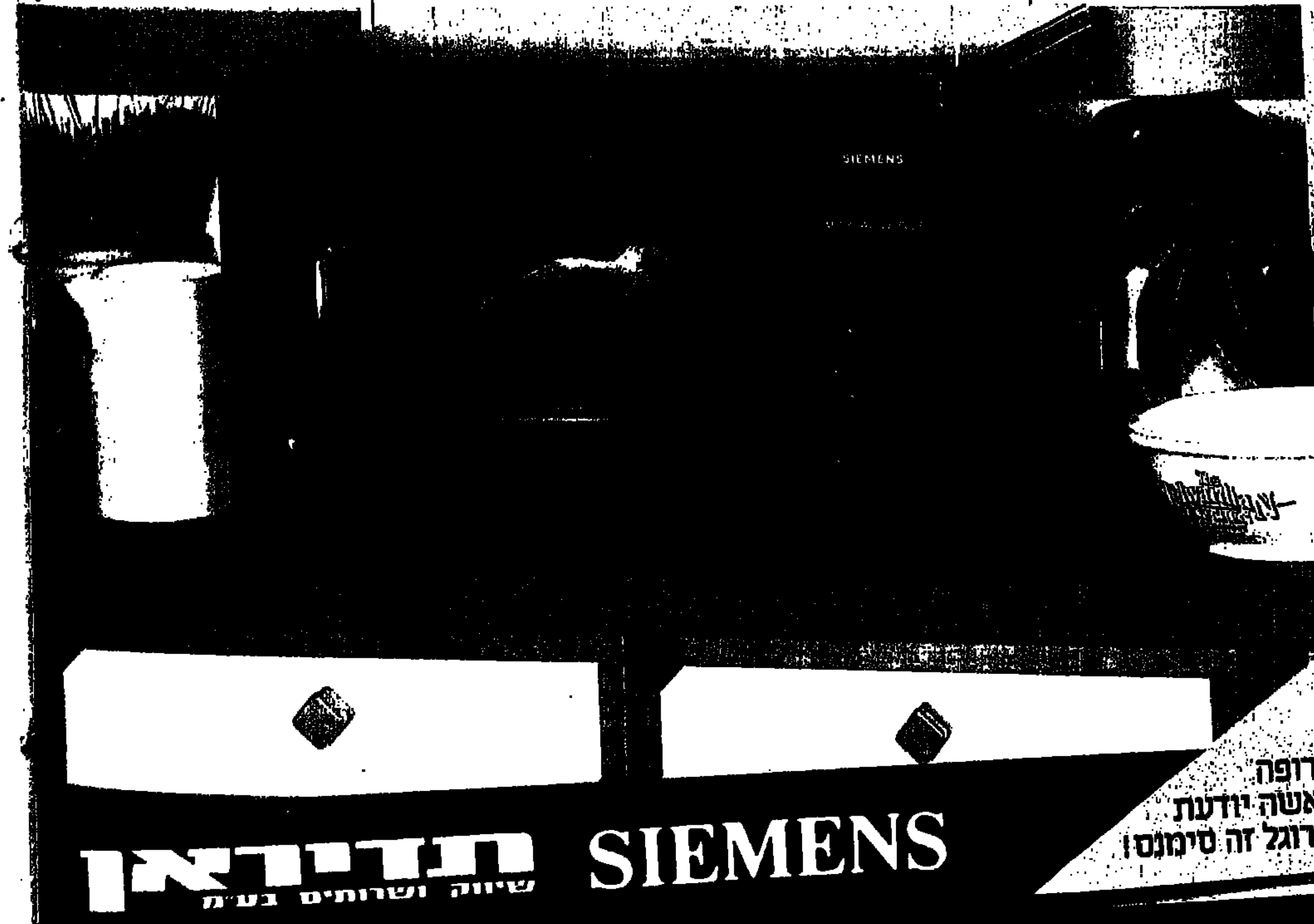

אורים: שאול צמח

כרובית כמו שאוכלים בפלין

ההכנה:
מבשלים את תפרחות הכרובית במי מלח עד שהם מתרככים. מסננים היטב ומעבירים לצלחת הגשה מחוממת. מטגנים את פירורי הלחם במרגרינה עד שהם מזהיבים. מפזרים על פני הכרובית, ביחד עם הביצה המגוררת, הגבינה והפטרוסלינון. מגישים כתוספת למנה העיקרית, למנה ראשונה או כארוחה קלה, בתוספת סלט ירקות טריים.

קישואים עם עשבי תיבול / איטליה

לקישואים מספר זנים, שחלקם מוכרים אצלנו פחות מהאחרים. עם זאת, זהו ירק המצוי בשפע בכל השנה, שבשל תכולת המים הגבוהה בו – מכיל פחות קלוריות כמעט מכל ירק אחר.
בכל מנה: 70 קלוריות

החומרים (ל־4 מנות):
½ ק"ג קישואים בעלי קליפה כהה (אפשר גם בהירה) או 400 ג' קישואים קפואים, פרוסים
2 כפות שמן או מרגרינה
מלח, פלפל
2 כפות עשבי תיבול מעורבים טריים (פטרוסלינון, שמיר, נענע, ריחן) או כף עשבי תיבול מעורבים יבשים (פיין הרבס)

ההכנה:
שוטפים את הקישואים ופורסים אותם לפרוסות בנות ½ ס"מ. (אין צורך לקלוף). מחממים את השמן או המרגרינה בסיר או במחבת עמוקה, בעלת מכסה ומטגנים תוך בחישה מספר דקות. מפזרים מלח ופלפל, מכסים את הסיר ומעבירים ללהבה נמוכה. מבשלים, תוך נענוע תכוף של הסיר כ־15 דקות, או עד שהקישואים מתרככים.
בוזקים עשבי תיבול ומגישים חם.

קישואים – הרבה נולים – מעט קלוריות

כרשה ברוטב ויניגרט / צרפת

הכרישה היא ירק נפלא, שטעמו הבצלי העדין משפר, למעשה, כל תבשיל ירקות או מרק. כמנה בפני עצמה היא גם נאה למראה, גם משביעה וגם דיאטטית.
בכל מנה: 110 קלוריות, 3 ג' חלבון, 10 ג' פחמימות.

החומרים (ל־4 מנות):
½ ק"ג כרשות (2 גדולות, ללא העלים הירוקים)
מלח, פלפל
½ כפית חרדל צרפתי (דיז'ון)
2 כפות שמן (רצוי שמן זית)
כף חומץ לבן יין
מלפפון כבוש קטן, קצוץ
כף פטרוסלינון קצוץ
בצל ירוק, קצוץ דק

ההכנה:
מנקים היטב את הכרשות וחוצים אותן לאורכן. מבשלים במעט מאוד מי מלח עד שהכרשות מתרככות (כ־15 דקות). מסננים היטב. מניחים את כל יתר החומרים בצנצנת קטנה, בעלת מכסה הרמטי. סוגרים ומנערים היטב. יוצקים את הרוטב על הכרשות החמימות. אפשר להגיש פושר או קר.

אפשר להניח את הכרשות על מצע פירורי לחם וביצה קשה מגוררת. אבל אלה אינם כלולים במניין הקלוריות לעיל. ■

גזר וישי / צרפת

תבשיל צבעוני מרהיב, שיכול לשמש אף הוא תוספת או ארוחה. אם משתמשים בגזר קפוא, אפשר לקצר בהרבה את זמן הבישול.
בכל מנה: 80 קלוריות, ג' פחמימות

החומרים (ל־4 מנות):
25 ג' מרגרינה
400 ג' גזר צעיר, פרוס או חתוך לרצועות או חבילה גזר גמדי קפוא
2 כפיות סוכר
כפית מלח
כף פטרוסלינון קצוץ

ההכנה:
ממיסים את המרגרינה, מוסיפים את הגזרים ומערבבים היטב. מוסיפים סוכר ומלח ומכסים את הסיר. מעבירים ללהבה נמוכה ומבשלים בסיר סגור עד שהגזר מתרכך. בוזקים פטרוסלינון קצוץ ומגישים מייד. כדי למנוע הדבקות התבשיל וחריכתו בתחתית הסיר, יש להציבו על להבה נמוכה במיוחד ולנענע מידי פעם את הסיר הסגור, במהלך הבישול.

תבשיל גזר סגנוני מצרפת

משהו מתוק

שוקולד + שוקולד = שוקולד צ'יפס

הנטיפים השחורים המתוקים הללו הפכו זה מכבר לנכס צאן ברזל של אמנות האפייה האמריקאית. אצלנו הם עולים חדשים, רק כשנתיים על המדף וקשה לומר שהתאקלמו כאן כבר כליל.

מי שהתוודע לאחרונה לעוגיות האמריקאיות הידועות, בבתי הממכר הניחוחיים שנפתחו לא מכבר במרכזי הקניות הגדולים, ידע להעריך את נטיפי השוקולד – השוקולד צ'יפס.

למעשה, הנטיפים עשויים שוקולד מתוק למחצה, שניתן מצד אחד להמיסו בקלות רבה ולהשתמש בו כחלק מתערובת של עוגות ומיני מאפה ומצד שני – ניתן להכליל את הנטיפים בתערובת בשלמותם, והם ישמרו על צורתם גם במהלך האפייה.

חלוץ יצרני השוקולד־צ'יפס בארץ היה המפעל הירושלמי לייצור שוקולד „אופנהיימר". בימים אלה של מלחמת שוקולד בשוקולד, שתוצאותיה ניכרות בעיקר במאזן הקילוגרמים הפרטי של כל צרכן וצרכן, קיבלנו מהמפעל את המתכון לעוגיות שוקולד בטעם אמריקאי מובהק.

עוגיות שוקולד

חומרים (ל־70 עוגיות):
חבילה (300 גרם) שוקולד צ'יפס
4 כפות שמן
¾ כוס סוכר
4 ביצים
2 כפיות תמצית וניל
2 כוסות קמח
2 כפיות אבקת אפייה
½ כפית מלח
100 ג' אבקת סוכר

ההכנה:
ממיסים את השוקולד על גבי אדים. (אפשר להכניס לתנור מיקרוגל ל־2 דקות בעוצמה מירבית). מוסיפים לשוקולד המומס את השמן והסוכר ובוחשים היטב. מוסיפים את הביצים, בזו אחר זו, תוך בחישה נמרצת אחרי כל הוספה.

בקערה אחרת מערבבים את הקמח עם אבקת האפייה והמלח. מוסיפים את התערובת לתערובת השוקולד ומניחים את העיסה במקרר למשך שעתיים לפחות.

מחממים את התנור לחום בינוני (180 מעלות). מעבירים את אבקת הסוכר לקערה שטוחה. נוטלים בעזרת שתי כפות מעט מעיסת הבצק ומגלגלים באבקת הסוכר. צרים מהעיסה המצופה באבקת הסוכר כדורים קטנים, בין כפות הידיים. מניחים את הכדורים על תבנית אפייה משומנת, במרחק של 5 ס"מ האחד מהשני. אופים 10־12 דקות. מצננים ומאחסנים בקופסה. ■

צ'יפס זה גם שוקולד.

כרשה בתחמיץ מגישים חמים או קר, עם או בלי תוספת פירורי לחם וביצה

אשף עולמי

השף הנודד מליון

העיר ליון שבצרפת ממוקמת על פרשת דרכים, העושה אותה למרכז של אוכל טוב – כך מעיד עליה בן המקום, השף ז'ראר אסטיק, טבח מדופלם, עטור פרסים ותארים ובעל קריירה בינלאומית מפוארת.

אסטיק לא הגיע למטבח במקרה. הוא גדל מאחורי הסירים של המסעדה המשפחתית, שאותה ניהל אביו עד לפני שמונה שנים. הבן, שהעדיף עד אז בישול באניות פאר משולב במסעות על פני כל העולם, חזר למכורתו והחל מפיץ את תורת הבישול הלידונית המפוארת ברחבי צרפת וגם הרחק מעבר לאוקיינוס.

הנטייה הקוסמופוליטית שלו ניכרת באוכל שהוא מתכנן ומגיש, הנשען על תרבות האכילה של ליון אבל יונק גם ממקורות אחרים וגם בשפה האנגלית הרהוטה שבפיו – תזיון בלתי נפוץ כשמדובר בשפים צרפתים.

אצלנו, מכין אסטיק מעדנים מליון במסגרת חשבוע הצרפתי שמתקיים במלון „הילטון" ירושלים. במסעדת „הכרם" הפועלת במקום אפשר יהיה להתבשם מניחוחות המטבח הצרפתי של אסטיק ומהיין המשובח שהביא עימו – הבוז'ולה פרמייר, הבא הישר מליון, עם חותמת כשרות ובאיכות מעולה.

בין היתר, יכלול התפריט של „הכרם" בשבוע הצרפתי [illegible]

ומוגש בתוספת רוטב כבד, הרבה מאכלי אווז וברווז, דגים ובשרים.

טעמנו ונהננו במיוחד מהעוף ביין לבן, וברוטב הכבד, שהוא גם המתכון המעשי ביותר במטבחו הפרטי הישראלי.

עוף ביין ברוטב כבד

החומרים:
1½ ק"ג עוף או חלקי עוף
2 כפות שמן זית
25 ג' מרגרינה
גזר חתוך לקוביות
[illegible]

ההכנה:
משחימים את חלקי העוף בשמן ובמרגרינה. מוסיפים את הגזר והבצל וממשיכים לטגן עד שהירקות נעשים שקופים. יוצקים לסיר את המרק והיין, מביאים לרתיחה ומעבירים ללהבה נמוכה ביותר. מבשלים, על סף הרתיחה, כ־20 דקות או עד שהעוף מתרכך.

בינתיים, צולים את הכבד על להבה ומטגנים במעט מרגרינה רק עד שמאבד את צבעו האדום אך תוכו עדיין רך וורדרד.

מוציאים את העוף מהנוזלים בהם בושל ומניחים על צלחת הגשה. שומרים על חומם של הנתחים ובינתיים מרכזים על ידי בישול על להבה גבוהה את נוזלי הבישול. מעבירים את הנוזלים [illegible] ■

תיקון מתכון
במתכון לעוגת שוקולד „עליס בארץ הפלאות" שפורסם [illegible] ביום 14.1.87 נשמט בטעות [illegible] [illegible] את החלבונים לקצף קשה [illegible] לים ומקליטים בגלילה.

מאת רות בת-אל

"זה בגד עושה את האדם" אומרים האופנאים ובדיוק כך טוענים גם מעצבי הפנים ש"הווילון עושה את החדר". "הכיסוי את המיטה" וה"טאפט את הבית כולו", המטרה סה"כ שווה לכולם. קוראים לה אסתטיקה.

בטיולי האחרון ברחוב דיזנגוף, שמחתי לראות ש"אינטרנובה" – אולם התצוגה המרהיב של בדי ריפוד, וילונות וטאפטים, הנמצא בעיבורו של הרחוב התל-אביבי – עוסקים באסתטיקה הזאת.

מצאתי אצלם שפע של גוונים, סוגים ואפשרויות בדים. כן, כן, הם מציגים שם כ-4,000 בדים המשמשים גם לווילונות וגם לריפוד – יש להם את המבחר הגדול ביותר בארץ!

עוד מצאתי שם מבחר מהמם של בדים לציפויי-קיר וטאפטים, אשר חלקם מותאמים לווילונות, אך כולם ממש משגעים ויוקרתיים. להשלמת עיצוב הפנים יש גם שטיחים מקיר-לקיר.

הבדים ש"אינטרנובה" מיובאים משבדיה, גרמניה, איטליה, צרפת, ספרד, בלגיה והולנד ובהחלט רואים עליהם את השיק, היוקרה המודרנית, העימות והזופי.

בעומקה של החנות, בין בדי הריפוד והווילונות מצאתי גם בדים תואמים ומתאימים אחד לשני – הכול בהתאם לעיצוב הצבעוני שאהפוץ. מתוך המבחר הרב אפשר היה למצוא שם לדוגמא, את בד הריפוד המעניין במיוחד מתוצרת המפעל השבדי "בוראס" – זהו בד כותנה מודפס שדוחה לכלוך, ולא זאת בלבד, כי אם גם ניתן לכביסה ביתית. זהו פאטנט מיוחד של החברה המייצרת, הם אומרים, תכונה הנשמרת לאורך שנים של שימוש גם אחרי מספר רב של כביסות.

ובאשר לווילונות, גם כאן ההיצע גדול במיוחד – ראיתי וילונות ועוד וילונות, כאלה העשויים כותנה ומודפסים, וילונות ארוגים בסגנון כפרי, וילונות אלגאנטיים מתוצרת ספרד וכן הווילונות היוקרתיים שטרם ראיתי כמותם בארץ – הווילונות של החברה האיטלקית FADINI BARGHI. גם לסגנון תליית הווילונות דואגים ב"אינטרנובה".

ונוסף למנגנונים המקובלים שהתרגלנו אליהם, יש להם שני סוגי מנגנונים לתליית וילונות – הפאנלים והווילון הנאסף כלפי מעלה. אין הגבלה לגבי בד הווילון, הם אומרים. כל בד שאבחר יותאם למנגנון הנוח לי. כאן נוכחתי לדעת שוב שהווילון אכן אחראי לאווירה.

המבחר בחנות כולל גם כיסויי מיטה הנתפרים לפי הזמנה בבדים התואמים לווילונות. הבדים לכיסויים כבדים יותר, לעומת בד הווילונות, הרך יותר. כשביניהם יש גם שקופים וגם בעלי המראה הטבעי. למהדרין יש גם בדי משי – למי שיש סטייל.

וכך, לאחר ביקור מרתק בחנות, בצפייה במבחר המהמם של הצורות והצבעים, ובעזרת צוות יעיל ומקצועי – אני יודעת ש"אינטרנובה" ניתן למצוא פתרונות מופלאים וייחודיים כאחד, גם לבית הפרטי שלך, כמו גם למקום העבודה שלך. כן, גם בדים למקומות ציבוריים יש להם. בדים המצטיינים במיוחד בעיקר בשל היותם חסיני אש.

נ, ולגופו של עניין, ביקור ב"אינטרנובה" יגלה גם לך מה שהתגלה לי, שכל חלום יכול להתגשם, וגם הבית הפרטי שלנו, יכול להיראות ממש כמו בסרטים.

אינטרנובה
דיזנגוף 212, טל. 232964
שעות הפתיחה: יום יום 9.00–19.00 ברציפות
פרט ליום ד' ויום ו' 9.00–13.00

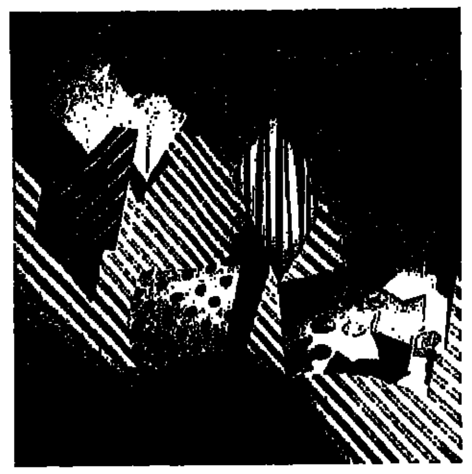
• עיצוב בדים קלסי ומודרני – ממש "מטמטמים".

לא קיימת בלעדיות*
למוצרים בענף האופטיקה
חברי איגוד האופטומטריסטים והאופטיקאים בישראל יבצעו עבורך:
● התאמת משקפיים לכל מקרה במיוחד.
● עדשות מגע מכל הסוגים, כולל צבעוניות.
● בדיקות ראיה יסודיות ומקיפות.
לכל חברי האיגוד רשיון מטעם משרד הבריאות
חיבנו ביטוח משקפיים אצל חברי האיגוד.
* הענות על בעיות הראיה
העין השלישית היא סמל איגוד
האופטומטריסטים והאופטיקאים בישראל
המעניקים טיפול מקצועי מוסמך לעיניך.
פרסום שפי

360 הבזקים *
(PHOTO-FLASHES)
מאותו זוג סוללות?!
ALKALINE UCAR
PROFESSIONAL ENERGYCELL
להשיג בחנויות המובחרות,
בכל הגדלים לכל השימושים.
מפיץ: אנ"טל 03-7611383

Soline
מהפכה

שיש
רחוב מטלון 73
תל-אביב
טל' (03)379459
רשפים

תצוגת רהיטים חדשה שאסור להחמיץ!

תג האביב הקרב ובא הוא גם סמל החידוש וההתחדשות, חידוש העונה, התחדשות הטבע ואי אפשר, כמובן, לפסוח על חידוש הבית – וחידוש הבית כולל בדרך כלל גם את ההזדמנות לרהטו מחדש.

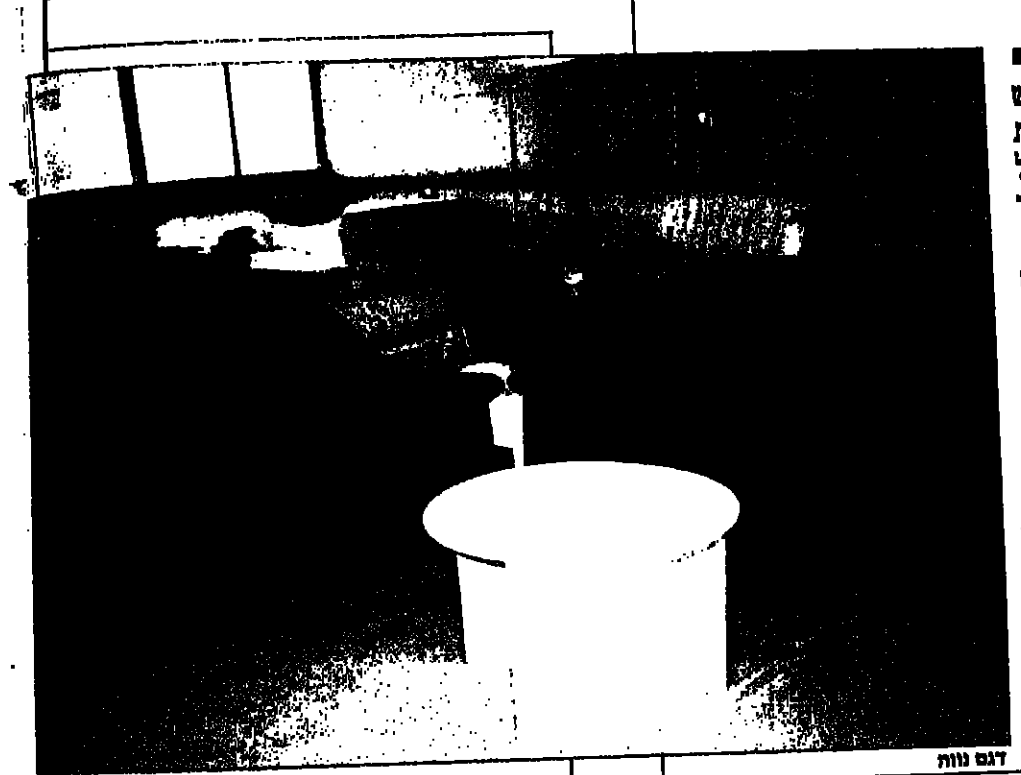
דגם נוות

לתצוגות הרהיטים הרבות במקומותינו התווספה לאחרונה תצוגת הרהיטים החדשה והמקסימה של אינטרליין בבניין פריסמה החדש והמפואר, באזור התעשיה קריית אריה ע"י צומת גהה.

כאשר אתם יוצאים ל"סיבוב" רהיטים אני באופן אישי ממליצה לא לפסוח על תצוגה זו, המשתרעת על 500 מ"ר והמציגה בפנינו מערכות ישיבה, מערכות קיר, פינות אוכל, חדרי שינה ואפילו חדרי ילדים ונוער בסגנון אחר, וכשאני אומרת סגנון אחר, כוונתי לחדר כמו שבתי בת הד"ז מבקשת: "אמאו תקני לי חדר כמו שלך ושל אבא – חדר כמו של גדולים".

ראול ברקוביץ באתנחתא על דגם פריזה

הדגמים, בעיצוב איטלקי, מיוצרים בארץ על פי הידע העשיר של ראול ברקוביץ מנהל המפעל, ששימש משך 18 שנים כמנהל השיווק של אחת החברות המובילות בתחום הרהיטים. הנושא השיווקי ב"אינטרליין" מנוהל ע"י שותפו של ראול – מיקי רונן.

מערכות הקיר מיוצרות כולן מעץ סנרוויץ מצופה פורניר או צבועות בחלקן בצבעי תנור ולק ובצבעים אפוקסיים מודרניים. פינות האוכל הינן בסגנון סקנדינבי מודרני בצבעים שונים או מצופות בפורניר. לא קשה לראות שבמערכות הישיבה של אינטרליין הושקעה מחשבה רבה. בחלק מהמערכות יש כריות ממולאות בנוצות המעניקות, בעת הישיבה, רכות מיוחדת. גוף הספות והמערכות בכללותן בנויים מחומרים מעולים ובביצוע מושלם, דבר שמאפשר לתת ללקוח אחריות למשך שנתיים על כל מוצר ומוצר. לכל מערכת ניתן להתאים בד לפי בחירה לבכם מתוך מבחר של עשרות בדים מהטובים בארץ ובעולם.

באולם התצוגה קיימת מחלקה נפרדת לריהוט מעץ אורן, תוצרת מפעלי אלפא ווזהי תצוגה בלעדית של מפעל זה באזור השרון.

שבו את עיני במיוחד מערכות הישיבה העשויות עור המיובא מהמפעלים האיטלקיים המובילים בעולם, ומתוצרת אלמו השוודית הנחשבת כטובה בעולם.

באינטרליין מספרים לי שבנוסף לכל אלה ישנו גם חידוש: שיווק ישיר של ריהוט ארגנטינאי שהסגנון האופייני לו הוא ריהוט עתיק ומודרני. הריהוט העתיק מוכר לנו כריהוט אנגלי. מסתבר שריהוט זה מיובא לאנגליה מארגנטינה לצורך עיבודו חסופי לפי קטלוגים, או כשביל מה לטוס לאנגליה כשיש לנו בארץ שיווק ישיר מארגנטינה?

כשמדברים על אינטרליין, (מנסיון אישי שלי) מיותר להזכיר את השרות האמין והאדיב, ותנאי התשלום המיוחדים המקילים על הלקוח (אפשרות ל-4 תשלומים ללא ריבית וללא תוספת מחיר).

ופרט לא פחות חשוב – בבנין פריסמה הממוקם ברח' אפעל 23 בקרית אריה וע"י מתחמי רניש, קיימת לרשות הלקוחות חניה בשפע וללא תשלום. ובכך שבהחלט חוסך טרדה וזמן ובצורה כזו ניתן להפוך את החיפוש המפרך לבילוי אמיתי.

רהיטי אינטרליין רח' אפעל 23 ק. אריה (ע"י מתחמי רניש) טלפון 03-9230365.

דגם ברזיליה

כייף בְּרזילאי

„באהיה לכדה אותי בקסמיה. הנשים שם, רובן בצבע קפה, הן היפות שפגשתי בסיור... שבועיים אינם מספיקים. לברזיל יש טעם של עוד."

(המשך מעמוד 13)

הבירה, אך את בכורה של ריו לא יטול איש. יכולים תושבי באהיה לטעון לזכות ראשונים, שכן סאלבאדור היתה לבירה הראשונה של ברזיל עם גילוייה בשנת 1500, ורשאים תושבי רסיפה להתגאות בעירם המכונה „עיר הימים" (על שום שפע המים שבו נתברך האיזור), אך ריו היתה ונשארה בעיני התיירים מוקד לעלייה לרגל בימים אלה של קרנוואל.

כמה מוזר. ברזיל לתיירים הינה גן־עדן עלי אדמות. המחירים – באמות מידה של תיירים מארה"ב, מערב אירופה, ואפילו מישראל – זולים. והנה למדנו לדעת שבברזיל, על שטחה העצום, אין יותר מאשר מיליון תיירים בשנה! מדינת ישראל כבר עברה את מחסום המיליון הראשון. ברזיל לא.

עד כמה שקצב המוסיקה מהיר – קצב החיים בברזיל איטי. הכשרת אנשים טובים לענף התיירות מהווה, כנראה, בעייה. שפה אחרת, פרט לפורטוגזית, אינה שגורה בפי רוב העוסקים בענף (הכוונה, בעיקר, לאנשי השירותים השונים בבתי־מלון) ופגשנו אפילו מדריכי תיירות שהתקשו להסביר לנו את צפונותיה של המדי־נה.

איפרופו קשיי שפה. אביא לדוגמה שיחת טלפון שהתנהלה מחדרי, בבית־מלון בעיר סאלבאדור. ביקש־תי לשוחח טלפונית עם ידיד בסן־פרנסיסקו, קליפור־ניה. המרכזן עמל קשות עד שהצליח לקלוט את מספר הטלפון, כולל הקידומת. בתוך כמה רקות נשמע קולו של המרכזן: „סן־פרנסיסקו על הקו". הודיתי לו, ותלפו רק כמה שניות עד שהבנתי שמשהו השתבש בדרך מפי לאוזנו של המרכזן. הוא פשוט קשר אותי עם...כנסיית סן־פרנסיסקו, אחת המפורסמות שבסאלבדור. רק אחרי שיחת הבהרה, כשאני חוזר על המלה „U.S.A." כמה וכמה פעמים, התאפשר לי לדבר עם המנוי שמעבר לאוקיאנוס.

טעם של עוד

אין, כמובן, להקיש ממקרה משעשע זה על הכלל אך בתופעות כמו אלה של מלצר בבית־קפה/מלון/מסעדה, שנתבקש לקבל הזמנה, קרא לממונה עליו לעזרה וגם הממונה נזקק לשירותיו הטובים של הממו־נה עליו – נתקלנו.

תיירים אמריקנים, כמו גם ישראלים, מוטב להם להצטייד במנות סבלנות ובחוש הומור. בעיקר – סבל־נות. בהעדר אלה – תיפגם הנאת הטיול.

צריך לבקר תחילה בפיסגת צוק הגרניט הידועה כ„כיכר הסוכר" (396 מטרים, העליה ברכבל) ולהשקיף

מוכנה לקרנוואל הגדול.
התוצאה: בברזיל לא ישנים צילום: ניסים צור

משם אל מפרץ גואנאבארה, כדי לחזור למקור השם ריודה־ז'אניירו.

ומעשה שהיה – כך היה, וגם זאת על פי מקורות יודעי דבר.

מגלי העולם שיצאו מפורטוגל בתחילת המאה ה־16, הגיעו, כך מסתבר, לחלקה הדרומי של יבשת ברזיל. מרוב מפרצים התעו את מפרץ היער שלהם, שעמד לחברם לנהר גדול ושופע. כיוון שהדבר התרחש ביום הראשון של חודש ינואר בשנת 1502, החליטו לקרוא לנהר rio de janeiro - ריו פירושה: נהר. הנהר של חודש ינואר. מכאן שמה של העיר.

הנוף הנישקף מכאן הוא כאין וכאפס מול הנראה ממרומי הקורקובאדו, הר המתנשא לגובה 710 מטרים ובפיסגתו – פיסלו של ישו הצלוב. מעשה אמן בגובה 38 מטרים, רוחב 28 ומשקל כולל של 1450 טון.

ביום שבו הגענו ל'אחת מנקודות השיא בביקור – שבת הרכבל. את הדרך למעלה ההר עשינו במוניות (הרגם הפופולארי – „פולקסוואגן" חיפושית המיוצר בברזיל) ורק במהלך הנסיעה המטורפת בין העיקולים הרבים, הבנתי מדוע משתוקקים כך כל הנהגים לחקות את פעלוליו של נלסון פיקה.

למי שאינו יודע: נלסון פיקה הוא אלוף העולם במי־רוצי מכוניות...

ממרומי ההר, מתגמד מול פסל הצלוב מנצרת, אתה מחסיר פעימה בלב ואפילו יותר. ריו פרושה ממש על כף היד. טירטור המצלמות נשמע ללא הרף. בעיקר פעילים הם התיירים מיפאן ומארה"ב.

ביקור אחר, באיצטדיון הכדורגל הגדול ביותר בעו־לם – „מאראקאנה" – נותן לנו קנה מידה על תכולתו של האיצטדיון הלאומי ברמת־גן, שלא לדבר כבר על „בלומפילד" היכול להיבלע ב„מאראקאנה" ולא נודע כי בא אל קירבו. באיצטדיון הגדול ביותר בעולם מקום ל־200 אלף צופים!

הסקרנות הטבעית בדבר פולקלור – באה על סיפו־קה בביקור במדינת באהיה. ובעודנו נחכים למזוודות בנמל התעופה של סאלבאדור־דה־באהיה, ניגש מלווה הקבוצה לכל אחד ממשתתפי הסיור ועונד סביב פרק ידו סרט בר צבעוני. הסרט – סימן למזל וברכה. האלים של באהיה שומרים עלינו מכל פגע. את זה אסור לנו להוריד. כך נצטווינו. הוא יתבלה וינשור מאליו בבוא הזמן.

תצחקו – אבל שלושה ימים התקלחתי וישנתי עם הסרט. רק בעת ההמראה מסאלבאדור, לתחנתנו הבאה בברזיל – רסיפה – העזתי והורדתי את הסרט, לקול מחאותיהם של חברי לסיור, שאצל אחרים מהם עודנו נמצא על פרק היד...

אישית – וזה באמת עניין של טעם – לכדה אותי באהיה בקסמיה. הנשים שם, רובן בצבע קפה, הן היפות שפגשתי בסיור. לבושן הלבן אך מוסיף להן חן על יופיין הטבעי.

שבועיים של סיור במדינת ענק כברזיל, אינם מספי־קים. לברזיל יש טעם של עוד.

פנויים, פנויות

רפי יעקובי
פסיכולוג

בתולות, אבל לא סתומות

אי שם, בעבר הרחוק, כשגבר ואשה בשלו מבחינה מינית, הם היו גם בוגרים בשאר המובנים. צרכי הקיום תבעו מהם הצטיידות בכלים מסויימים, שהועב־רו בקלות בזמן קצר למדי מאב לבנו ומאם לבתה. החיים המסובכים של ימינו גורמים לכך, שתהליך ההתבגרות משתרע על פני הרבה יותר שנים מאשר בעבר הרחוק. ההתפתחות הפיזית מציידת נער ביכולת הולדה כמו שהיה לפני מיליוני שנים, ונערה יכולה להרות וללדת כמו בעבר הרחוק. אך יחלפו עוד שנים רבות, עד שיפתחו את היכולת להתפרנס ולהתקיים כיחידה בוגרת ועצמאית וכיחידה הורית. המערכות הב־יולוגיות שלנו משתנות באיטיות רבה, כלתי מורגשת כמעט, וכך קורה שהטבע לא מתעדכן. האידיוט, מעניק לנו מתנות שאין להן שימוש.

תארו לעצמכם, שהאב יקנה לרך הנולד מכונית שת־חבלה, תחליד ותתיישן, עד שהלה יגדל מספיק כדי להשתמש בה. יכולת ההולדה של הצוציקים, אם כן, נחוצה לנו כמו חור בראש, והורים רבים היו משתוקקים שיקירי נפשם היו מאחסנים יכולת זו מרצונם במחסן נעול, וישאירו בידם את המפתח לימים רבים. לרוב, היכן שאכן בוצעה עיסקה כזו, כביכול לטובת הילדים. הרי בבוא העת, להתחתן וללדת ילדים, אנו מוצאים לפעמים גרוטאה חלודה, לא כשרה כבר לשימוש. רווק ורווקה שכלום כבר לא בוער להם, ומסתבר, שלשווא נצרו עצמם עד כה. בוכוו נוראי.

משמעות הבתולים

לא הייתי מנסה לחפש משמעויות וכוונות נסתרות בטבע לקיום אותה פיסת־עור הקרוייה בתולים. אי־שם במהלך ההתפתחות החברתית, נבחר התא המשפחתי להיות יחידה בסיסית המבטיחה את קיום בני־הזוג, וה־מאפשרת תנאים אופטימליים לגידול צאצאים. גם כי־ום, כשמצויות עוד יצירות חברתיות בעלות מבנה שו־נה מן המולקולה המשפחתית. בכל זאת, היחידה המשפחתית מהווה עדיין את צורת היסוד החברתית הנפוצה ביותר.

במישור החברתי קיבלו הבתולים בקהילות תרבותי־ות מסויימות, משמעות רבה. מעין תג מסחרי, המעיד על איכות המוצר. קרום המבדיל בין אשה לאשה, קרוב לוודאי שהוא שריד מאחד המודלים הישנים והעתיקים של התא המשפחתי. כאשר האשה היתה עדיין קניינו של הגבר, שאולי רצה להיות הראשון והיחידי, ולהט־ביע את חותמו עליה. כיום עליו לעמול. בתחרות קשה על חסדיה, ולהיות חשוף להשוואה עם גברים אחרים. עליו להיות נבחר גם על ידי האשה, וזו טירחה לא מועטה.

בינתיים, במאמץ להתאים את החוקים והמנהגים למציאות המשתנה, נוצרו אילתורים מעניינים כמו אי־רושין, מעין מכינה לנישואים, מה שמאפשר קשר זוגי מקובל ולגטימי, כי בני הזוג אמורים להתחתן בעתיד כשיבשילו מספיק.

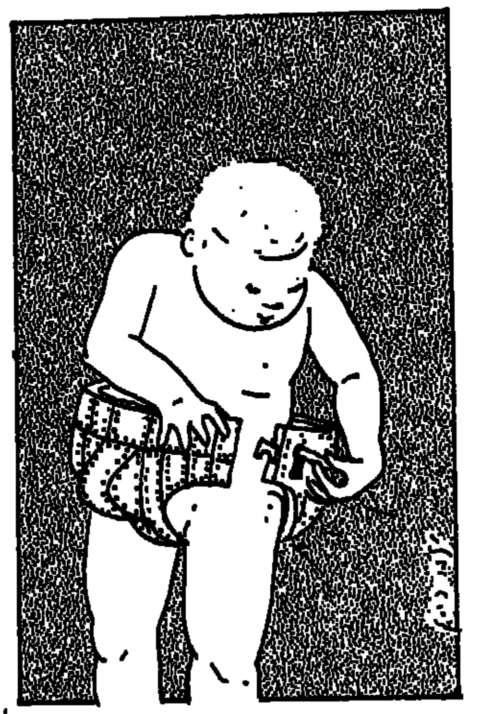

אמנם הקשר בין מין ונישואים נשמר כבעבר, אך עם תוספת המאפשרת גם ללא־נישואין להתבטא במסגרת החברתית. אגב, שריד מן הפטנט הזה מצוי אף בימינו אצל נערים ונערות. המושג „חברות" בא להלבין, יחסי מין. אם היא עושה את זה עם חבר – זה בסדר. חיי המדף של החברות הזו יכולים להיות קצרים, ובחודש הבא יהיה לה חבר אחר, אך אם תוותר על הגג הזה, היא מסתכנת בהכפשת שמה. תהפוך לכוו „שנותנת". לא מכובדת. אך זכרו, כי בחבורה אחרת, תיחשב אותה נערה לבעלת יכולת מעוררת קנאה ואפילו הערצה, ואילו חברותיה, שעדיין „מתחסרות", חשות בסתר כאי־לו הן הפגומות.

מפליא, איך שריד אווילי מן המודל המשפחתי הע־תיק עדיין מתקיים בימינו בקהילות אחדות, וכך אנו מוצאים בשוק בכל שלנו מספר שפות־הידברות בעלי קודים שונים זה מזה, אך הפוכים. בשפה אחת – זו שעדיין בתולה ושאין לה נסיון מיני, נחשבת ל„סחורה משובחת", הראוייה לאברך הנעלה או לשייח' העשיר. בשפה זו, אשה בעלת נסיון מיני קודם נחשבת לגרוט־אה, יד שנייה, כזו היכולה להשתדך מקסימום למי שהוא בור בתורה, ואולי אף דלפון, ואין צריך לומר, שההזדמנות שלה למיפגש הינה באמצעות שידוך או טקס אירוסין או נישואין, לא סתם כך להנאתה.

אך מעבר לקרום רק חברתי מצוי עולם אחר ושפה אחרת: הבתולה טובה עדיין לגבר, שאף הוא חסר נסיון מיני, ושניהם יכולים לעבור יחדיו כיברת דרך. אך בעל הנסיון, המעוניין בחוויה מינית, צריך בתולה כמו חור בראש. הן בלילה הוא רוצה לבלות ולא לעבוד, ובעלת הנסיון היא דווקא פרטנרית כלבבו, והיא מדור־גת בסולם הנשים במקום גבוה יותר מזה של חסרות הנסיון.

נזירה נאורותית

כיום, לעובדת הבתולים אין כמעט שום משמעות היכולה לאפיין אשה מבחינה חברתית ופסיכולוגית. זה בוודאי לא אומר שהיא מתנזרת ממין. נכון, אמנם, שפה ושם תמצא אשה בוגרת ובתולה והיא קצת נאורוטית, שונאת גברים, מדוכאה ואומללה. מוותרת כליל על מין. במקרה הטוב – היא מקדישה את חייה לטובת עיסוק כלשהו הממלא את זמנה, ומוותרת על כל הש־אר. אך זה באמת נדיר. כיום נערה בתולה יש לה חיי־מין ערים ותוססים. בדמיון ובאוננות. אולי עדיין אין לה יחסי מין, אך היא לא מוותרת על בילוי מיני.

יש בתולות רבות שטורחות להקפיד על שמירת בתוליהם. מנסות לשמור על שייכותם המשפחתית והד־תרבותית, אך באופנים מתוחכמים הן מצליחות לקיים אפילו יחסי־מין. משהו מן הסוג המצוי בעור תחומים. משהו כגון מצב בו החברה נחלשה וחדלה להתאים את חוקיה אל המציאות המשתנה. והיא מנסה לדחוס בכל זאת את אורחות החיים העכשוויים אל תוך חוקים עתי־קים. היכן שנוצרו יצירות משונות, כמו „גוי של שבת", ומאוחר יותר „שעון של שבת". איזושהי קריקטורה השומרת על התוק, כאשר כחוק מזמן איבד את משמעו־תו.

יש שפע של בתולות, כאלו המשלמות אמנם את מס הבתולים, אך מפתחות אופני ביטוי מיני והנאה מורכ־בים ומגוונים עם גברים. מה שהן יודעות לעשות – הרבה לא־בתולות לא הספיקו לדעת. הן יכולות להנ־חות קורסים לנשות תענוגות. הן אולי בתולות, משום מה, אך הן אינן סתומות.

ופיתוח נוסף של העניין: יש נשים, שחדלו לייחס משמעות לבתולים, אך כשהן מגיעות לפירקן ונתקלות במועמד לנישואים שמייחס חשיבות לנושא – הן מספ־קות לו את הגירסה המקובלת עליו, באמצעות פעולה קוסמטית כלשהי. הן ממציאות לו בתולים.

– מגיע לו, לטמבל. ■

התחילי ב"קררה" חדשה!

כן, היום גם את יכולה להתחיל לחדסיס ב„CARRERA" חדשה — מכונת הכתיבה האלקטרונית הקומפקטית של "OLYMPIA" מערב גרמניה, אשר רכשה לה מאות אלפי מזכירות מעריצות ברחבי העולם בזכות מידותיה הקטנות (42 ס"מx36.8 ס"מ) ושכלוליה האלקטרוניים:
* "הגלגל הלוחש" * תקון שגיאות אוטומטי * הכנסה והוצאה אוטומטית של נייר
* קביעת שוליים * מקש לפעולה חוזרת לכל סימן * טבולטור אלקטרוני,
ומה שחשוב לא פחות השרות המעולה של "נציגים" מקבוצת "כלל"!
בואי להתחיל ב„CARRERA" חדשה בכל אחת מהחנויות המובחרות למכשור משרדי.

P.B.S

מכונת הכתיבה הקומפקטית "Olympia Carrera"-נשים עושות איתה קריירה!

נציגים מקבוצת כלל

תל־אביב, רחוב ירמיהו 4, טלפון: 03-5463714

מימד לאמנות חזותית
המרכז ללימודי אמנות

הרשמה למחזור פברואר ולקורס קיץ '87

צילום • ציור • פיסול • עצוב גרפי • תכשיטים (צורפות)

לימודים עיוניים בלימודי אמנות מעשיים וגישה רחבת האופקים

ההחלטה של לונה

יוסף צוריאל

ישבה לונה מול הפסיכולוג, יד ימין על השולחן, ויד שמאל לופתת תיק חום מרופט, ושלא כבפעמים קודמות, באה כדי לאמר לו, ששלושה בעלים, משלוש דתות, הם אתגר גדול מדי אפילו לאיש נחמד ומבין כמוהו. ולכן כדאי אולי שתהיה הפסקה בטיפול, עד שתנסה את השלב הרביעי והאחרון בחייה.

לא ספרה לפסיכולוג את מה שהיא עתידה לעשות. לא רצתה להיראות מגוחכת. גם חששה שיפרש את המהלך הבא שלה כעוד סימן של השתטות, כעוד מעשה הנובע מאברון שיווי המשקל הנפשי שלה. אבל מהשיחות האחרונות שהיו לו עם לונה, הבין, כי מה שהיא מסתירה ממנו, ניכר משברי ההרהורים שלה והניחה לנפשה.

יצאה ממנו ולא שבה אליו. ובעולם החדש, שלתוכו שקעה, החלה הנבירה בפרקים הקודמים של חייה. והיא שכל כך רצתה לפתוח פרק חדש, בסביבה זרה ומוזרה, חשפה מחדש את עצמה, והציגה כעדויות חיות את ילדיה, שכמותה חפשו מאחז חדש בעיר שהניכור הדתי בה חזק כל כך.

לאט לאט טפטפה את סיפור חייה. ומה שאמרה לאלה שהציגו עצמם כדורשי טובתה, היה בו כדי לגרות את הדמיון. וגם אם ניסו להעמיד פנים של מתעלמים ממה שנותר ממידות גופה ומיופיה, דאגה להזכיר להם מי היא ומה היתה, בכל שלב מחייה, בחו"ל וכאן.

שמרה לונה על כבודה העצמי, וכמו לפני הפסיכולוג דאגה להדגיש באהבה ובהערכה את נקודת המוצא בחייה. דברה על רומניה במושגים של פטריוטית אמיתית. וספרה בפירוט איך הוריה גידלו אותה, ומה לא עשו למענה, וכמה השקיעו בחשיפת הכשרונות האמנותיים שלה.

עד שבאה הנפילה הראשונה. בחורה נאה שעתידה לפניה, התאהבה במי שהבטיח לקדם אותה בתחום הריקוד. והוא, או שניסה לקיים את מה שהבטיח, או שנוכח לדעת שאין באשתו הצעירה הכשרון הדרוש, הניח לה להיות שוליה בסביבתו הקרובה. לצרכיו הכניס אותה להריון, ואחר כך כפה עליה קבורת מעט הכשרון שהספיקה לחשוף, ובדרכי נועם שיכנע אותה להיות אשה של בית.

עשרים שנה לאחר מכן, עדיין לא ידעה להסביר מדוע לא התמרדה, והיכן היו הוריה שכל כך האמינו בכשרונה. אבל נתח מהחשבון שהיה לה עם בעלה, פרעה בשנה החמישית שלה לנישואין. קרקס בא העירה והיא הלכה לחזות בו ולקחה את בנה אתה. ושם לכדו עיניה גבר, שלא היה גבוה, ולא נמוך, לא יפה ולא מכוער, אבל קוסם היה, עם להבות אש היוצאות מפיו, וזריזות מהממת בידים, ויכולת תנועה מרשימה, וכושר דיבור בלתי רגיל.

כשחזרה הביתה, כבר היה הקוסם שבוי במחשבותיה. השכיבה את הילד. הכינה אוכל לבעלה. ונערכה לפגישה הבאה עם אותו קוסם, והפעם בלי הילד, ועם הסיכוי שתגיע אליו, שתדבר אתו. ומה שתכננה השתדלה לקיים. לא בקצב שרצתה. קצת יותר לאט. והיתה רגועה. כי הקרקס היטה אוהלו לשלושה חודשים. ולמעלה מחודשיים עוד לפניה.

הזיווג המתוכנן אחר הקוסם, הניב תוצאות שלושה שבועות לפני המעבר מבוקרסט לעיר אחרת. ואז כבר ידעה לונה שהיא משחקת באש, וכל מה שרצתה התמצה בהעברת תחושת הסיכון הזו לידיעת האיש שרצתה כל כך בקרבתו. ארבה לו פעם. ועוד פעם. מחוץ לגדר. והרחק מעיני סקרנים. ובשעה הנכונה אמרה לו מה היא חשה כלפיו. והוא לא היה אדיש ולא מפוחד. ביקש לשמור על הקשר והבטיח שיבוא. וכמי שרוצה להוכיח עד כמה הוא כנה בדיבורו, חלץ טבעת מאצבעו, ונתן לה כמזכרת וכאות קשר בינו לבינה.

ענדה אותה בנוכחותו, אך כבר בדרך הביתה הסירה אותה מאצבעה, וכמי שנהגית כל כך מסורה, טמנה אותה במקום שהבעל לא מסוגל להגיע אליה. לא שיערה כי הטבעת הזו עוד תגלגל אותה לארץ רחוקה, ותשליך אותה למקום, שבו תידרש להתנער מדתה, ולאמץ לה דת אחרת.

משהו מכל זה יוודע לה לראשונה בפגישה חטופה, בתחנת רכבת בבוקרסט. הקוסם שלה בא לבקר אותה. ואגב הרעפת דברי אהבה, סיפר לה שהוא יהודי, וההוכחה מצויה בטבעת שנתן לה. וגם אמר לה שהוא מתעב את החיים בארץ שבה הוא נולד וחי. ויש לו חלום, להיות קוסם בישראל.

לונה ידעה שגם לבגידות יש גבולות. אבל לא שיערה שתמצא עצמה בטלטלה כזו. חדשים נקרעה בין פגישות חטופות עם הקוסם היהודי לבין ניהול חיי שיגרה, עם בעל שאין לה יחס כלפיו. עד שהגיעה שעת האמת שלה. הוא הודיע לה שבכוונתו לעזוב את רומניה. ושיש לו תכניות גם עבורה. הודיע לה שתצטרך להתגייר. לא ברומניה, בישראל. ושהוא רוצה לשאת אותה. לא פסח גם על העיסוק שהוא מתכנן לה. ניסה לשכנע אותה, כי מה שהוא יכול לעשות כקוסם, גם היא יכולה, וכך תהיה לשניהם תעסוקה.

מה שנראה ממבט ראשון כטירוף דעת, הפך לעובדה. בדרכים עקלקלות נפרדה מבעלה, גם ויתרה על הילד. וערב אחד נחתה עם הקוסם היהודי בישראל. הוא לא ידע עברית. היא לא ידעה מאומה על יהדות. אך לא עניינים כאלה יערימו קשיים על זוג מאוהב מרומניה. תוך חדשים ספורים קלטו השנים את כל מושגי היסוד בשפה החדשה. אגב כך החל הקוסם להקנות ללונה את סודות המקצוע, ובטרם מלאה להם שנה בארץ, כבר היו ערוכים להופעות. ביחד.

רצו להגיע רחוק. וגם מהר. לכן דילגו על מכשולים בכוחות עצמם. מה שהיה דרוש לדעת בעברית ידעו. לצורך הגיור שיננה לונה את מה שמחייבת אותה הרבנות. את רומניה כמעט ושכחה. רק לילד שלה התגעגעה. ושיחת טלפון שבועית היתה עבורה תחליף סביר לאהבת אם טבעית.

למדה ביום והופיעה בערב. והחבר שלה התרוצץ להסדיר עניינים. ואורח החיים הצועני, היה גם נוח וגם זול עבור השניים. כזוג שאין לו הרבה דרישות, ידעו לנתר על מהמורות, ולהפיק רווח מכל מעשה קונדס שידעו לבצע.

אשה צעירה, בלונדינית ותמירה, היורקת אש ומנתרת לגבהים, ומגלגלת כדורים, ועושה מטריות ממטות, היתה אטרקציה לילדים וגם לבוגרים. והאיש שלידה משלים את החסר, וביחד מחזיקים קהל הנדהם עבור מה ששילם. ונוצר הרושם שזה המירשם להצלחה של השנים. לא רק לשנה הקרובה, להרבה שנים.

קוסמים נועדו לשעשע, זאת ידעה לונה. אבל היא היתה ונשארה אשה עם דרישות לשלמות בחייה. לכן הציבה בראש סדר־יומה את עניין הגיור. בקשה להיות קודם כל יהודיה. אחר כך רצתה להינשא כדת וכדין. וכשהשיגה את שני היעדים האלה, נדמה היה לה כי הגיעה אל השקט הנפשי שכל כך רצתה בו.

לא שיערה כי זוהי רק תחנה שנייה בחייה. האיש שהיה לבעלה אמנם דאג לפרנסה, וסידר לה הופעות אתו, וממנו נולדו לה שני בנים, אבל רוח הצועניות שאיפיינה את אורח חייו, לא פסחה גם עליה. לאט ובטון רך החדיר למוחה, כי אמנות תובעת חופש לבעליה. ולא מזיק לו ולה, כי מזמן לזמן יתנערו אחד מהשני, אחר כך ישובו לחיות ביחד.

להתנער. בארץ זרה. זה היה יותר מדי ללונה. אבל כמי שעשויה מחומרים שמהם בנויים הרפתקנים, הסכימה להסדר שהציע בעלה. מדי פעם היה נעלם לכמה ימים, והיא בבית עם שני הילדים, ממתינה לתורה לצאת להתאוורר, במסגרת הופעה בבית ספר, או בבית זקנים.

ופעם הגיעה להופעה בירושלים. לבד באה, על פי הסידור שקבע בעלה. וגם אם לא נוח לה לספר, העובדה שנמצאה כעבור זמן קצר מתרועעת עם ערבי תמיר, ונאה, בעל נימוסים טובים, מוכיחה שלא נגררה בכוח אליו. וכמו מתוך אינרציה, נוכחה שוב לדעת שהיא במרכזה של דרמה משפחתית שכבר הכירה בעבר. ואם יש חידוש, הוא מתמצה בעובדה שכעת היא בארץ שעדיין זרה לה.

אבל יש גבר ערבי אוהב, שהוא גם בן המקום, וטוען לכבוד עצמי, ומבטיח שלא יאונה לה כל רע. ומה שעליה להחליט זה אם היא חוזרת לבעלה, או שהיא נשארת אתו. עשתה לונה את חשבון חייה, נכון לאותה עת, והגיעה למסקנה, כי די לה בקוסם שלה, ובמעשי הקסמים שלו. חיפשה שוב שקט וגם שילמה עליו מחיר יקר. אומנם נשארה בארץ, אבל ילדיה לא אצלה.

במלאת עשור לחיי התהפוכות שלה, ניסתה לונה למתוח קו בין בית ההורים ברומניה, ודרך בית הבעל הראשון בבוקרסט, והבעל השני בחיפה, ועד לבית המאהב הערבי בירושלים. ומה שראתה היו שיברי חוויות שאין בהן כדי לאפשר רגע אחד של שקט. אבל כעת היא בתחנה שממנה אפשר לנסוע לכוון אחד. וכבר החליטה שהשוטר הערבי אולי אינו החלום שלה, אבל יש בו מה שאין בשני הבעלים הקודמים. הוא מנומס והוא אחראי, ומה עוד דרוש לאשה כמותה.

לימים תגלה שאינה האשה הרומניה הראשונה החיה עם מוסלמי. כמותה יש בערים ובכפרים, משני עברי הקו הירוק. והשוטר שלה יספר לה, כי החלק הקשה כבר מאחוריה, ומעתה נכונו לה רק חיים נוחים אצלו. וכדרך אגב ישחיל לשיחה רגועה את ההכרח בהתאסלמות. לא מיד, ולא מתוך כורח. בהבנה. בזמן הנכון. כדי שלא תהיה לזות שפתים. אחר כך יתברר ללונה, כי חרם דרבנו גרשום לא חל על המוסלמים. ולה, וגם לגבר שאתה, תהיה אולי עדנה.

נהג הערבי בלונה בכל הכבוד המקובל בסביבתו. העמיד לרשותה דירה נוחה. ודאג לכל מחסורה. וכגבר המבטיח וגם מקיים, בילה את רוב לילותיו אתה. ולאחר שהביעה נכונות להתאסלם, עשה מה שלונה לא כל רצתה. הכניס אותה להריון. בפעם הרביעית מצאה עצמה מניקה ומחתלת, ומהרהרת על גורל התינוק שהוא גם שלה, אבל לא רק שלה.

אם אצל הבעל הראשון לא הספיקה להביא יותר מילד אחר, ואצל הבעל שני היה תיכנון לשני ילדים, הרי אצל הבעל השלישי, היו הריונות רצופים־חלק מסדר־היום, לפחות של הבעל. את העיקרון הזה הבינה לונה קצת באיחור, ורק כשהרתה בשלישית החליטה להערים על הבעל.

זה קרה בשלב שכבר נואשה מלחפש את המנוחה, בתוך עולמה השסוע ורדוף הסתירות. יצאה מתוך הנחה שהיא אדון לגופה. והלכה לרופא נשים, כדי שיעשה כך שלא תהרה עוד. והשוטר, המורגל לחוק וסדר, אבל גם נוהג על פי המסורת המוסלמית שלו, לא השלים עם החשש שאולי איבד משהו מכוח הגברא. חודשים רבים המתין עד ששאל אותה, אם יש לה הסבר לעובדה שאינה נכנסת להריון. אמרה לו את האמת. שמע, מילמל משהו בערבית, והלך.

כעבור שבוע התברר לה שאינו עוד בעלה. קרוב משפחה סיפר לה שבפועל היא גרושה. שאלה איך. הסביר לה כי אצל המוסלמים די בכך שהבעל יחליט שאינו רוצה עוד באשתו, כדי שתהיה מגורשת. שאלה את קרוב המשפחה: ומה יהיה כעת על הילדים? השיב לה: אנחנו נדאג להם. שאלה: ומי אלה אנחנו? ענה: המשפחה.

שיחה קצרה ומקוטעת, בדירה שממנה תפונה כעבור חודשים ספורים, סימנה ללונה את הכיוון לתחנה הרביעית בחייה. התבוננה בשלושת הילדים שלפניה. נזכרה בבן שהותירה ברומניה. עלתה לנגד עיניה דמותם של שני הבנים בחיפה. והיא שוב לבדה. והפעם בירושלים.

הגיעה מהר מאד למסקנה כי זה יותר מדי גם עבור אשה כמותה. ומבלי שתיוועץ באיש החליטה שהפעם לא תוותר על הילדים. ערכה חשבון: בנצרות כבר היתה. אל היהדות הגיעה במקרה. כעת היא על סף פרישה מהאיסלאם. החליטה: אין מנוס משיבה אל היהדות.

חיפשה מאחז לתקווה חדשה. ומבלי שתתכוון למשהו רציני ממה שידעה עד כה, הגיעה בעזרת מכרים ערבים אל הפסיכולוג. והוא ניסה בסבלנות לאסוף ביחד אתה את שיברי עברה, ולבנות מהם מסגרת חיים לה ולילדיה. באה אליו כשהיא עדיין במעמד של נוצריה־שהתייהדה־שהתאסלמה, וככזו טיפל בה. והיא סיפרה כמעט הכל על עצמה ורק על השיבה ליהדות לא דיברה.

זה יוודע לפסיכולוג ממקור שלישי. מי שראה את לונה אצלו, פגש ביהודי המחזיר חילונים ליהדות, וזה סיפר לו על לונה. וגם אמר לו, שלא רק היא חוזרת בתשובה, גם ילדיה הפכו בהדרגה לתלמידי ישיבה. ומאז אין היא אותה אשה. וילדיה אינם עוד מה שהיו. ורק לא ידע, אם זו התחנה האחרונה בחייה. ■

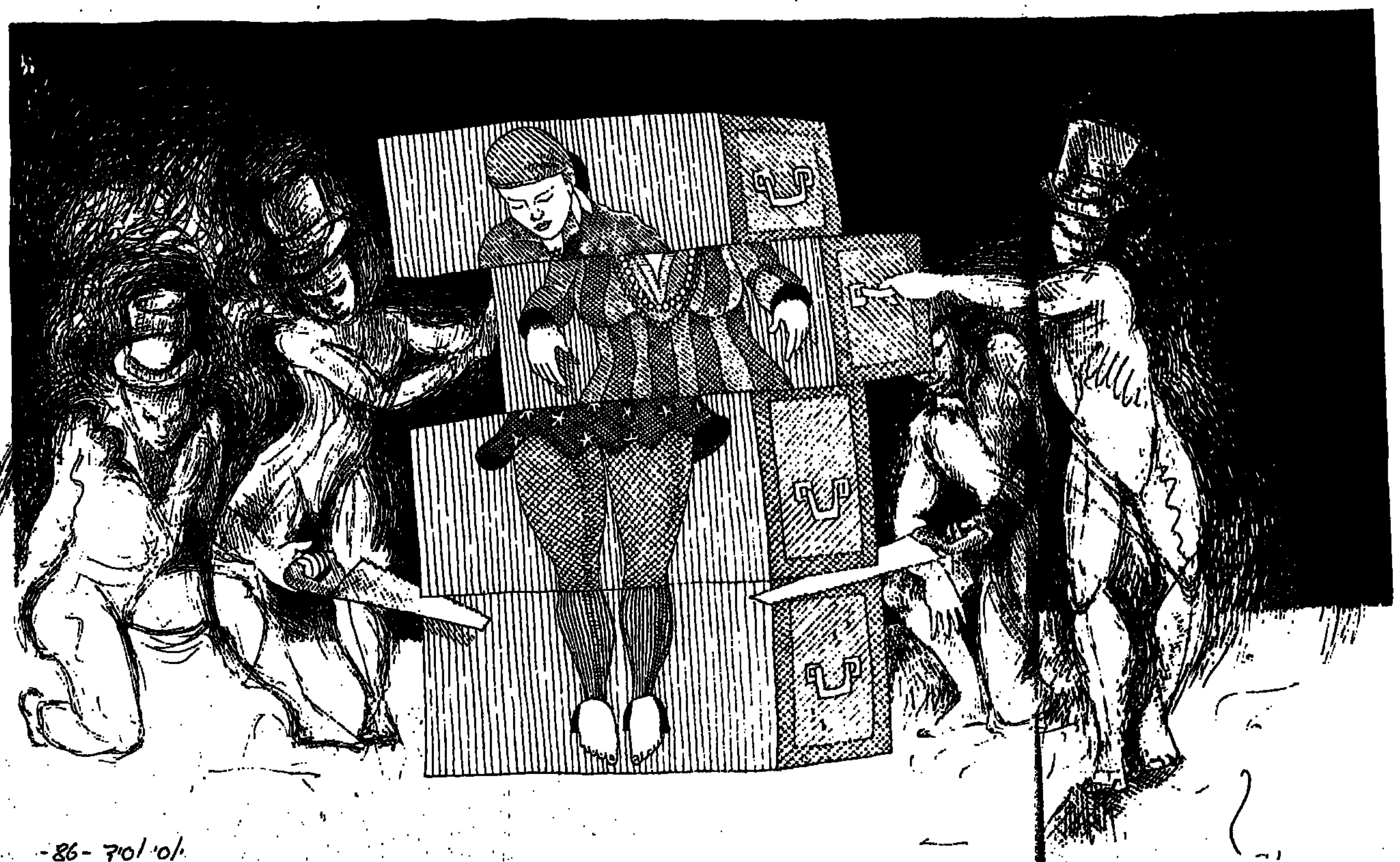

מיכל נפתלי
ויאיר דקל

החזון והמציאות

דוד בן־גוריון – מנהיג בעל חזון, האיש שהקים את המדינה ועמד בראשה. מיכאל בר־זוהר – ח"כ לשעבר, כותב ספרים וגם מעריץ וביוגרף של בן־גוריון. אצל שניהם נמצאים שילובים של תכונות גרפיות דומות.

דוד בן־גוריון

ניתוח כתב־ידו של בן־גוריון מעורר חשש, שכל מה שנוכל להעלות מכתב־היד לא יוכל למצות את האישיות. רבות נכתב על בן־גוריון המדינאי. בחרנו לתאר דווקא את האדם שבו.

שני כתבי־יד משתי תקופות בחייו – כשהיה כבן 50 וכשהיה כבן 70 – מגלים את השינוי שחל בו במשך השנים.

בכתב־היד המוקדם מ־1949 הוא נראה ער לבני האדם סביבו, מגלה אינטואיציה (כתב־יד קטן, לא מחובר, מהיר ופשוט) וטביעת עין כלפיהם, מכבד את האנשים ללא דעות קדומות או גינוני טכס; מגלה גישה בלתי אמצעית לילד, מבוגר, עשיר, עני, אקדמאי, פועל – כולם זכו לאותו יחס של רצינות וכבוד. עם זאת, היתה בו גם ביקורת חריפה בכל הנוגע לרמת מוסר, מוסכמות חברתיות, צדק, הוגנות. תופעות אלה מוסברות על ידי פשטות האותיות יחד עם המקוריות והזויתיות.

בתקופה זו הוא נהנה להפעיל אחרים, תוך שהוא נותן דוגמה אישית, אך מלא צפיות ודרישות על רקע של פרפקציוניזם שהוא תבע מעצמו ומאחרים.

למרות הדבקות ברעיונותיו ובעקרונותיו ניכרו אצלו פתיחות כלפי רעיונות של אחרים ורצון לנהל שיחה, תוך מידה לא מבוטלת של יכולת הקשבה ואמפטיה, עם רגישות גבוהה לזולת.

כלפי ילדים היתה לו התייחסות מיוחדת – ואין זה מקרה: בתקופה זו בלטו בכתב תמימות רבה ואופטימיות והאותיות פשוטות עד כדי ראשוניות ועיצובן חיובי, אשר אינם עומדים ביחס ישר לניסיון שצובר אדם בגילו, כי אם הולמים יותר נער, המגלה כל יום משהו חדש ומקסים. כאן יש לציין, כי בכתב־היד נעדרים סימני תופעות שמעידות על כובד, חשדנות, דעות קדומות.

כתב־היד הצביע הרבה יותר על נטיות בכיוון הגות, פילוסופיה, מחקר בתחום היהדות, למשל, או השירה, כי בלטו בו כושר אנליטי, יכולת הפשטה, וכושר ריכוז בחומר עיוני. קשה לתת בכתבה עתונאית ניתוח שלם ומפורט של תכונות אלה, אך אפשר להצביע על כך, שכתב־היד הוא קטן ועניני, עיצובו פשוט, מקורי וברור, וכן יש בו פיסוק מדוייק ושמירה טובה על מרחקים בין האותיות ובין המלים.

מעניין היה לגלות בכתבי־היד המאוחרים, שנטיות אלה של כושר אנליטי, יכולת הפשטה, וכושר ריכוז, באו לידי ביטוי מאוחר יותר בחייו וחלה אצלו תפנית בהתייחסות לעצמו כאל אינטלקטואל. הוא נרדף למיצות את יכולתו השכלית, וניכרת דאגה רבה, שמא לא יספיק להבין, להכיר, לקרוא את כל מה שעניין אותו.

אם האנרגיה של דוד בן־גוריון בסוף שנות ה־40 הופנתה לפיתוח יחסים עם הסביבה, הרי שבשנות השישים המאוחרות הוא כאילו הפנים את האנרגיה ונכנס למין ריצה מטורפת, מעין "אמוק", מבלי להתחשב בהשלכות על סביבתו הקרובה. הוא שקע בעולם רעיונותיו, לא איפשר לסביבה להגיע אליו וקשה היה להתווכח איתו, כי אבדה לו אותה יכולת הקשבה, שהיתה לו בעבר. (בכתב המאוחר יותר אבדו השקט, הפתיחות והאיזון בין תחומי האינטלקט, הרגש והחומר, שבאים לידי ביטוי בשלושת אזורי הכתב). העבר העסיק אותו בתקופה זו כמקור לגאווה או סיפוק מהישגים, כבוד והילה. לא עברו האישי עניין אותו, אלא ההיסטוריה, והעבר האוניברסלי שאליהם התייחס כאובייקט למחקר. עם זאת, גם בתקופה מאוחרת זו, עדיין היה מצוי בו כוח חיים אדיר, וחוסן נפשי ופיסי הנדירים לגילו.

בחתימה יש הכל – מרץ אדיר, דחף להגשמה בעולם המציאותי, שאפתנות, החלטיות ותקיפות רבה. אפשר לראות בבירור, איך החתימה כתובה בתנועה חדה ומהירה מלמטה למעלה, קו הסיום יוצר מצד אחר חודתנית ומסתיים במין תנופה מעוגלת בסופו וכל זאת בלחץ חזק ביותר. החתימה נכתבה באלכסון כלפי מעלה והדבר יוצר תחושת טיפוס כלפי מעלה, דבר המבטא גם אמביציה וגם כושר מנהיגות וסמכותיות. בחתימה, המלים "בן־גוריון" כתובות באותיות מאד ברורות, ללא שום קישוט.

יחד עם זאת יש כאן גם נימה של דיפלומטיות, המאפשרת לו ריסון הביקורת החריפה, שמירה על יחסים קורקטיים ואגירת אינפורמציה ורגשות לשימוש מאוחר יותר בעיתוי המתאים. (האותיות נוטות להיות מינימליסטיות עד כדי הפשטה – דבר המבטא את הדיפלומטיות). יש להדגיש את הניגוד הבולט בין המינימליסטיות של האות ובין הלחץ החזק, דבר שבדרך כלל לא הולך יחד בכתב־יד. מכאן ניתן להסיק שלכותב יש עוצמה והוא אוגר אותה. היכולת להוציא את הביקורת, הכעס והאנרגיה בשעת צורך – נראים בקו הסיום.

ומיכאל בר־זוהר

כתב ידו של מיכאל בר־זוהר הינו מהיר למדי, קטן מהממוצע, נוטה לפשטות בעיצוב האותיות, צפוף למדי ובעל לחץ בינוני. צירוף תכונות גרפיות זה, כאשר הוא מופיע יחד עם תכונות נוספות, מצביע, בדרך כלל, על איש מדע או מחקר, המשקיע את מירב האנרגיה שלו בתחום האינטלקטואלי – בין אם זה בתחום מדעי הטבע, המדעים המדוייקים או נושאי רוח ופילוסופיה, הגות וכו'.

תופעה גרפית נוספת, המתארת השערה זו, הינה נטייתו לכתוב מעל השורה, כך שהמלים כאילו "מרחפות" מעליה.

חשיבתו של מיכאל בר־זוהר עניינית – הוא מבדיל היטב בין עיקר לטפל, מגלה יכולת הפשטה ולומד נושאים חדשים, אולם כושר הריכוז שלו תנודתי במקצת. אפשר לראות בכתב־היד כי אינו שומר על עקביות של הצורה, הגודל והלחץ. פעמים הוא מסוגל להתרכז במשך שעות בנושא אחר ופעמים הוא מאבד עניין מהר ואינו מגלה סבלנות בטיפול בפרטים.

חשיבתו יצירתית ומקורית, הוא מביע עצמו בצורה רהוטה ועניינית, תוך שהוא שואב מתחומי הרוח והפילוסופיה, אך גם מעולם האסוציאציות הפרטי שלו. כן ניחן בכושר אנליטי, המאופיין בדרך כלל על־ידי יכולת שמירת מרחקים בין אותיות ומלים, וחוסר חיבוריות בין האותיות – תופעות שהינן חלק מסינדרום של תכונות גרפיות, המצביעות על כושר אנליטי. כשרון זה מאפשר לו לנתח בעיות באורח לוגי.

בכתב היד ישנה גם נימה פיוטית. כלומר, היכולת לבטא עצמו בשירה. כדאי אפוא שיתחיל לשלב את הפרוזה בשירה, אם טרם העז לעשות זאת. הבעיה היא, שהוא סובל מביקורת עצמית מאוד חריפה, ויתכן שאינו מייחס די חשיבות או ערך לכשרונותיו האחרים.

התייחסותו לעבודה רצינית ואחראית, הוא משתדל לדבוק במטרות שמציב לעצמו ופועל במהירות, תוך שיקול דעת. אולם קשה לו לעבוד עם אחרים והוא מעדיף, בדרך כלל, להתבודד בין ארבעת קירות חדרו – חדר שבו כבר מצוי "הריח" המיוחד שנדבק לרהיטים ולספרים – ריח שאותו הוא אוהב ואליו הוא התרגל.

מאוד רגיש לריחות, לצלילים ולדקויות של צבעים. יש להניח שחדרו משופע בתמונות ושהוא מסוגל לשבת לבד במשך שעות ולשמוע מוסיקה – כך הוא "ממלא לעצמו את הבטריות" ומכניס את עצמו לאווירה המיוחדת הדרושה לו לכתיבה. הוא כנראה מעלה על הנייר את מה שקלט במשך שעות, ימים ושנים מחוויות, מסיפורים ומקריאה, עיסוק שאהוב עליו במיוחד.

התייחסותו לבני אדם אמביוולנטית – הוא מעוניין בקשר עם הזולת, אך נוטה להתעייף מבני אדם כאשר הם באים במנות גדולות מדי. בחברה אינו תופש את המרכז, אלא מסתפק בהערות פה ושם וזאת רק כאשר הוא בטוח שדבריו באמת תורמים לשיחה.

למעשה, מיכאל בר־זוהר הינו אדם הנהנה בחברת עצמו, בדרך כלל סומך על עצמו בתחום העבודה ודבק בעקרונותיו ודעותיו שלו. אין זה מקרה שהוא בחר לערוך ביוגרפיה על בן־גוריון: כי יש בו הצורך להזדהות עם דמות אשר עוד בחייה הפכה לאגדה. ■

שרות גאמא

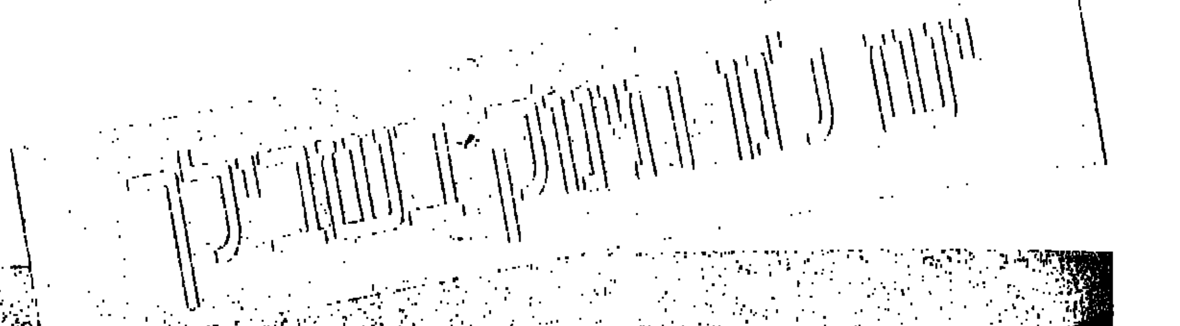

▲ קלי, דיוויד ולינדה
[illegible]

עו"ד ממולח פתח סוכנות לתיווך תינוקות בארה"ב: את בהריון ואינך מעוניינת בתינוק? יש אשה עקרה שרוצה אותו. צריך רק ליצור את הקשר הנכון, לקשור את הקצוות.

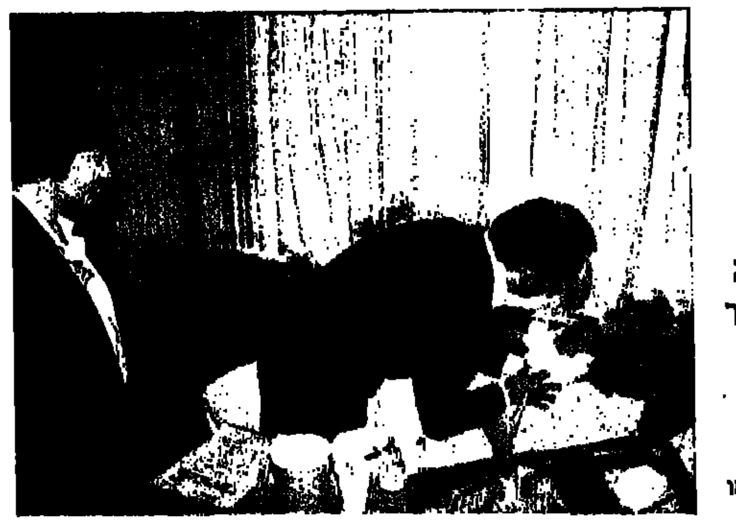

▲ קלי עם דוראנד קוק – מתווך בעשרות אלפים דולר.

◀ ילד מחליף הורים – דיוויד ולינדה לוקחים את ג'רמי בן־יומו מקלי בבית החולים.

אחד מכל חמישה זוגות אמריקנים הוא מה שמוגדר "זוג עקר" שבגללו או בגללה או בגלל כל צירוף של שניהם, אינו יכול להוליד ילדים. אבל ה"פטור" האוטומטי הזה מחיתולים ומחלות ילדים, הוא לעיתים קרובות מכה אמיתית לאנשים האלה, שכל כך רוצים ילדים.

כנגד אלה שרוצים אבל לא יכולים, ישנן אלה שיכולות – וגם עושות – אם כי לא בהכרח רוצות. 1.1 מיליון אמריקניות מתחת לגיל 20 יולדות מדי שנה, מחוץ למסגרת הנישואין.

בין אלה לאלה, באמצע, גם באמריקה הגדולה, חוגגת הבירוקרטיה. אז יש מי שעושה סדר (ומין הסתם גם כסף) מכל העניין. קוראים לו דוראנד קוק, הוא בן 41, עורך דין מקליפורניה. הוא הקים סוכנות אימוץ עצמאית, שמתאימה זוגות עקרים עם הצעירות ההרות, שמעוניינות למסור את הילד שיוולד לאימוץ. תמורת סכום עגול של עשרת אלפים דולר (כולל דמי האישפוז), אותו משלמים ההורים־המאמצים, מפגיש קוק את כל הצדדים, ומשאיר את זכות הבחירה לגבי זהותם של המאמצים בידי הגברת ההרה או בני משפחתה. שמורה לה גם זכות ההתחרטות בכל תקופת ההריון, למקרה שבכל זאת תחליט שהיא בעצם כן רוצה להיות אמא של המישהו שהיא נושאת בביטנה. "80 אחוז מכל הנשים מעדיפות לבחור בעצמן את הזוג שיאמץ את ילדן", אומר קוק. הוא כנראה יודע.

קוק הוא כבר אימפריה קטנה מסתבר, ומתאים לאמריקנים הכמהים לילדים – לא רק לאמריקנים קטנים, אלא גם לתינוקות שנולדים רחוק־רחוק ממולדתו של הדוד סם – בניו־זילנד ובאוסטרליה, למשל. את העסק שלו הוא מנהל ברצינות, עם הרבה סדר, כמו שאפשר לעשות תמורת הכסף שהוא גובה. פסיכולוג ואם ש"ויתרה" על ילדה בעבר, נמצאים כל הזמן לצד העלמה שבהריון. קוק עצמו מפקח על הכל, וזה אומר שהוא איש עסוק, כי יש לו בערך אימוץ אחד ביום, שהוא סופו של תהליך שאורך חודשים. "רוב הנשים הצעירות הללו הן אמנם בהריון, אך אינן מוכנות מבחינה פסיכולוגית וכלכלית לקבל על עצמן את האחריות שבאמהות. הן אינן מוכנות לעשות הפלה או שכבר מאוחר מדי עבורן. מצד שני יש הורים שמחכים לעיתים שבע שנים עד לאימוץ הראשון, כך שלא חסרים מועמדים מתאימים".

לינדה ודיוויד סוטאנס הם זוג עקר, נשואים מספר שניים, ניסו את כל הטיפולים – ונכשלו. הדרך היחידה לילד עוברת אצלם דרך האימוץ. קלי, אם לילד אחד וגרושה טריה בהריון, יודעת שגם עבורה רק אימוץ הוא פתרון. היא לא רוצה הפלה, אבל גם לא רוצה את הילד שברחמה. היא פונה לקוק, בעקבות מודעה שראתה בעיתון. הזוג הראשון שהציג בפניה לא מצא חן בעיניה. לינדה ודיוויד היו הזוג השני, קלי כבר היתה באמצע החודש השמיני להריונה. רק שבועיים הפרידו בין המיפגש הראשון ביניהם לבין מסירת התינוק. לפני הפגישה הראשונה תידרך קוק את הצדדים. הוא בעד גילוי לב מוחלט, בלי סודות ובלי אשליות. בפגישה הראשונה הוא נוכח, בשניה – הנפשות הפועלות כבר מתראות לבד.

ביום הלידה מגיעים לינדה ודיוויד לבית החולים ופוגשים את קלי והרך הנולד – ג'רמי. קלי בוכה בשקט ומאמצת את התינוק אליה. דיוויד נותן לה כמה דקות, אחר כך לוקח את הילד, אומר כמה מילים יפות של ניחומים ויוצא עם לינדה, כשהם משאירים את קלי בוכיה.

נשמע כמו סרט ממחטות ליגה ג', אבל בממלכת קוק זו שיגרת חיים. ■

כל מיני

יופי

חלונות ירושלים

המועצה לישראל יפה הפיקה פלקט צבעוני בנושא "חלונות ירושלים", המציג חלונות טיפוסיים לאדריכלות הירושלמית הססגונית. הנושא הזה נבחר השנה, מבין נושאים רבים אחרים, כדי לפתוח צוהר דרכו ניתן להראות את ישראל היפה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בחזות אורבנית אסתטית.

הגב' אילה זקס־אברהמוב, יו"ר הועדה האמנותית של המועצה, יזמה והפיקה את הפלקט בסיועה של הגרפיקאית זיוה סיון, שתרמה את הביצוע, התכנון והרוח האמנותית. את הנייר תרמו מפעלי נייר אמריקאיים ישראליים בע"מ. את הפלקט ניתן לרכוש (במחיר 10 ש') בסניף המועצה לישראל יפה רח' בוגרשוב 76 תל־אביב, ובחנויות למכירת מזכרות ברחבי הארץ. ■

חדש

פיפי ולישון

מתקן חשמלי אוטומטי ישחרר אותך מן הצורך לנקות אחרי החתול, ישחרר את הבית מן הריחות הנילווים. פינוקים לעשירים. ■

שרות גאמא

עיצוב

סריגה מסובבת

סרגנית סאשה קאגאן ויצירה.

סאשה קאגאן היא מעצבת סריגים בריטית שהוציאה ספר המכיל 48 דגמים מרהיבים לחורף ולקיץ. הספר, בתרגום עברי "חגיגה של צבעים" (הוצאת כרטא) הוא חגיגה לעיניים, אבל נועד אך ורק למי שמוכנה לעמול קשות על דגם מסובך וססגוני של סריגה. קשה להניח כי ניתן יהיה לשבת ולצפות בטלוויזיה וגם לסרוג את הדגם הטיפוסי של סאשה קאגאן. התוצאה הסופית היא מרהיבה, אך נשאלת השאלה אם אכן כדאי בימים אלה להקדיש ימים ולילות ליצירת "אפודה עם דוגמה" של ציצים ופרחים ופרפרים למרות שהעין עולצת למראה.

הספר כולל 48 דוגמאות של סוודרים, מקטורנים, חולצות עם ובלי שרוולים, מלוות בהוראות סריגה. לסורגת המתחילה יועד פרק "לסרוג – אין קל מזה". לא כאשר מדובר באחד הדגמים המוצג כאן. ■

תלמה הדר

עכשיו 20% הנחה על מכונת התפירה העילית

MARDIX

4 תשלומים של 100 ש"ח כ"א ויש לך מרדיקס 1510 משוכללת, מבצעת זיג זג, לולאות, כפתורים וכו'.

5 שנים אחריות מלאה – הדרכה חינם

המבצע בתוקף עד גמר המלאי

חנות המפעל – מרדיקס, בן־יהודה 192 (פינת ז'בוטינסקי) תל־אביב, טל' 229627

לירית רחוב עקיבא 132; בני־ברק. זומשלי וולף – סוקולוב 48, הרצליה. פרקש יצחק – הנטע 6, נתניה. סוכנויות דרום – רוגוזין 25, אשדוד. אוריל באר שבע. המלאכה 28, ש. כהנא צה"ל 1, אשקלון. בלום קרול – רחוב הרצל 84, רמלה. סלון פאחי – הרצל 68, לוד. פינת האושר ירושלים 5, עפולה.

ריחות הטבע של עץ הפלא

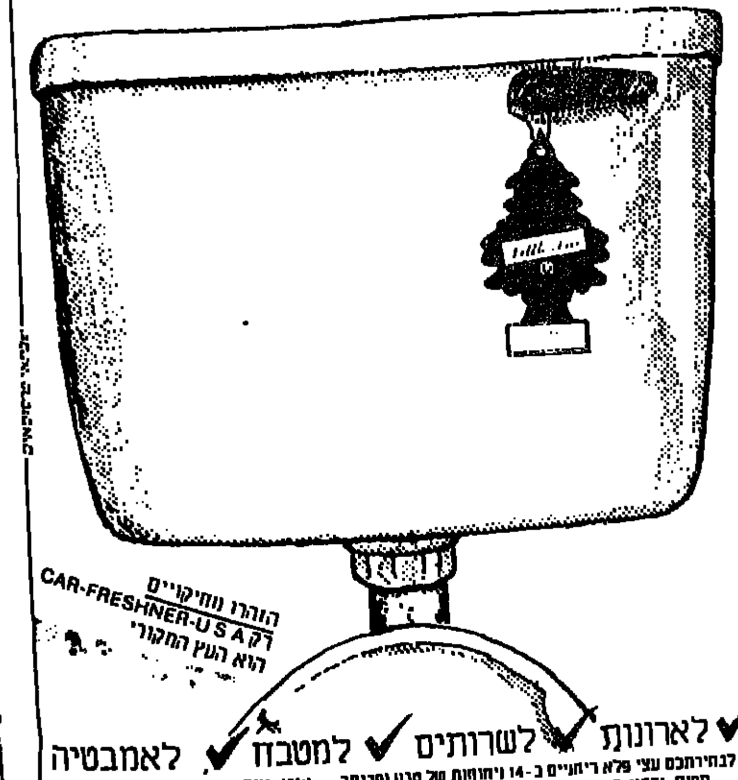

הוורד וחיקויים CAR-FRESHNER-U.S.A רק הוא העץ המקורי

✔ לארונות ✔ לשרותים ✔ למטבח ✔ לאמבטיה

לבחירתכם עצי פלא ריחניים ב־14 ניחוחות של טבע ופריחה -- אורן, וניל, קוקוס, לימון, פרח סיגל, תפוח, יסמין, זובדבן ועוד. שימו עצי ריח במטבח, בשרותים ובכל מקום בו תרצו לחוש את ניחוחות הגן המשגרים

14 עצים לריחות נפלאים

ניתן להשיג: בכל רשתות השיווק הגדולות ובחנויות לחומרי ניקוי המכל היבואן הבלעדי: אטו פרס. יצחק שדה 33, ת"א טל. 336181 5

מטבח

כד לכל דבר

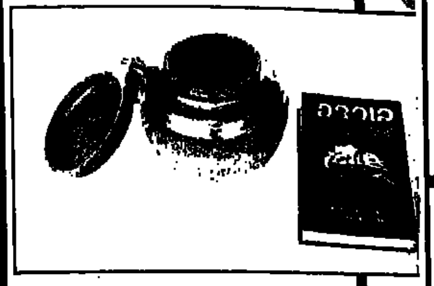

כד החרס הזה, מהיפים שראיתי בשנים האחרונות, ממש מזמין למלאו בדברים טובים. אם בא לכם לאפות, אפשר למלא אותו בעוגיות פריכות, לחילופין אפשר לאחסן בו עוגיות וביסקוויטים קנויים. אם אתם אוהבים לשמר פירות באלכוהול או בסירופ סוכר, זה הכד המתאים. הוא יכול לשמש גם מיכל לאיחסון ריבה ביתית, כלי להכנת יוגורט או לבן או כד לכבישת זיתים. ב„משכית", שם מוכרים את הכד הזה, מציעים, בין השאר, להחמיץ בו ירקות. מלפפונים, כרוב, לפת, חצילונים או כל ירק אחר שאתם אוהבים להחמיץ.

הכד, שמיוצר ע"י הקדרים עמוס ודליה בן מיור, מצופה בגלזורה מלאה. אפשר לרכוש אותו, עם מכסה קרמיקה או שעם, במבחר של גדלים וגוונים; חום אדמה, אפור, בזלת ועוד. המחיר, לפי הגודל, בין 57 ל־69 ש"ח, ובמקרה שחסרים לכם מתכונים – לכל כד מצורפת מתנה: ספר הבישול של „בורדה". ■

נורית ברצקי

מזל טוב

לוח תמיד

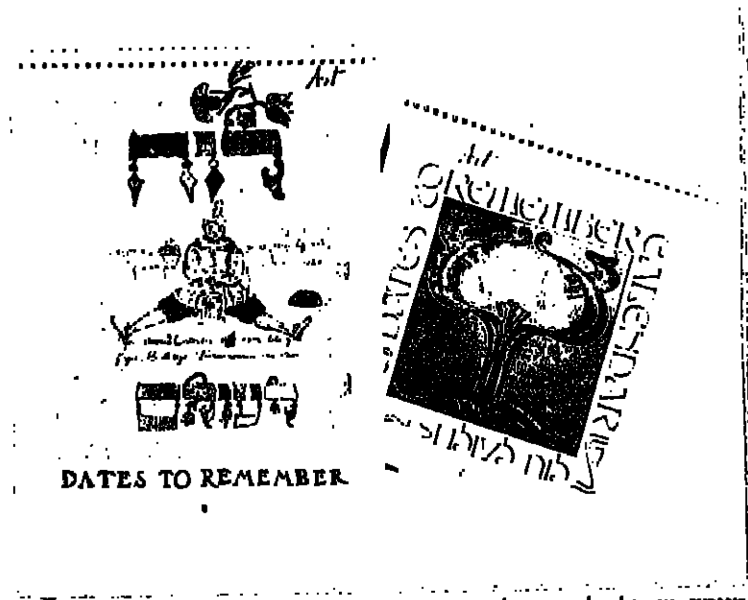

בעתון אמנם לא כותבים על יום ההולדת של דודה פרידה ואפילו לא מזכירים את יום עלייתה ארצה של בלומה, דודניתו של אבא, אבל עובדה שמאורעות אלו חשובים עד כדי כך שהם עוברים, מדי שנה, מלוח שנה אחד למישנהו, מיומן ישן ליומן חדש. רק שלא נשכח לשלוח פרחים או לפחות לטלפן ולאחל מזל טוב ואריכות ימים.

לאחרונה הופיע „לוח לעולם" („dates to remember"), לוח מיוחד, שבכל הלוחות של הוצאת טורנובסקי, מצטיין ביופיו ובאיכותו. את הלוח הזה לא צריך להחליף מדי שנה. מציינים בו את כל התאריכים והאירועים שחשוב לזכרם – ימי הולדת, ימי חתונה ולהבדיל, ימי זכרון – ותולים אותו, דרך קבע, במקום בולט בבית. הלוח מתייחד בכך שניתן לציין בו את התאריך העברי והאזרחי (או את שניהם) במקומות המתאימים. מלווים אותו ציורי 12 המזלות מתוך „ספר העברונות", כתב־יד יפהפה משנת תע"ו (1716), השמור בבית הספרים הלאומי, בירושלים. המחיר – 15.80 ש"ח.

ומי שמעדיף עיטורים בסגנון ארט־נובו, יכול לקנות „לוח לעולם", הכולל מבחר של אריחים מאוספים פרטיים באנגליה ובגרמניה מתקופה זו, בהטבעות כסף וזהב. את הלוח הזה תוכלו להוריש לנכדים ולנינים לזכרון עולם; בתחילתו יש מקום מיוחד לציון תאריך התחלת הכתיבה ושם הבעלים הראשונים של היומן. מחירו 16.80 ש"ח. וזו מתנה נהדרת לימי הולדת, לתיירים, לנוסעים לחו"ל (קלת משקל), ליום האם, יום האב וסתם, מתנה לבית. ■

נורית ברצקי

הפרוטות בלי סוף

5500 פנויים/ות מכל רחבי הארץ כבר הצטרפו וזה... משהו!!!

1175 פנויים/ות מצטרפים עצמם החודש בעלוני "קשר" וזה... משהו!!!

צוות מקצועי ומיומן, 10 שנות נסיון ושני משרדים זה... משהו!!!

עלוני "קשר" עושים את החיים קלים וזה משהו... משהו... גדול !!!

עלוני "קשר" עלון הפנויים/ות מס' 1 בישראל

לקבלתם: חייג / עכשיו!!! 03-733994, 04-446023 9.00 – 21:00 (+ שבת) העלונים נשלחים במעטפות סגורות ללא כל זיהוי חיצוני

למסע פרסום גדול דרושות בחורות בגילאי 17-25 בעלות רגליים ארוכות חטובות וחלקות. מידת כף רגל עד 39.

המעוניינות תפנינה בצירוף תמונה מתאימה לת.ד. 33810 תל־אביב, עבור פרוייקט „קיץ 87". המתאימות תוזמנה לראיון ולצילומי נסיון.

קורסים ל־ויטראז' התזת חול וניפוח זכוכית, סילוקה 03-813563, 03-837149

משכית

תערוכת תכשיטים של מרים הירשוביץ הכוללים את „ברכת הכהנים"

מבוססים על האוסף שנחשף בחפירות בירושלים מהתקופה שלאחר חורבן בית־ראשון.

29.1.87 – 18.1.87 „בית משכית" – רח' פרישמן 13 תל־אביב
9.2.87 – 1.2.87 „משכית" – רח' בן־יהודה 32 תל־אביב
20.2.87 – 10.2.87 „משכית" – רח' הרב קוק 12 ירושלים

בחודש האופנה – 20% + 30% + 40% הנחה

חבר מאותו כוכב

מילכה למדן

נציג ארץ ישראל היפה

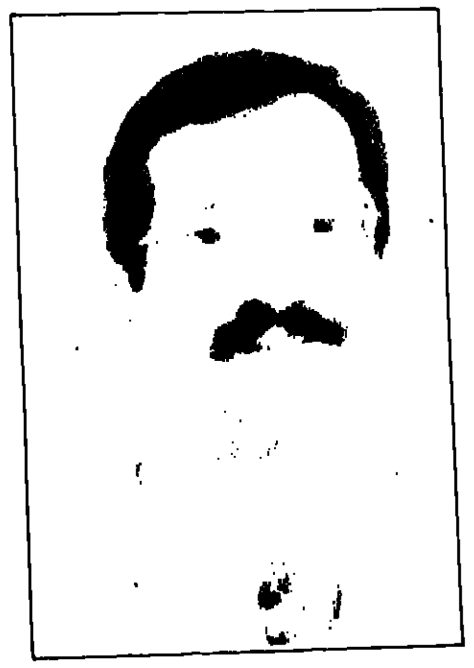

אמנון. מחפש דתית־מסורתית.

מי שינסו להגדיר אותו „ישראלי יפה" לא יטעו בהרבה. אמנון, אורח הערב בתכנית ההכרויות „חבר מאותו כוכב" הוא רווק בן 29, יליד תל־אביב, היה פעיל לאורך כל שנות נערותו בתנועת־נוער (בני־עקיבא ומעט גם בצופים הדתיים) אוהב את ארץ ישראל, מדבר על־כך בלי שום הצטעצעות, מאמין בנתינה, בתרומה, בהתנדבות, בכל אותן מלים שאצל חלק מאיתנו כבר קיבלו מזמן מרכאות (בלי להכנס, כמובן, להסברים המקובלים על הסיבות לכך).

היום אמנון הוא רכז חינוך חברתי באחת מרשתות־החינוך הגדולות בארץ, ומתייחס לעבודתו שם באותה מסירות ואיכפתיות שמאפיינות את גישתו לכל דבר שבו הוא עוסק.

אמנון הוא בהחלט „איכפתניק". כשהיה תלמיד תיכון – שימש יושב־ראש מועצת התלמידים בבית־ספרו, כשהיה סמל־מבצעים בצה"ל הקריש לכך ימים ולילות הרבה מעבר לנדרש ובהערכה שניתנה לו ע"י הממונים נכתב בין יתר התשבחות גם כי הוא „מסור, אחראי, יעיל וחרוץ, מתמיד, יסודי ובעל־יוזמה". כשהשתחרר והחל לעסוק בהדרכת־נוער לא ויתר במקביל על השתלמויות בהיסטוריה, גיאוגרפיה של ארץ־ישראל, תולדות הציונות ועוד ענפים הקשורים בצורה זו או אחרת לחינוך לאהבת־הארץ. על החוויות שעבר כשנקלע לראשונה לסביבת נוער־שוליים ועל האופן שבו השתלב בסביבה הזרה לו כל־כך יספר אמנון בוודאי הערב, בעת השידור החי.

באותו שידור תוכלו גם לשמוע מפיו, קוראות „סגנון", הרחבה מפורטת של הנקודות הספורות שהועלו כאן באמת רק על קצה־המזלג. אבל מה שחשוב לפרסם בדפוס היא הגדרת בת־הזוג שאמנון מחפש, וזאת למקרה שגם אם אינכן רואות את עצמכן עונות עליה, יתכן שאתן מכירות חברה, שכנה, או קרובת־משפחה שעליה הייתן מעוניינות לספר בשידור החי ב„פינת הממליצים" (מה שאמור גם כלפיכם כמובן, קוראי „סגנון" הגברים).

ובכן, הנקודות החשובות שבהגדרה: „בראש וכראשונה דתית/מסורתית (אמנון חובש כפה סרוגה) כנה וישרה, בוגרת, אחראית יציבה, ופתוחה ללמוד להבין ולקבל דברים. אשת שיחה, בעלת אישיות עצמאית, רוצה להמשיך להתפתח ורצוי גבוהה מ־1.65 מ'".

עד כאן טיפ־טיפה על אמנון וציפיותיו מי שמבקשים ליצור איתו קשר מוזמנים לטלפן ל־03־210111 הערב, אחרי חדשות 22.00 ברשת א' של קול־ישראל ולשוחח איתו באופן ישיר. ■

כאן, ממש כאן, 4 ימים ו־4 לילות

ב־109 ש"ח

תוכל להעביר 4 ימים ו־4 לילות של חופשה מהנה שעליה חלמת
במלון הולידיי טבריה
עם מועדון־לילה מפואר ושלל תכניות מגוונות, בריכת־שחיה, מחוממת, מועדון בריאות, סאונה, ג'אקוזי, מתקנים רבים, מטבח עשיר ומגוון בטעמים פיקנטיים.
המחיר כולל דמי שירות, לא כולל מע"מ טלפון: 067־21901-2-3
המבצע עד 15.3.87

לנכי צה"ל – עכשיו אפשר להתקבל למלון הולידיי עם הפנייה ממשרד הבטחון, לאחר שנעשו במלון כל השיפורים הדרושים, ללא תוספת מחיר. התקשרו עוד היום לטלפון: 067־21901-2-3.

אנחנו לא מאמינים באהבה ממבט ראשון

אנחנו מאמינים שבחירת בן זוג זו החלטה רצינית מאוד, רצינית מכדי להשאירה לסערת רגשות פתאומית או החלטה חפוזה.
אנחנו מאמינים בלדעת את כל הפרטים לפני, כדי שזה יהיה באמת באמת טוב ומוצלח – אחרי.
אנחנו מאמינים שכדאי לך לפגוש את הלנה.

לקביעת פגישה –
טל. 03־204430/1
עד שעה 21.00

Helena International הלנה

אלי שלוש 1 שדכן משפחתי פרטי
(לא משרד!) בעל מאגר פנויים/יות איכותי
טל. בבית: 03-990507, 03-991949 (גם בשבת).

אירוע

תלמה הדר
צילום: גאמא

ברוס ג'נר. אלוף האולימפיאדה למען האולימפיאדה.

ברוק שילדס. כוכבת בקאלגרי, קנדה.

טוני פרנציוזה. שחקן טוב בשלגים.

כוכבים למען האולימפיאדה

ארנולד שוורצנגר ורעייתו מריה שרייבר.

בקאלגרי, אתר סקי בקנדה, התכנסו ובאו מספר כוכבים אמריקנים במטרה כפולה: לשמור על הכושר וליטול חלק באירוע חברתי שהכנסותיו קודש לאולימפיאדת הסקי שתיערך במקום ב־1988.

בין הבאים: איש השרירים ארנולד שוורצנגר שהפך לשחקן קולנוע ולאיש־עסקים אשר נשא לו לאשה לא מכבר את בת משפחת קנדי מריה שרייבר. גם היא באה אתו. מריה היא מראיינת טלוויזיה נודעת. לה יש שרירים בשכל. באירוע הסתופפו תחת גג אחד גם ברוק שילדס שחקן הקולנוע טוני פרנסיוזה, לורנזו לאמאס, לאמאס ברוס ג'נר (האלוף האולימפי לשעבר סטיב קאנאלי (מ„דאלאס"), והדוקטור לסקס רות וסטהיימר אשר הצליחה להיות אשה־לכל־עת: היא מתראיינת ומראיינת בטלוויזיה, מופיעה בסרטים, כותבת ספרים, מאמרים ועושה המון סקס בדיבורים וציחקוקים... ■

סטיב קאנאלי מ„דאלאס" לקנדה

לורנזו לאמאס. גם אבא, פרננדו לאמאס, היה כוכב יפה.

יהודית תנוך

חזרו לאופנה: כפפות עם כל דבר.

עור

פרופסור כריסטיאן ברנארד התפרסם כמשתיל הלבבות הראשון בהיסטוריה הרפואית, אחר־כך נטש את הכירורגיה ולאחרונה עבר לתחום שונה לגמרי, מחקר הזדקנות העור. תוצאות מחקר זה הניבו סדרה של תכשירי־טיפוח המיוצרים ונמכרים בשוויצריה בשם "גליסל". בארנארד גילה, שבעור צעיר יש ריכוז גבוה של חומר שנקרא גליסו־פינגו־ליפיד, שהוא קורא לו, בקיצור, "g.c.l". לחומר זה יש תפקיד חשוב, אומר בארנארד, בשמירה על העור בפני פגעי־הזמן. מה שבטוח, שזה יביא לבארנארד לא רק פרסום חדש, אלא גם הרבה כסף. התכשירים האלה יקרים, מחיר סדרה שלמה כמאתיים דולאר. ■

ידיים צבעוניות

אם קר לכם בידיים בימים קרים אלה, תשמחו לשמוע שכפפות חזרו לאופנה לא רק כמחממות־ידיים, אלא גם כפריט אופנתי. בכפפות חורף 87' זה לא רק עור ואריג, אלא גם יצירות ממש, רקומות בפנינים ובמבריקים ובזכוכיות, ממש כמו פעם, לפני הרבה שנים. בארץ אין עוד כאלה: בחנויות הארנקים יש רק כפפות רגילות, מעור דק, בצבעים שונים. בחנויות הסידקית והאביזרים אפשר למצוא כפפות סרוגות מצמר צבעוני, או מאריג סינטטי, בשחור ולבן. לובשים אותן, קצרות עד לפרק כף היד, או ארוכות אפילו עד המרפק, יחד עם צעיף באותו גוון. הן מחממות את הידיים וגם מוסיפות צבע לבגדים. אם שמרתן אותן במגירה בשנים שלא היו באופנה – תוציאו אותן. כפפות זה אחד הפריטים הבודדים שחזרו לאופנה בלי שינויים. ■

למעלה: סטייל בן־חור ("אלכסנדר'ס"). משמאל: נעלי־בית עליזות ("נעלי דפנה").

מה ננעל באביב

יצרני־הנעליים לא ישנו בחודשי החורף, הם כבר גמרו להכין את מה שננעל באביב, ובשבועות האחרונים הציגו אחדים מהם בתערוכות שנערכו בבתי־מלון, את מה שיילך על המדרכות כשייגמר הגשם.

הרומאים היו מרגישים כמו בבית בסנדלים החדשים של "אלכסנדר'ס", שעוצבו בהשראת סנדלים סטייל "בן־חור", שעוטפים את הקרסול ברצועות רחבות. כדי לשוות להם מראה יותר קליל תוֹרדו אותם בחורים, כמו תחרה. הסנדלים מקושטים בקישוטים של מטבעות עתיקות ופיסות מתכת עם פיתוחים, שמשובצות ב"אבנים טובות" מזכוכית טהורה, באדום בכחול ובירוק.

למי שלא אוהבת לראות את עצמה בשטוחות, דאגו לסנדלים קלילים, שמתנשאים על עקבים בגבהים שונים, שבאביב־קיץ 87 הם דקים ומעודנים מבעבר. אפילו עקב ה"דוקר" נראה כאילו עשה [illegible] המסטיק בעולמו [illegible]

ובמקומם באו צבעים כמו צהוב־בננה, כחול עז, אדום, וירוק כהה.

ב"מגה" הלכו על המראה העשיר לנשים ולגברים, במוקאסינים רכים, צבעוניים, שיהוו בחדשים הקרובים הנעליים הפופולריות ביותר ברחוב. העקרון המוביל במוקאסינים האלה הוא, שהן נראות כמו נעלים של עשירים, בעיקר בלבן, כמו שנועלים האיטלקים והצרפתים בעלי־היאכטות בנמלי הים־התיכון.

"איטליאנו", התמקדו על סנדלים ונעלים אלגנטיות, הצבעים השולטים הם שחור ולבן, כל אחד לחוד וצירופים של השניים באותה נעל. החמרים – עור ולכה ועור קלוע מרצועות דקיקות, נוח וגמיש לכפות רגליים בעייתיות. הנעליים מקושטות בפריטים כסופים או מוזהבים.

גם ב"נאות" חשבו על סנדלים נוחים. החידוש אצלם הן רפידות רפלקסולוגיות, שנוספו לסוליות הטבע, עם בליטות ושקערוריות שמתאימות את עצמן למבנה כף־הרגל ומפעילות לחץ בנקודות מגע מסויימות, שמקלות על כפות רגליים כואבות. את הנעליים מעצבת מיכל טייכמן, חברת קיבוץ, אם לשלושה, שהתמחתה בנושא זה ועוסקת בו מזה שש שנים. לסנדלי־הטבע עיצבה טייכמן גפות צבעוניות וצעירות, בצבעים שמזכירים את שעוני־הסווטש השוויצריים.

"נעלי דפנה", הוסיפו לנעלי־הספורט שלהם צבעים עליזים כניגוד לסוליות הלבנות, ואת הנעליים השלמות הם עושים עכשיו גם מאריגים עם הדפסים, פרחים, נקודות לבנות על רקע צבעוני. הגזרה דומה לנעלי־הבית של השנים האחרונות, הנועד הולך בהן לכל מקום. חידוש נוסף, נעלים שלמות, עשויות מרשת צבעונית מחוררת. ■

עיניים בשחור ושפתיים של אש

"אימאג'ס" זה לא רק תדמיות באנגלית, אלא גם שמו של איפור החורף של "הלנה רובינשטיין". ההשראה באה מהחשיפה לתדמיות השונות שאנו רואים בקולנוע, בטלוויזיה ובווידיאו, ולמעשה יש בו שני איפורים. האחד, "וייברויישן", עם בסיס בהיר מאוד בגוון שנהב, המדגיש את העיניים, המודגשות באיילינר ובעפרון שחור, עם צלליות בגווני אפור על העפעפיים. השני, "סופיסטיקיישן", עם בסיס בגוון בייז', גבות מודגשות במסקרה חומה, איילינר ועפרון חום והחומים ומדגישים את העיניים, שמאופרות בצלליות בגווני צהוב, חרדל וחום. השפתיים באיפור החורף [illegible] בצבע אדום אש [illegible]

▶ נערת איפור החורף

עירית שמגר

מ"עמנואל" ל"החולמים"

כריסטין בואסון – צרפתיה קטנה ונמרצת, אוהבת מכוניות מירוץ, ספורט תחרותי. פעם חלמה להיות טייסת סילון, כמו אבא שלה. היום היא שחקנית קול־נוע. הקריירה שלה על הבר החלה בסרט מפורסם מאד ושמו "עמנואל", כאן בארץ היא מצטלמת בשביל "החולמים" סיפור על ראשית הציונות. שנת 1919 בג־ליל. כריסטין היא סימה, חברתה הטובה ביותר של הגיבורה אנדה (קלי מקגילס) אחד הגיבורים מאוהב בה אך היא חושבת על אחר.

סיפור מן החיים? "לא מן החיים שלי. אני לא הייתי

קריסטין בואסון. עכשיו ציונית.
צילום: צבי ישראלי.

מחכה לשום גבר. אם הוא לא מעונין בי – הייתי מחפ־שת מישהו אחר." האם היא אוהבת סיפורי אהבה? "אני אוהבת סיפורים מענינים ומה שהכי חשוב לי – שהסר־טים יהיו שונים זה מזה. אני שונאת לגלם כל הזמן אותה הדמות, איני אוהבת שידביקו לי תוויות".

בשביל התפקיד של סימה היא נזקקה למראה מורעב ולחוץ. בפעם הראשונה בחייה כריסטין הדקה נכנסה לדיאטה. "בדרך כלל אני אוכלת כמה שאני רוצה ואיני משמינה אף פעם, אך עכשיו הייתי צריכה להיראות שדופה במיוחד ונכנסתי למשטר. פעם ראשונה ראיתי שזה באמת קשה. אני לא מקנא כמי שצריך להתנזר מאוכל, זה נורא."

היא תהיה כאן עוד כמה שבועות, ביקור שני בארץ, עבודה שניה. בפעם הראשונה הייתה כאן שבוע בסרט שביים מיקלוש יאנצ'ו על פי אלי ויזל – "השחר". אז הייתה בת חבורת טרוריסטים יהודיים שחטפה קצין בריטי ומוציאה אותו להורג. עכשיו היא חלוצה־בגליל. זה הופך אותה למומחית לענייננו. "כמעט. אני לומ־דת. בשביל התפקיד הזה קבלנו חומר קריאה רב על ישראל וכרגיל מה שלמדתי זה כמה מעט אני יודעת".

הַרְפִּיק גֶ'ט

מתגייס לשרותים

אידיאלי לניקוי אסלות לבנות וצבעוניות.

כשמצטברת אבן על דפנות האסלה,
כשהכתמים מופיעים והחיידקים חוגגים,
מגייסים את הַרְפִּיק גֶ'ט לשרותים.
כי מה שאקונומיקה לא יכולה לעשות, עושה
הַרְפִּיק גֶ'ט - הנוזל הכחול הכל־יכול.
מתיזים מעט מהנוזל, ממתינים 10 דקות ו...
האבן מתפרקת, הכתמים נעלמים, החיידקים
מושמדים, האסלה
הלבנה מבהיקה
והצבעונית־מבריקה!

הַרְפִּיק גֶ'ט -
המוצר המוביל באירופה

טיב עולמי במחיר עממי רק 3.18 ש"ח

כל מוצר של יעקבי בול!

ברשתות השיווק ובחנויות חומרי ניקוי. יבואן: יעקבי ובניו בע"מ, החשמל 1 ת"א. טל. 621565

ניקוי בדי ריפוד ושטיחים
באחריות - בביתך או בעסקך

אחים ראובני

בין לקוחותינו תערך הגרלה
ובה: 2 מכוניות, טיסה לאירופה,
3 ימים בקלאב אין.

03-854052 - 895817

24 שעות ביממה

לתושבי חולון

מודעות ל"סגנון"
מתקבלות בטלפון 885885

הסל של מיכל

דבק טוב

כל מי שאוהב לעסוק במלאכות קטנות בבית, מחפש תמיד אחרי דבק טוב. בקופסת הדבק שלי היה חסר תמיד דבק עץ יעיל, שאינו צמיג, צהוב ולא כל כך מוצלח. "דבק הנגרים" הסטנדרטי לא ענה על כל הבעיות. עכשיו מביא לנו מפעל הדבקים "נצח" מקיבוץ גזר, דבק חדש "עץ לעץ". זהו דבק נוזלי, עמיד ברטיבות, המתקשה עם ההתייבשות. כימאית המפעל ז'וסלין צפרוני, נעזרה בידע אירופאי והצליחה לייצר מוצר העונה לתקנים הבינלאומיים אך בעיקר הוא צח, ונעים לשימוש. בחנויות מוצרי בנין.

קצפת בקלות

"מוריק מקציף" מיובא לארץ ע"י חברת "גרדה", מגרמניה. המכשיר פשוט ויעיל, באמצעותו ניתן להקציף שמנת תוך 45 שניות, ולהוריק – תוך הרכבת פיית הקישוט הרצויה – את הקצפת אל העוגה או המעדן. 24.36 ש"ח, בחנויות לכלי בית ורשתות השיווק.

חושבים על השיניים

איך משכנעים את הצעירים שבבני הבית לצחצח שיניים? אפשר ל"נדנד" להם בכל בוקר וערב, אפשר לפתות אותם במשחות שיניים בעלות טעם מתוק או מברשות חשמליות.

חברת "טבע" בחרה לעשות זאת בעזרת שעון חול קטן, דקורטבי כל עוד לא ירד כל החול לתחתית – יש להמשיך בציחצוח. את הגימיק החדש מצרפת החברה לכל הרוכש 4 אריזות משחת שיניים "אלמקס".

★

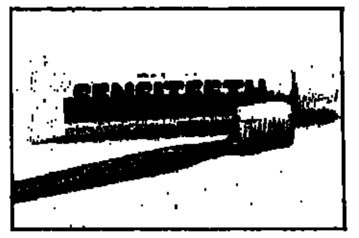

לבעלי שיניים רגישות מציעה חברת "אגיס" את משחת "סנסיטיס". לדבריה זוהי משחה דלת קצף, המותירה טעם רענן והרגשה נעימה, והיא מיוצרת על מנת לענות על הצורך המיוחד של בעלי רגישות. 6.90 ש"ח.

תלחץ קטשופ

מה כבר אפשר להוסיף לקטשופ? "עסיס" הוסיפה לשם המוצר את האות "וו" וכך הפכה אותו ל"קווטשופ" – קטשופ בבקבוק שניתן ללחוץ עליו, במקום בקבוק הזכוכית המקורתי. אוהבי המוצר הזה, המכירים את התיסכול שבניעור הבקבוקים המתייבשים, ישמחו ללחוץ על בקבוק הפלסטיק מבלי לחשוש מהתזה. הבקבוק גדול – 750 גרם, ומחירו 4.13 ש"ח.

מרכך כביסה

חברת "קדם" שהביאה לנו את "פנטסטיק", הוציאה לשוק מרכך כביסה חדש בשם "סופטקס". התכשיר החדש הוא בעל ריח נעים, אך מתנדף די מהר. יש להוסיפו בשטיפה האחרונה בלבד. 2.18 ש"ח.

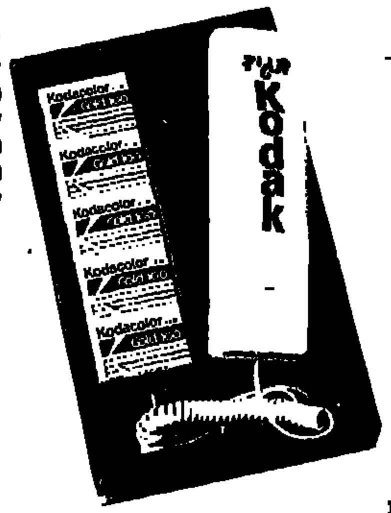

סרטלפון

קודאק מציעה לכם, זוללי סרטי הצילום, לרכוש 5 סרטי "קודאק גולד 100" באריזות מבצע, המכילה גם טלפון לחצנים במחיר 57 ש"ח. סרטי הצילום הם בעלי רגישות מיוחדת ומיועדים למקצוענים או חובבים בדרגה מקצועית, ובכל אחד מהם 36 תמונות. למה טלפון? שתוכלו לצלצל ל"חבר'ה" ולספר איך יצא לכם...

נגמרו הפיצעונים

סבון גופרית, "ים המלח", הוא סבון היגייני, המיועד למנוע זיהומים, לחטא עור הסובל מפצעונים, ולשטוף אזורים אינטימיים בגוף. הוא מיוצר על בסיס שומן בלתי רווי מן הצומח, מכיל גופרית הגורמת לחיטוי אך מכילה גם שמן זית, קוקוס ודקלים המונעים יובש. "ים המלח" מיוצר על ידי חברת י.

מלכי, שמוצריה מוכרים עד כה בבתי טבע, ובתי מרקחת. הסבון החדש, פרי פיתוח מקומי כבר זוכה להצלחה ביצוא ומוצע מעתה לשוק הרחב. 3.20 ש"ח, בחנויות תמרוקים ורשתות השיווק.

שטיחים מהגליל

חברת חדשה ומענינת ליצור שטיחים ארוגים, הוקמה בקיבוץ פלך אשר ברמת תפן, בגליל. מזה שנתיים, מועסקים בה שמונה עובדים המיצרים מצמר מיובא שטיחים בדוגמאות שיוצרים עבורם מעצבים־אמנים. את השטיחים אפשר לראות ולרכוש בת"א, בבית הביטאט, שם ניתן גם להזמין שטיחים על פי העיצוב האישי ובהתאמה לריהוט הקיים.

נוזל לכביסה

מאז התחלתי לכבס אריגים עדינים, בעיקר סודרים בחורף, העדפתי נוזל כביסה על כל האבקות. שמפו לכביסה הוא נוח יותר, אינו משאיר גרגרים לא

נמסים, נשטף היטב ותסכוני בשימוש. לאחרונה הצטרפה חברת "שמן" ליצרני השמפו לכביסה והוסיפה לסדרת "סוד" נוזל לכביסה בעל ריח נעים. מצוין לכביסה עדינה.

שירות מתוק

שירות "עלית" לילדים: למכתבים שעולחת אליהם החברה, על פי רשימות גילאים שהיא בוחרת, מצורף שובר הנחה. המכתב מגיע סמוך לתאריך יום ההולדת, והילד (או הוריו) המביאו לחנות ממתקי "עלית" מזוכה בהנחה בת 13 אחוז על כל קנייתו. את המכתבים המתוקים שולחת החברה על פי שיקוליה.

נדבק ומבריא

חתך קטן, המזיל דם, הוא אולי לא פציעה חמורה אך מאוד מרגיזה. שוטפים היטב, עוצרים את הזרימה ומחפשים פלסטר.

בשלב זה מתחיל המאבק, בדרך כלל ביד אחת או בעזרת השיניים, לפתוח את הקופסא, להוציא את הפלסטר, לקלף ממנו את נייר המגן ולהצמידו למקום שנפגע. חברת "סלואפלסט" הישראלית מציעה מעכשיו "מסטר פלסטר" – איספלנית גמישה, המכילה חומר אנטיספטי, והיא בעלת חרירי אוורור העוזרים להגלדה מהירה. 40 יחידות באריזה, 3.57 ש"ח.

מיכל הולצמן

מועדון
והדרום
לקוראי
כרטיס טיסה ל-
LONDON
בהגרלה חודשית
נתן הוץ
ושקורה ג."דוויטש"
כרטיס קולנוע – על קניה מעל 25 ש"ח
עט בלורגף – על קניה מעל 50 ש"ח
מחשב כיס – על קניה מעל 150 ש"ח
מחשב ועט – על קניה מעל 750 ש"ח
מצלמת פולארויד – על קניה מעל 2000 ש"ח

מוסך צמרת
פחחות וצביעת מכוניות בשיטת קרני לייזר
א. התעשיה (מול סולל בונה) – באר שבע
טל. 057-38386

נטליס
NATALYS
בגדי איכות לילדים.
באר-שבע
רח' רמב"ם 33
טל. 057-34250
057-70908.

שרות רכב פורד
בהנהלת אלי לוי

באר שבע, רח' העצמאות 48
טל. 39017, 057-72027
תיווך מהיר
תיווך, השכרה, מכירה
מגרשים, חנויות, עסקים

שיש למטבחים:
מבצע חסר תקדים ב-12 תש'
טל. 057-51015
א. התעשיה, רח' המלאכה 27, ב"ש

שיש גרניט למטבחים
קרמיקות מכל הסוגים
א. התעשיה, רח' פנחס וזווצב
טל. 78623

ממתקים, מתנות וצעצועים
מבחר עשיר של סלסלות לאירועים
רח' הדסה 54, טל. 79589

עדשות
ומשקפיים
באר-שבע
רח' קק"ל 138, טל. 74278
נורדי גשחרי חדש 2, טל. 55330

קרמיט
קרמיקה
חמרי בנין,
קרמיקה ואינסטלציה סניטרית
באר שבע, עמק שרה, רח' הפלס 9
טל. מח' חמרי בנין: 057-32172, מח' קרמיקה: 057-37885

מרקל
מוצרי חשמל ביתיים,
כלי נגינה, ריהוט,
דלתות פלדה ושעונים
רח' רמב"ם 33 באר שבע טלפון 34250 - 057-70908
לצרכן "יקנ"ו" עם מרקל
2400 ש"ח ב-12 תשלומים
מנוי 50 סרטים חינם
ומצלמת פולרויד חינם!

מכשירי כתיבה
רהיטי משרד
צעצועים
באר שבע
העצמאות 20
טל. 057-36195

מוסך
כרמלי בע"מ
סוכנות ראשית למכירת רכב חדש
מוסך מורשה לפיז'ו, סיטרואן, טלבוט, סוזוקי, ג'יפ.
דרך חברון 3, ב"ש
טל. חנות: 33210
טל. מוסך: 77021, 057-79934

כל-בו
דקורציה
באר שבע
שטיחים
מחלוץ 112, טל. 057-38729
הפלמ"ח 43, טל. 057-72197

בוטיק "קליק"
אופנה אקסקלוסיבית
לגברים ונשים
יאיר 42 באר-שבע טל. 30084

צעצועי הלל
מסדרת
הרובוטריקים.
יבוא שיווק והפצה
הרצל 33, טל. 057-70303, בארשבע

ביצוע עבודות הטיוח ובנין
באר שבע קרית יהודית 222/5 טל. 057-32463

ביג בים
כשר למהדרין
4.9 ש"ח לארוחה מלאה
* ניתן להזמין ארועים עד 50 מקומות
* הספקת מזון למפעלים ומוסדות
טל. 057-36401

מרכז קניות לעובד

מי שעובד יודע את ערכו של הכסף לכן הוא בודק, משווה, דורש תנאי תשלום נוחים ושרות. בקיצור הוא צרכן טוב יותר. לאלה כדאי להכנס ל"מרקל" - מרכז קניות לעובד, בבאר שבע. השרות, המחירים ותנאי התשלום הופכים את הקניה כאן לכדאית יותר.

בקומת המסד של מרקל שוכן אולם תצוגה למוצרי "נטליס", המיוצגת כאן ע"י מרקל. כאן אפשר לראות מגוון מוצרים לתינוק, לילד, וליולדת - כל מה שדרוש, ממוצץ ועד בגד הריון וריהוט לחדרי ילדים. החברה הצפתית "נטליס" ידועה זה מכבר באיכותם ויוקרתם של מוצריה.

בקומה התחתונה של מרקל שוכן אולם התצוגה למוצרי חשמל ביתיים. מרקל היא הסוכנות הראשית בדרום של מוצרי "אמנה" מארה"ב - מקררים, מקפיאים, תנורי מיקרוגל ועוד, ושל חברה "מילה" הגרמנית המייצרת מכונות כביסה, מדיחי כלים, ואף ריהוט מטבחים. אפשר להזמין כאן ריהוט מלא למטבח - לפי קטלוג מפורט, ולאחר יעוץ על ידי ארכיטקט וכמובן, במידות המתאימות. הריהוט יגיע לארץ ויורכב תוך חודשיים.

כן ניתן לרכוש כאן את כל מבחר מכשירי החשמל לבית לרבות מכשירי טלויזיה, וידאו, מערכות סטריאו וכדומה, מתוצרת מיטב החברות: חדיראן, אמקור, אלקטורה, קריסטל ועוד.

העקרון הראשון המנחה את "מרקל" הוא אמינות - החל מהיעוץ ועד לעמידה במועדי האספקה.

והדבר החשוב ביותר: את כל המוצרים במרקל ניתן לרכוש בשניים עשר תשלומים בעזרת כרטיסי האשראי ויזה או ישראכרט. - בשתי שיטות חישוב - תשלומים לא צמודים ונושאים ריבית, או צמודים לדולר ועם ריבית נמוכה מאוד.

"מרקל" רח' רמב"ם 33 באר-שבע
טלפון: 34250, 057-70908.

מועדון ד"ר פישר

על תינוקות והזדקנות העור

תהליך הזדקנות העור מושפע מגורמים תורשתיים וגורמים סביבתיים כמו קור, רוח, חימום מלאכותי בחורף הגורמים ליובש וגרויי עור ועודף קרני שמש הגורם להזדקנות מוקדמת של העור.

עובדה היא שחשיפה לקרני שמש מסוכנת לבריאותינו. הקרינה החודרת לעורנו מצטברת במשך כל ימות השנה ונותנת אותותיה רק כעבור שנים רבות. חשיפה לשמש מגיל הינקות בלי הגנה מתאימה מסכנת את האדם לכשיתגבר. מגיל הינקות יש להגן על העור מקרינת שמש (וזה בניגוד למה שמקובל היה לחשוב שכאילו השמש מועילה לתינוק).

הזדקנות מוקדמת של העור, גדולי עור שונים סרטניים וכאלה שאינם סרטניים. סכנות אלה אפשר להקטין אם הורים יהיו מודעים לבעיה וינקטו באמצעי הגנה מתאימים שיביאו להקטנת זמני החשיפה לשמש או להקטנת כמות הקרינה המגיעה לעור התינוק על ידי שימוש קבוע במשחות המכילות חומרים מסנני קרני שמש.

רבות ההוכחות המדעיות ששימוש קבוע בקרמים המכילים חומרים מסנני קרנים בימי הילדות מפחית את הסיכון להתפתחות גדולי עור ומאט את תהליך הזדקנות העור כאשר התינוק יגיע לבגרות.

קרם פנים לתינוק מסדרת ד"ר פישר לתינוק פותח במיוחד לענות לבעיה זו ובד בבד לטפל ביובש עור המופיע ומתגבר בימי החורף כתוצאה מתנאי מזג אויר כמו קור, רוח ותנורי חימום בבית. קרם פנים לתינוק מכיל פנטנול (ויטמין B5) הנספג לעור ועוזר לשמירה על התפקוד התקין של תאי העור, שמנים עדינים השומרים על לחות העור וכן חמרים מסנני עודף קרני שמש מזיקות במשך כל ימות השנה.

Dr. Fischer

דיאטה

רות קרייצרדביג,
דיאטנית קלינית

הסידן בורח לך

מודעות לחשיבות הסידן בגוף גוברת בימים אלה, עם „מיתקפת ההסברה" שעורכת קופ"ח בנושא זה. העובדות הן אלה: כל אשה מגיל 30 מתחילה לאבד סידן מעצמותיה. אצל הגבר התהליך מתחיל מאוחר יותר והיקפו מצומצם יותר. התוצאה: עם ההזדקנות, נעשה הגוף שחוח, הקומה מונמכת ועולה סכנה של שבר בעצמות. זוהי מחלת האוסטיאופורוזיס.

בעצמות פועל תהליך קבוע של תחלופת סידן. בגיל צעיר, נכנס לעצמות סידן רב יותר מאשר יוצא מהן. עם הגיל חל המהפך – בריחת הסידן גוברת על כניסתו. „משיכת־יתר" זו היא המקור לצרות.

תהליך הבלות הוא אחר מגורמי הסיכון לאוסטיארפורוזיס והוא קשר בהפסקת הפעילות של הורמונים עם הפסקת הווסת. אולי גם תורשה, גזע, מין ומידת הפעילות הגופנית, משפיעים על מידת הבריחה של הסידן. אצל בני הגזע השחור, למשל, העצמות עבות יותר מאשר אצל בני הגזע הלבן והאסיאני. גורם משפיע אחר הוא כמות הסידן שבאה לגוף עם המזון במשך עשרות שנים, עד להזדקנות.

כמות הסידן בגוף היא בדרך כלל 2 אחוזים מהמשקל. כלומר – אשה שמשקלה 60 ק"ג, כמות הסידן בגופה הוא 1,2 ק"ג. 99 אחוז מהסידן נמצא בעצמות. הגוף זקוק לכמות סידן בדם כדי לקיים תהליכים, כגון: קרישת שם, מעבר התגובות בעצבים, התכווצות השרירים (כולל שריר הלב), ועוד. היעדר סידן יגרום לחוסר תקינות בפעילות העצבים והשרירים: לעייפות, לקמטים בפנים, ועוד. לדם יש עדיפות על העצם. אם חסר סידן בדם (פחות מ־9,5–11 מיליגרם), הוא יילקח מהעצם.

אם התפריט היומי עני בסידן, הדם ימשוך את הדרוש לו מ„בנק־הסידן" שבעצם. בכך נפתרה בעיית השרירים והעצבים, אך נוצרה בעייה חדשה – צפיפות העצם.

הגיל גם הוא מהווה גורם סיכון לאוסטיאופורוזיס. בגיל צעיר, התאים הבונים עצמות פעילים יותר מהתאים הורסי העצמות. עם ההזדקנות, כאמור לעיל, גוברת ידם של התאים האחרונים. חוסר בפעילות גופנית גם הוא משפיע בנושא שלפנינו. עצם, כמו שריר, חייבת להיות בפעילות מתמדת כדי לשמור על תקינותה. הפעילות הגופנית מחזקת את העצם. סימני אוסטיאופורוזיס ניכרו אפילו בטייסי חלל, צעירים וכשירים, ששהו בחלל ללא תנועה במשך תקופה ארוכה. גורמי סיכון אחרים למחלה הם אלכוהוליזם, עישון־יתר וריאטות עתירות־חלבון שגורמות לבריחת סידן בשתן.

הקושי שבמחלה זו הוא הקושי באבחנתה המוקדם, עד אשר מתרחשת התאונה, העצם נשברת ואז, לעתים, כבר מאוחר מדי. אמנם הרופאים ממליצים על בדיקות בגיל הבלות לגבי נשים, ואחרי 65 אצל גברים. אך במחלה זו, כמו בתחלואים רבים אחרים, הפתרון הוא – במניעה ובגיל צעיר ככל האפשר.

אני ממליצה על דיאטה מאוזנת, שיש עמה תוספות תזונתיות בהתאם למקרה הספציפי של האדם – נתוני גופו, גילו, אורח חייו, תחלואיו וכו'

נשים עד לגיל הבלות, חייבות לקבל כ־1000 מיליגרם סידן למחות ליום, ואילו אחרי גיל הבלות – 1,400 מ"ג – אלא, שהאשה הממוצעת אינה אוכלת תפריט כזה המכיל בקירבו את הכמויות האלה. לכן, יש לתת תוספות תזונתיות בצורת טבליות, במינון שייקבע ע"י איש המקצוע ובהתאם למקרה. התוספות חייבות לכלול סידן, מגנזיום, ויטמינים D.A (האחרונים מסייעים בניצול טוב יותר של הסידן), וכן יש להתמיד בפעילות גופנית קבועה וריצה, הליכה, שחייה, רכיבה באופניים, התעמלות, טניס וכו'.

המקור העיקרי לסידן הוא החלב ומוצריו. הבעייה היא, כיצד למנוע צריכת יתר של שומנים רוויים המצויים בחלב ובמוצריו והמהווים גורמי סיכון לטרשת עורקים, למחלות לב וכו'. ידוע גם, שמזון עתיר שומן מקשה על ספיגת הסידן מהמזון. לכן יש להעדיף חלב או גבינות דלי־שומן.

כדי שסידן ייספג היטב בגוף, הוא זקוק ל„סביבה חומצית", אך אצל אנשים מזדקנים קטנה והולכת יצירת חומצות העיכול בקיבה, ולכן ספיגת הסידן אצלם נמוכה יותר. הטבליות המצויות בשוק למציצה כנגד צרבת מכילות סידן בצורת פחמת הסידן. טבליית Tums, למשל, מכילת 500 מ"ג סידן, ויש לכן לקחתה בחשבון במסגרת הכוללת של צריכת הסידן היומית.

בגלל סביכות הנושא וחיוניותו, חשוב היעוץ המקצועי ואין לסמוך על עצות של ידיד, או על נסיונה של השכנה. ■

צער גידול

ערנה כצנלסון,
פסיכולוגית קלינית חינוכית

תנו להם ספרים

רבים מן ההורים הפוגשים בפסיכולוג מספרים בדאגה על כך שילדם ממעט לקרוא. צרת רבים אינה נחמה, אך היא מעמידה חלק מן הילדים במקום (אמנם לא מכובד), אך באמצע. מדוע ילדים אינם קוראים?

יש בתים, בהם מנדנדים לילד לקרוא, אולם אין בבית כל מודל לקריאה. הורים מרפרפים בכותרות העיתון ומסתפקים בעידכון שמספקים להם הטלוויזיה והוידאו. אלף מילים אינן פועלות כמו מודל אחד. סיכוי גדול שילדים להורים שאינם קוראים – ילכו בעיקבותיהם.

כ־10%־15% מן הילדים מתקשים בקריאה מסיבות הקשורות לתיפקוד מערכת העצבים המרכזית. לעיתים הם מתקשים בארגון הגירויים החזותיים, סימני הכתב, למילים, אצל אחרים קיים קושי במיקוד המבט (הראיה אינה תקינה, והבנתה, במיקוד שתי העיניים באותה נקודה בדף). ילדים אלה סובלים מקושי נירולוגי מיזערי ברמה זו או אחרת, וכל נדנוד שבעולם לא יעזור, רק יגביר את מרידותם ותחושת הכישלון שלהם. הם זקוקים להוראה בתחום הקריאה, שתנתן על ידי איש מקצועי שמומחיותו בכך. הילדים הסובלים מקושי במיקוד ראיה יעזרו בתרגילי התעמלות מיוחדים או במשקפיים. על קבוצה זו נמנים גם ילדים הסובלים מקשיי ריכוז על רקע נירולוגי. הם מתקשים למקד את הקשב האקטיבי הנחוץ לקריאה – חלקם יעזרו על ידי תרגול הדרגתי בקריאה, וחלקם יזדקקו לטפול מיוחד לאחר בדיקה נירולוגית.

יש ילדים הממעטים לקרוא, כיוון שאוצר המילים ואוצר הידע שלהם כה דל, עד שיש להם קושי בהבנת הכתוב. הם מסוגלים לקרוא קריאה טכנית, אך מתקשים לפענח את מובן המילים ולארגנם למסר משמעותי. הם כמובן משתעממים עד מהרה, כי אין שהם רואים שכר מאמץ שהם משקיעים בקריאה. הם זקוקים להעשרה בתחום השפתי ולהרחבת עולם המושגים והיצע שלהם כדי ליוכלו לפענח את משמעות הכתוב.

גם ילדים חרדים, ילדים המוטרדים מאד בבעיות רגשיות הנתונים בסכך התלבטויות ואינם מסוגלים להנתק ממנן, יתקשו להרים ראש מעבר לקשיים ולהפתח לעולמות אחרים, שאינם נוגעים ישירות בקשיים ובלבטים שלהם. גם זהו קושי בריכוז אך סיבותיו בעיקרן בתחום הרגשי. הקושי להתרכז יתן את ביטויו גם בתחומי למידה אחרים, בכל המקצועות הדרושים ריכוז. רק בדיקה מעמיקה של מוקד הקושי וטיפול בו יעלו את הילד על דרך המלך.

חיפוש דרך לחבב את הקריאה על ילדים אינו פשוט, ודורש גישה גמישה מצד ההורים: מוטב לעודד קריאת ספרי הרפתקאות, ואפילו ספרים פחות "טובים" ובלבד שהילד יעבור את מחסום הפרוד מקריאה (ולא לומר – אם ילד קורא ספר בשנה, שלפחות יהיה ספר מעולה...)

יש ילדים שיעדיפו סיפורים או קטעים קצרים על פני התמודדות עם ספר שלם. קריאת עיתון – ואפילו עיתון ספורט, עיתון העוסק ברכב – גם היא חיובית.

ילדים מסויימים יתפתו לקרוא אם ההורים יקריאו להם פרק אחר מספר „עד הקטע המותח" ושם יפסיקו... כך יעוררו את בלוטות החשק שלהם. גם ספרים מוכרים מסדרות טלוויזיה או מלווים בצילומים מסרטים יכולים להיות אטרקטיביים.

אין לזלזל בילד הקורא ספר שרמתו מתחת למצופה מגילו ובלבד שיקרא.

רצוי שהילד יהיה שותף אטרקטיבי בבחירת הספר (ילך לספריה וכו') והספרים לא יכפו עליו לפי טעמם של ההורים.

והעיקר – נדנוד חוזר והטחת אשמה בילד שאינו קורא אינם יעילים. יש לעשות ברק בית יסודי מדוע הילד אינו קורא ולהיות גמיש ומקורי בחיפוש דרכים לחבב עליו את המלה הכתובה. ■

שאלה של יופי

עליזה עולש

שפמפם חינני

ש: ביקרתי בפרפומריה ושם היתה דיילת יופי של חברה קוסמטית מסויימת, שמכרה לי תכשירים לטיפול בעורי. האם זאת הדרך הטובה לטיפול בעורי או שעלי לפנות לקוסמטיקאית?

ת: אני שמחה ששאלת, שאלה טובה ועקרונית. דיילות היופי מקבלות הכשרה מהחברה אותה הן מיצגות, ומכירות היטב את התכשירים של אותה חברה. כשאת באה לפרפומריה או לדרוכן של אותה חברה, את לרוב מאופרת – ואין להבחין תמיד בסוג עורך. העור לדוגמא יכול להראות יבש, ובעצם הוא חנוק ומתחתיו הוא שמן מטבעו, ואז תכשירים לעור יבש יכולים אפילו להזיק לך. יכול להיות שלחברה מתחרה יש תכשירים שיהלמו את סוג עורך יותר. קוסמטיקאית תדע ביתר בטחון, כשעורך נקי מאיפור ובתאורה מתאימה, לאבחן את סוג עורך.

נראה לי שהפנייה לקוסמטיקאית היא יותר נכונה, וזאת בתנאי שהקוסמטיקאית היא טובה.

ש: יש לי שפם קטן מעל השפה העליונה, מהי הדרך היעילה לטפול בשפם?

ת: שפם קטן „וחינני" מעל לשפה העליונה יכול להיות מעצבן מאד. אני יכולה להציע לך שלש דרכים לטיפול:

א. אם השערות דלילות ואת בהירת שיער ועורך בהיר, תוכלי להבהיר את השפם בעזרת אבקת הלבנה (להשיג בחנויות לתכשירי שיער) ומי חמצן של 6% או 9%. בשום אופן לא בעזרת אבקת טלק, מי חמצן ואמוניאק.

ב. את יכולה, אחת לכמה שבועות, לתלוש את השפם בשעוה. תוכלי לעשות זאת במכון ליופי ובמאמץ לא גדול תוכלי ללמוד לעשות זאת בעצמך.

ג. תוכלי להוציא את השפם עליידי מחט חשמלית. עלי להזהירך, שדוקא בשפה, בניגוד לסנטר, ההצלחה היא לא של מאה אחוז. הטיפול בשפם מכאיב וגם יקר. עליך למצוא קוסמטיקאית שתעשה עבודה טובה ועדינה, כדי לא להשאיר סימנים.

אני מקוה שאחת משלוש ההצעות תענה לשאלתך – ואז שלום שפם „החינני".

ש: לפני יציאה בערב לבילוי, או למסעדה, אני מתאפרת בקפידה, ודי מוצאת־חן בעיני עצמי. אני נכנסת עם חברי למסעדה, מציצה בראי ומקבלת סלצות. תוכלי להסביר לי מה קורה לי?

ת: הסתכלי בתאורת המסעדה, ותקבלי את התשובה. אם המסעדה מוארת באור ניאון – זוהי התשובה לבעייתך. אם קיים דבר אחד במאה העשרים, שאינו מחניף לנו הנשים, זהו בלי ספק, אור הניאון. בחלק מהמסעדות מתקינים מראות, כך שהאור נראה עוד יותר חזק – ואז כל קמטוט קטן בזוית העין נראה כאילו עברה עליו מחרשה, כל פצעון מסכן, מקבל גוון כחלחל. למזלנו גם בן זוגנו לא נראה משובב ביותר. לאן נעלמה התקופה הנפלאה של הנרות, כשכל אשה – נראתה מושכת ומקסימה.

כדאי לנו להטיל חרם על מקום בו מנסה בעל העסק, לחסוך בתאורה על חשבון יופיינו.

אם את יוצאת למסעדה – הציצי קודם פנימה, ואם המקום מואר באור ניאון, פשוט תגידי, ששמעת שהאוכל במקום אינו טוב. מה דעתך?

ש: בכל פעם שאני אוכלת שוקולד, מופיעים פצעים על הפנים, ובעור במה מקרטות. מה עלי לעשות?

ת: מי אני שאגיד לך פשוט להפסיק לאכול שוקולד, דוקא עכשיו שמלחמת השוקולד בעיצומה, אבל זוהי בעצם עצה לא־כל־כך רעה. זה גם יעזור לגיזרה. לבעלית עור שומני עם נטיה לפצעונים – אכילת שוקולד, היא באמת בגדר אסון.

MEETING POINT BRIDGE CLUB
TUESDAY 27.1.87 AT 16.00
THURSDAY 29.1.87 AT 16.00 and 20.00
LECTURE ON:
PLANNING PLAY WITH DUMMY
PART ONE
96 DIZENGOFF TEL-AVIV, TEL. 03-231228

הנהלת חשבונות
קורסים להנהלת חשבונות 2+1 ו־3
הלימודים בפיקוח משרד העבודה והרווחה
• לימודי ערב ובוקר במסלול מהיר ורגיל.
• מרצים רואי חשבון, בעלי מוניטין ונסיון רב בהוראה.
• יעוץ אישי ומקצועי לכל תלמיד.
• חדרי הרצאות מרווחים וממוזגים.
רח' יהודה הלוי 18 תל־אביב
טל' 03־661004, 662005, 662003
פתוח: א'–ה' 8.30–13.30, 15.30–19.30
ו' 8.30–13.00
חינם! שבועיים לימודי נסיון
ידע בית ספר לחשבונאות

ירושלים של סגנון
בחנות סגנון 1 · סיטונאות משקאות · אופטיקה
סגנון 1
ל־ ... בהגרלה חודשית
מוגש ע"י דיינרס קארד
סניף ירושלים: רח' ההסתדרות 10, טל. 02-226514

אישונית
בניסיון שלנו אי אפשר להתחחות
עדשות מגע
ירושלים: הסורג 2 קומה 2, טל' 223028
תל־אביב: בן־יהודה 94 טל' 222688
נתניה: טל' 28123־053 יפו: טל' 831706

מצא לילדך שעשועים בחנויות הצעצוע
רח' יד־חרוצים 16 תלפיות טל' 715050
רח' דומאס 6 (ליד כיכר ציון) טל' 232876

ש. אולדשטיין
רח' פייר קניג 37 (ליד היפרכל תלפיות) טל' 710606

מבצע על כל מוצרי החשמל של מיטב היצרנים

עטרת
שרות אדיב
חצר דוד המלך
רח' המלך דוד 19
ירושלים, טל: 223623

שעות פתיחה: מ־12.00 עד 15.00
מ־18.00 עד 24.00
יום ו': מ־12.00 עד 15.00
פתוח במוצ"ש
★ קייטרינג ★ אוכל מוכן הביתה
דרך בית לחם 34, ירושלים, טל. 02-717521

אחים בלטינשטר
מבחר גדול של תכשיטי כסף וזהב בדגמים מיוחדים
ים, רח' יפו 31, טל' 248075, 222087
מורשים מפוזיעים

מבחר עשיר של נברשות
★ איכות מעולה
★ שרות אמין
ירושלים – שטראוס 16, טל. 245560

תכשיטי ספיר
• תכשיטי זהב ושעונים
• תכשיטי אפנה מיוחדים
• מוצרי קוסמטיקה
• מתנות שונות במחיר מוזל
• תיקונים באחריות
ירושלים – בן הלל 13, 02-225698

הגדול ב־ רונדו
242223, 242874

בן יהודה 2, כיכר ציון, טל. 02-221980

אורי ספיר
Saphir ספיר
פטנוריגו, כלי נגינה, תוים, ...
ירושלים, בן יהודה 2, טל. 226881

שם דבר למעורב מקורי
סטקיית הבונות
כשר בהשגחת הרבנות הראשית
★ כל סוגי צלי בשר
★ מעורב ירושלמי
★ מאכלים מזרחיים
שרות אדיב ומהיר
ירושלים-אגריפס 123, 244014

שטיינברג
כלי עבודה חשמליים
כלי עבודה לצורפים
סוכן משוריות ANTILOPE
מוצרי DREMEL
ירושלים – כיכר ציון, טל' 02-223724

בעלי חיים
רשת כהן ובניו
בהנהלת אופיר ברזילי
חנות לבעלי חיים, מזון וציוד
ריבלין 1 ירושלים, טל. 02-232864

אלפי
מעבדה מקצועית
★ תיקון מכשירי וידאו
★ טלויזיה במעגל סגור
★ כלי נגינה ומערכות קול
★ סוכן מורשה של TEAC, TASCAM, HITACHI
על כל החלפת ראש וידאו – מנוי של 50 קסטות
ירושלים הגידם 1 כיכר חורה טל' 02-232106

אביזרון
אביזרי רכב ★ טייפים ★ רדיו
★ מערכות אזעקה ★ כיסויים
שד' בן צבי, תחנת דלק "פז" (מול גן סאקר)
טל. 249290

בולים

אליעזר בן

חדשות מהאו"ם

בנוסף לבול שיוקדש למזכיר הראשון של האו"ם טריגווה־לי ושעליו מסרנו במדורנו הקודם, יונפקו ב־30 בינואר 3 בולים נוספים ואלה הם:

★ ציורו של הצייר הצרפתי המפורסם ג'יאורס מטון (נולד ב־1921) המתאר את מיזוג העמים לשלמות אחת (בול של 0.90 פרנק).

★ צילום של כדור הארץ בברונזה, המוצב בבנין המרכזי של האו"ם בז'נבה עוד משנת 1939, כשהבנין שימש כמושב של "ליגת העמים" (על בול של 1.40 פרנק).

★ בול נוסף של 11 שילינג המשמש למכתבי דואר אויר, מציג יונים עפות, פרי מכחולו של הצייר הפולני בייציסלב ושילבסקי.

המלחמה בסמים יהיה נושאו של בול או"מ שיונפק ב־12 ביוני בערך של 22 סנט. הבול מציג פועלים במכרות והסיסמה "כן להיים – לא לסמים". לפי המי־פקדים של האו"מ מצויים בעולם כ־40 מיליון משתמ־שי סמים לסוגים שונים.

יוסף פוגאני – הונגרי קרבן הטיהורים

בול הונגרי חדש בערך של 4 פנ. מציג את דיוקנו של יוסף פוגאני (1886־1939), הכר פעיל במפלגה הקומוניסטית המחתרתית, ברח לברית המועצות ושם נאסר ב־1937 ובטיהורים של סטאלין חוסל והדברים נכתבו בביולטין הונגרי רשמי.

ברידג'

אדריאן שוורץ

תואר שני לאחר הגנה מעולה

בני הזוג הבינלאומי דוד בירמן ושלום זליגמן שמרו השנה על תארם כאלופי תל־אביב, הישג שלמיטב זכרוני הוא נדיר ביותר. במשחק שלהלן הם הוכיחו רמה גבוהה בהגנה.

	צפון ♠10 8 4 ♥8 4 2 ♦9 6 4 ♣Q J 9 3	
מזרח ♠K 6 3 ♥A K 9 5 ♦10 7 5 ♣K 8 4		**מערב** ♠7 2 ♥Q J 7 3 ♦Q J 2 ♣10 7 5 2
	דרום ♠A Q J 9 5 ♥10 6 ♦A K 8 3 ♣A 6	

מזרח – מערב פגיעים, מחלק צפון.

מזרח	צפון	מערב	דרום
1 ללא שליט	פאס	– –	– –
פאס	2 קלאב	פאס	ראבל
פאס	4 ספייד	פאס	3 ספייד
		פאס	פאס

הפתיחה ב–1 ללא שליט חלשה (12–14 נקודות) אך ההמשך טבעי ואופטימי מצד צפון ודרום.

ברוב השולחנות יצא מערב במלכה הארט והמשיך בהארט נוסף למלך. מזרח שיחק אחר־כך את האלוף, שאותו טרף הכרוז בידו ב–9. אחר־כך שיחק הכרוז אלוף ומלך דיאמונד ודיאמונד שלישי, שאותו לקח מערב במלכה. בשלב זה, כל יציאה של מערב מוסרת את החוזה. הוא בחר איפוא לשחק ספייד והכרוז שיחק את ה–10. מזרח לא כיסה במלך אך למרות זאת עלה בידי הכרוז לבצע את החוזה בנקל. הוא העביר את המלכה קלאב, שאותה שיחק מהשולחן והמשיך בעקיפה בשליטים. כך עלה בידו לבצע את החוזה.

ברם הזוג בירמן וזליגמן הצליחו להכשיל את החוזה בשולחן שלהם. לאחר המלכה והאלוף הארט המשיך מזרח בדיאמונד וכך הכשיל את ביצוע החוזה. הכרוז שיחק אלוף ומלך דיאמונד ודיאמונד שלישי אל המלכה של מערב. רק כעת שיחק מערב את הארט השלישי, שאותו טרף הכרוז בידו ונאלץ לשחק מידו קלאב או ספייד וכך נכשל החוזה.

שחמט

שאול הון

יתרון הרצים

צמד רצים הוא נשק רב־עצמה, לעתים אפילו יותר מהמלכה עצמה. הפעם יוקרש מדורנו להדגמת ני־צולו של צמד רצים.

אלוף ברה"מ, אנדריי סוקולוב, הפגין באליפות את כוחם של שני רצים נגד פסאחיס.

סוקולוב
פסאחיס

1. ה4 ה5, 2. פ־ז3 פ־ג6, 3. ר־ב5 א6, 4. ר־א4 פ־ו6, 5. 0־0 ר־ה7, 6. צ־ה1 ב5, 7. ר־ב3 0־0, 8. ג3 ד6, 9. ח3 צ־ה8, 10. ד4 ר־ב7, 11. א4 ח6, 12. פב־ד2 ר־ו8, 13. ר־ג2 ה:ד, 14. ג:ד פ־ב4, 15. ר־ב1 ג5, 16. ד5 פ־ד7, 17. פ־ו1 (או 17. צ־א3 ג4!), 18. פ־ד4 פ־ה5, 19. א:ב מה־ב6, 20. פ2־ו3 פב־ד3 ויתרון לשחור) 15, 18. ה:ו צ:צ? (ודרוש פ־ו6 כבמשחק בליאבסקי־רפירמיאן, טוניס 1985), 19. פ:צ פ:ד5 (שוב עדיף פ־ו6), 20. צ־א3! והצ־ריח יוצא לקרב) מ־ח8 (החמצה אחרונה של פ־ו6), 21. פ־ו3 פ5־ב6 (סומך על פריצת הרגלים באגף המלכה, אך לבן פורץ באגף המלך), 22. צ־ה3 ד5, 23. צ־ה6 ד4? (לא חש בסכנה למלך), 24. פ־ז5! (מאיים פ־ו7+ ו מה־ג7 (על ח:פ בא 25. מה־ח5+ מ־ז8, 26. ו6 פ:ו6, 27. צ:פ! מה:צ, 28. ר־ח7+ מ־ח8, 29. ר־ו6+ וכופה מט), 25. פ־ו7+ מ־ז8, 26. פ:ח6! (חושף את המלך) ז:פ, 27. מה־ז4+ מ־ח8, 28. ו6! ואיומי מט בלתי פוסקים בניצול הרצים) פ־ד5 (על פ־ה5 בא 29. צ:פ! מה:צ, 30. מה־ז6 ר־ה4, 31. ר:ד צ־א7, 32. ו7 מה־ז7, 33. מה:פ וזוכה,

29. ו7 פ7–ו6, 30. מה־ז6 ג4, 31. ר־ז5 שחור נכנע, אין הגנה מפני ר:ח6.

דוגמה קלאסית, שנכנסה לספרות המופת, הפגין עקיבא רובינשטיין במשחקו נגד רוטלוי (אליפות לודז' 1907).

לבן נסע 22. ז3 להגנה מפני מה:ח2X, אך בכך נחשף האלכסון ח1–א8 ועל כך בנויה תחבולת המט המרהיבה של רובינשטיין (בשחור), בניצול זוג הרצים והקרבת מלכתו. המשחק נמשך: 22. – צ:ג3! (ולהחלשת הגנת ר־ה4), 23. ז:מה צ:ד2!, 24. מה:צ ר:ד+, 25. מה־ז2 צ־ח3!! לבן נכנע, אין הגנה מפני צ:ח2X.

כעין הד לתחבולתו של רובינשטיין עולה מתוך הדיאגרמה הבאה, שהיא סיומו של משחק ידידותי שהיה לי לא מכבר.

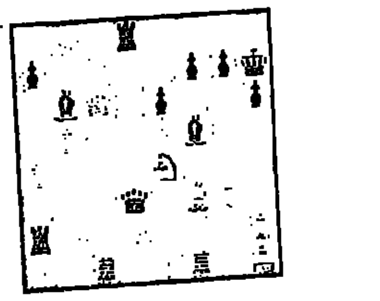

שחור (הון) בעמדה עדיפה, צריחו בטור השני ויש לו גם זוג רצים. בעמדה זו גילה שחור תחבולת מט למלך החשוף, אף היא בהקרבת מלכתו וניצול צמד הרצים: 1. – ר־ח3!, 2. פ־ו5+! וניצול האלכסון שנחשף אל המלך השחור) ח:פ, 3. ר־ה4+ מה:ר+, 4. מה:מה+ ו5 ולבן אין אונים, כי על 5. מה־ז3 בא 4ו עם צ8־ד2 ומט בלתי נמנע.

★ בסיבוב הרביעי של בליגה הלאומית ניצח הטכניון את "רובינשטיין" 1.5:3.5, אס"א ת"א את רחו־בות 1:4, חררה את כל"ל 2:3. בחיפה 2.5:2.5 סיימו כאר שבע עם ביכורי העתים, הוד השרון עם ראל"צ.

★ אילן מנור כבש מקום 11 באליפות אירופה לנוער, צבר 7 מ–13. ניצח הרוסי י. איבנצ'וק, שצבר 10 נקודות. ★ חיפה: תחרות כופשבוע תתחיל ביום ו' במלון "דן כרמל" (6 סיבובים, שעה לאיש). ■

לאכול בשיטת ה"חאפ לאפ"

מאת: אלון בן־דוד

לונדון מיניסטור התל־אביבי משופע במסעדות ובתי אוכל מכל הסוגים והטעמים. לכן, צריך אומץ מסחרי לא־מבוטל לפתוח במקום הזה מסעדה נוספת, תהא אטרקטיבית ככל שתהיה.

אני מניח שהבעלים של "חאפ־לאפ", המסעדה החדשה שנפתחה לא מכבר במקום, הביאו את כל השיקולים האפשריים כחשבון.

לאחר שנקלעתי באקראי למקום, כדי להשביע את רעבוני בארוחה חלבית כשרה למהדרין, אני יכול לקבוע בוודאות שהם גם לא טעו.

לפי התרשמותי, ההיפך הגמור הוא הנכון. המקום הזה ייהפך תוך זמן קצר לחביבם של סועדים רבים, שאינם חפצים למלא את בטנם במאכלי בשר "כבדים" ומעדיפים ארוחה "מגולחת" אבל בהחלט מלאה ומשביעה.

קחו למשל אותי ואת זוגתי – שתחיה. מסיירים להנאתנו ביום שטוף־שמש ועם חופשה מאושרת של יום אחד בין חלונות הראווה הקורצים של הלונדון הותיק הזה, עד שמגיעה שעת קריאתם הנואשת של הקרביים. בהסכמה הדדית נדירה אנחנות מחליטים ללכת על "משהו" אחר.

השלט המסקרן של "חאפ־לאפ" נראה לנו כתובת שצריך לבדוק אותה. מקום לא־גדול, מסודר ונקי, עם פריסה גלויה ומירבית של מטעמי הבית לשיפוטכם. מתיישבים בהיסוס מפוחד כלשהו, אבל מהר מאוד נוכחים שלא נתאכזב

מתוך התפריט העשיר מאוד במה שרק תרצו (פרט לבשר ומאכליו) הרכבנו לנו ארוחה עשירה מלאה שלא היתה מביישת כל מסעדה. זוגתי פתחה בפלטת סלטים מזרחיים קטנה שכללה סלט חצילים בטחינה, חצילים מטוגנים, טחינה, חומוס וניגוביה הנלהבים הראו סימנים ברורים של הנאה. (3 ש"ח) אני העדפתי פלטת סלטים בנוסח אחר שהיו בה סלט וולדורף, סלט ירקות במיונית, גזר פיקנטי (יש אומרים מרוקאי) סלט כרוב לבן, כרוב אדום טבול במיונית ופטריות. פתיחה מצוינת. (5 ש"ח) כהמשך טבעי המוגדר מנת ביניים באו מרק הבדל עשיר בקרוטונים וגבינה צהובה (3.50 ש"ח) ומרק עדשים ירוקים בטעם סלרי (2.50 ש"ח), טעמנו הדדית ולא השארנו זכר למעשה המרק בצלחות.

המנה העיקרית של זוגתי היתה דג נסירת הנילוס ברוטב יוגורט ושמיר, משהו מעולם אחר, נאכל במהירות ובהנאה רבה. (7 ש"ח) אני "הלכתי" על דג קורבט בטעם פיקנטי וכמובן לא התאכזבתי (9 ש"ח). הקינוח היה עוגת תפוחי עץ עם קצפת וטורט עם ריבת אוכמניות (2.50 ש"ח) כאשר הקפה הנילווה הוא על חשבון הבית. נדמה לי שסיימנו את הארוחה המפתיעה הזאת מלאים הרבה יותר מן המתוכנן והנאתנו היתה מושלמת.

עיון מדוקדק יותר בתפריט של "חאפ־לאפ" יספר לכם על פשטידות בנוסחים שונים, ממולאים ביתיים, ואפילו בלינצ'ס הונגרי. אז עם כל כך הרבה מטעמים טובים כבר אפשר לבוא לבקר בלונדון מיניסטור ולא־ לפסוח על "חאפ־לאפ" אני בכל אופן אימצתי לעצמי, לאור נסיוני המקרי המוצלח, את השם הזה, שמקורו בשפה האידית (משהו כמו לחטוף במהירות, בתרגום חופשי) ואבקר בו כלשאזדמן לסביבה.

"חאפ־לאפ", רח' שאול המלך 4, לונדון מיניסטור, טלפון: 210459

הסטודיו של ירושלים

סטודיו M.B.M הותיק בירושלים, הגביר לאחרונה את פעילותו הענפה בתחומי התעסקותו.

הסטודיו עוסק בשלושה סוגי אמנויות: אמנות פלסטית, הכוללת רישום, פיסול בחמרים שונים וכד'. אמנות המחול – בלט קלאסי, בלט מודרני, ריקודי ג'ז ומחול אירובי. אמנות הלחימה – הווה אומר קארטה (שוטו־קאן), איגרוף תאילנדי (תאיבוקס), קרב מגע והגנה עצמית וג'ודו – רוב הפעילויות מתקיימות בשעות אחה"צ והערב (יש גם קבוצה מצומצמת הפועלת בשעות הבוקר).

בירושלים נודע סטודיו M.B.M כבעל מוניטין רבים, בעיקר בזכות צוות המדריכים המקצועיים, שהם כולם אנשי מקצוע מוסמכים בתחומם. הסטודיו ממוקם באזור נוח מאד להגעה, במרכז העיר וזה יתרון משמעותי למבקשים להינות מפעילות בו גם המחירים לחוגים השונים בהחלט נוחים.

בסטודיו M.B.M פעילות צעירים ומבוגרים בגילאים שונים ורובם ככולם מוצאים במקום כר נרחב לפעילות מענגת אותה הם אוהבים.

סטודיו M.B.M, רח' יצחק מארג' 5, (לא הרחק מקופ"ח שטראוס), ירושלים, טלפון: 02-245924

אישוניות מספר אחד

סקר שנערך ע"י המכון הישראלי למחקר חברתי שימושי, בפיקוח פרופ' גוטמן, בחר ברשת אישונית כמספר אחד מסוגה בישראל גם לשנת 1987. ללא ספק, זוהי מחמאה גדולה לאנשי אישונית, אופטומטריסטים מוסמכים (עם הסמכה מחו"ל) שהם בעלי רשיון משרד הבריאות, אשר התמחו במיוחד בעדשות מגע.

כידוע, עוסקת רשת אישונית רק בעדשות ולא במשקפיים. כל המיכשור, הידע והמומחיות שלהם מוקדשות בלעדית לעדשות מגע. בגלל היותה רשת ארצית, בעלת מחזור כספים גדול, יכולה אישונית להציע ללקוחותיה מחירים תחרותיים, גם בעדשות איכותיות וגם בעדשות הפשוטות ביותר.

יש להם מלאי עצום לאספקה מיידית בכל דגם אפשרי. אנשי אישונית גם מתמחים במקרים מיוחדים כמו: קוצר ראיה גבוה, צילינדרים, עדשות לספורטאים, לאנשי בטחון.

ועוד פרט חשוב: יש גם אישוניות לשינה להרכבה החל מיומיים ועד 3 חודשים ברציפות. רשת אישונית משרתת בנאמנות ובמקצועיות אלפי לקוחות בכל רחבי הארץ ולא ייפלא, איפוא, שהם נחשבים כיום בתחומם, לטובים ביותר בענף.

לאישונית סניפים בירושלים, תל־אביב, נתניה, יפו ובני־ברק.

איכות בוילונות

תליית וילונות היא עסק למקצוענים, וכאלה הם בעלי החנות "וילונות שרה".

ברחוב קרן היסוד 30 בקרית ביאליק, חנוך ויחיאל המנוסים, מתחייבים להעניק לך יעוץ, כאשר תחליטי לקשט ביתך בוילונות האיכותיים שבחנותם.

בחנות – וילונות מתוצרת הארץ ומתוצרת חוץ, וכלם מרהיבי עיניים ביופיים.

לרשות החנות עומדת מתפרה, שתתפר עבורכם את הוילונות לפי המידות הדרושות.

ולכל הנוהגים בשיטת עשה זאת בעצמך – לרשותכם וילונות מוכנים וכן אביזרים המתאימים לתלייתם.

כמו"כ מצויים טפטים מסוגים משובחים, ו־P.V.C לציפוי הרצפה.

התנאים נוחים, וניתנת הנחה על מזומן.

וילונות שרה, רח' קרן היסוד 30 קרית ביאליק.

נוסטלגיה ומטעמים

סוהיל מטר הוא מסעדן חיפאי ידוע אשר החליט לתת לתושבי עירו משהו שיהיה קצת שונה מן הרגיל, ומבחינתו פירוש הדבר מנה גדושה של נוסטלגיה ביחד עם מטעמים כפי שרק הוא יודע לעשות.

זוהי מסעדה שעצם הישיבה בה הוא חוויה יוצאת־דופן.

סועד מבין־עניין ימצא כאן מבחר משגע של סלטים מזרחיים, כולם טריים ועשויים היטב וכן את כל סוגי הבשר על גריל פחמים או בתנור. בכולם, כך התרשמנו, ניכרת היד המקצועית השולטת. יש גם מבחר דגים טריים עשויים במחבת או על הגריל ואפילו מאכלים המזכירים את מטבחה המהולל של אמא כולל הממולאים הערבים כל כך לחיך. המחירים במסעדה סבירים מאוד ויש בה גם אולם מיוחד לארוחות עיסקיות, לאירועים משפחתיים וחברתיים. בתיאבון!

מסעדת מטר, רח' יונה 5, חיפה, טלפון: 04-668150

המארח שלנו קלע "בול"

אנחנו בחיפה. יום של פעילות עיסקית מתישה מחייב אותנו, תל־אביבים נאמנים, להשאר לילה נוסף בעיר הנמל היפה כדי לסיים למחרת כל מיני עניינים חשובים. בערב מחליטים לנקות קצת את הראש בעזרת עצתו האדיבה של מארחנו, מבלה מקומי ותיק, היודע בדיוק איפה נהנים ואיפה קצת פחות. המלצתו של ידידנו נופלת על מקום חדש יחסית, הנקרא "החצר האחורית" שהוא פאב־מסעדה בסגנון מקורי ומיוחד.

האוכל המוצע כאן מקשר אותנו עם מטבחה המהולל של אמא: סלטים מסוגים שונים: תפוחי אדמה, חומוס, טחינה ועוד, מרקים – שעועית, ירקות, ומרקי היום היכולים להיות גם מרק אספרגוס, פטריות או משהו אחר. התבשילים הביתיים מהנים מאד ארטישוק ממולא, קציצות פילה, צלי בשר באורז, ברווז ברוטב אננס, חגיגה לקרביים.

ולאנשי עסקים: תפריט עיסקי במרפסת העיסקית הכולל: סלטים, בשרים לבחירתכם, או תבשיל מרק – וכל זאת ב־12 ש"ח בלבד. שכחתי להזכיר את המוסיקה ברקע, המוסיפה כמובן מימד של הנאה לסועדים והמבלים.

ישנה אפשרות, כך נאמר לנו, לקיום ערבי עמים סגורים במחירים מיוחדים (פתוח גם במוצאי שבת)

"החצר האחורית", רח' נורדאו 5 טלפון: 04-660988.

תשתדלו לא להחמיץ.

חיפה והצפון עם סגנון
כרטיס טיסה ללונדון כל חודש
מוגש ע"י גרין קארד

מסעדת מטר
מאכלים מזרחיים ואירופאים

רח' יונה 5 חיפה
04-668150

החצר האחורית
פאב-מסעדה במדרחוב.
רח' נורדאו 5, חיפה
טל. 04-660988

אופטיקה יפה
בדיקות ראיה ממוחשבות
שד' השופטים (משה גושן) 9 ק. מוצקין.
טל. 733351, 718922
יום ג' סגור רצוף.

בטש שלמה
בגוד איכותי לנוער ולגברים ממיטב היצרנים
מחירים מוזלים - אפשרות לאשראי
חיפה - החלוץ 32. 04-641561

רהיטי דוד
ייצור ויבוא חדרי שינה, חדרי ילדים ונוער, סלונים ופינות אוכל באיכות גבוהה
שד' ההסתדרות 273 צומת ק. אתא (ליד אולמי ענבל)
טל. 725872. מען: 253144
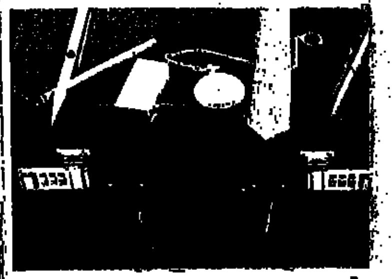

"נוריתא"
בדים אקסקלוסיביים, תפירת שמלות ערב, חופה ובגדי עור לפי הזמנה.
אישית ע"י המעצבת נוריתא
חיפה – הרצל 61 ויחזקאל 6, טל. 662710

לה בל L.B
צעד קדימה לבני נשים
חליפות קטיפה ושמלות פוטר
מגדל הנביאים, קומה 2, חיפה

מגה אלקטרוניקה – אביזרי רכב
רדיו טייפ (3 תש' – אחריות לשנתיים), רמקולים, מערכות אזעקה, כיסויים למושבים
שופטים 2 – ק. מוצקין. טל. 713861

אופנת המזרקה
ביגוד אקסקלוסיבי לכל המשפחה ממיטב בתי האופנה
שד' השופטים 60, ק. מוצקין

וילונות שרה
מבחר וילונות תוצרת חוץ והארץ
יעוץ, תפירה והרכבה
מבחר טפטים פי.וי.סי.
קרן היסוד 30 ק. ביאליק
טל. 04-713134

דגמים בלעדיים ממיטב בתי האפנה

לגבר
יהודה הנביא 65 ת"א
טל 444904

רשת ספיד בהנהלת אחים דהאן
חנות חדשה בצ'ק פוסט של רשת ספיד
ספידישוק
פרי וירק מן החקלאי אל הצרכן
מכבדים כרטיסי אשראי – ויזה
אני תמיד קונה בספיד
ספידישוק: צ'ק פוסט, פינת כביש יגור, אחורי הבנק הבינלאומי
ק. מוצקין – רח' קדיש לוז 3, טל. 732163
רח' אוסישקין 6, טל. 713172

קונדיטוריה וקפיטריה
עפולה
רח' ירושלים מול השקם
טל' 065-91907
בתאבון

תצוגה: רח' שלמה בן יוסף 7 – צ'יק פוסט
מפעל: רח' בעלי המלאכה 11, א.ת. קרית ביאליק

בגדי חן
יוסי של אופנה במחירי מפעל
הרצל 62 - חיפה, טל 04-641321 (אחרי בית הכנסת הגדול)

ופל טייס
בית האופנה לגבר
449 668

מונטין
יוספטל 55, מרכז שביט
קרית אתא
החנות האקסקלוסיבית לאפנת נשים וגברים המציגים את המילה האחרונה באופנה